

Iceland
Liechtenstein
Norway grants

MediMARE

Mekling i maritime tvister

GuideBook

PROGRAM OPERATOR:

PROMOTER:

PARTNERS:

Datablad

Tittel

MediMARE - Mekling i maritime konflikter: Håndbok

Koordinering

MARE-NOVA

Lia Vasconcelos, Francisco Libreiro, Filipa Ferreira og Isabel Abreu dos Santos

Grafisk design

Renato Monteiro

Denne veiledningen, som er en del av MediMARE-prosjektet, er utarbeidet i samarbeid med:

UCoimbra

Universitetet i Coimbra

Dulce Lopes, Roberta Donato, Sílvia Nolan, Maria José Capelo, Fernandes Borges og João Costa e Silva

IPLeiria

Polyteknisk institutt i Leiria

Cátia Cebola og Ana Paula Alves

NTNU

Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet

Torgeir Haavik, Kristine Størkersen og Stian Antonsen

DOI

10.47907/MediMARE/NOR/2023

Innholdsfortegnelse

VEILEDER	7
Prosjektet MediMARE: Mekling i maritime tvister	7
I. INTRO OG MÅL	8
II. RAMMEVERK FOR INNHOLD	9
1. - En taksonomi av maritime tvister som grunnlag for mekling.....	9
1.1 Grunnleggende rammeverk	9
1.2 Taksonomi oversikt	11
1.3 Konstruksjon av modellen	11
1.4 Betydningen av modellen	13
1.5 Anvendelse av modellen	13
1.6 Neste skritt	19
2. - Læreplananalyse for maritim mekling – bakgrunn.....	20
2.1 Nøkkelkonsepter.....	20
2.2. Casestudier - Konflikter i det atlantiske høyhavet.....	25
2.2 Læreplananalyse.....	30
3. - Intervjurapport	35
3.1 Intervjuobjektets personlige erfaring med mekling.....	36
3.2 Intervjuobjektets tanker om egnethet for mekling.....	37
3.3 Utdanning for maritime meklere	49
4. - MediMARE: Nettkurs om mekling i maritime forhold.....	52
4.1 MediMARE kursdesign og utvikling.....	53
4.2 MediMARE online kurslevering	58
4.3 MediMARE kurstillfredshetsevaluering.....	59
4.4 Fremtiden til MediMARE nettkurs.....	60
III. FORMIDLINGSKOMPONENT	61
1. Kontekst og mål	61
2. Utvikling og resultater	63
3. Lærdom	69
IV. TRAINEEOPPHOLD	70
4.1 Utvelgelsesprosess for traineer.....	70
4.2 Aktiviteter utviklet	72
4.2.1 Intervjuer.....	72
4.2.2 MediMARE-kurs: Intensivt opplæringsprogram i maritim mekling	72
4.2.3 Case studies	74

4.2.4	Erfaringer fra praksisoppholdet.....	76
V.	INTENSIV OPPLÆRINGSKURS OM MARITIM MEGLING	77
1.	Generelle rammer og formål	77
2.	Deltakere	78
3.	Læringsmål	78
4.	Trenere – Veiledere.....	79
5.	Moduler.....	80
5.1	Sjørett og mekling.....	80
5.2	Maritim mekler: Kjennetegn	82
5.3	Sentrale begreper og kritiske faktorer for mekling	83
5.4	Forhandling og konfliktløsning	84
5.5	Meklingsprosess: Faser og teknikker	85
5.6	Konflikthåndtering i maritim kontekst	86
5.7	Meklingsmodeller.....	87
5.8	Maritim mekling: Rollespill og mockups	88
VI.	LÆRDOM	89
VII.	AVSLUTTENDE KOMMENTARER	91
1.	Forskning utviklet på maritim mekling.....	91
2.	Kurs i maritim mekling	91
3.	Stipend og traineeships på maritim mekling.....	91
4.	Kommunikasjons- og formidlingsmateriell.....	92
VEDLEGG 1 – INTERVJUGUIDE	93	

Tabeller:

Tabell1- Teamet	8
Tabell2– Eksempler på tabulering av tvister	14
Tabell3: Programmer om mekling	30
Tabell4: Egnethet for mekling – Intervjuobjekter fra UCLeR og Leiria	39
Tabell5- Egnethet for mekling – Intervjuobjekter fra NOVA	39
Tabell6: Egnethet for mekling – Intervjuobjekter fra NTNU SR.....	40
Tabell7: Egnethet for mekling 2 – Intervjuobjekter fra UCLeR og Leiria	41
Tabell8: Egnethet for mekling 2 – Intervjuobjekter fra NOVA.....	42
Tabell9: Egnethet for mekling 2– Intervjuobjekter fra NTNU SR.....	42
Tabell10: Meklerferdigheter – Intervjuobjekter fra UCLeR og Leiria	45
Tabell11: Meklerferdigheter – Intervjuobjekter fra NOVA.....	46
Tabell12: Meklerferdigheter – Intervjuobjekter fra NTNU SR.....	46
Tabell13: Forberedelse – Intervjuobjekter fra UCLeR og Leiria.....	47
Tabell14: Forberedelse – Intervjuobjekter fra NOVA	48
Tabell15: Forberedelse – Intervjuobjekter fra NTNU SR	49
Tabell16: Kurspåmelding, tilgang og fullføringsindikatorer.....	58
Tabell17: Samhandling av studenter med innhold og aktivitetsgjennomføringsgrad	58
Tabell18: Liste over intervjuene og sentrale problemstillinger	72
Tabell19: Modulstruktur - Sjørett og mekling	80
Tabell20: Modulstruktur - Maritim mekler: Kjennetegn	82
Tabell21: Modulstruktur - Sentrale begreper og kritiske faktorer for mekling	83
Tabell22: Modulstruktur – Forhandling og konfliktløsning	84
Tabell23: Modulstruktur -Meklingsprosess: Faser og teknikker	85
Tabell24: Modulstruktur – Konflikthåndtering i maritim kontekst.....	86
Tabell25: Modulstruktur – Modeller for mekling	87
Tabell26: Modulstruktur: Rollespill og Mockups	88

Figurer

Figur1: En taksonomi av tvister	11
Figur2: Case: Generelt gjennomsnitt (General average)	15
Figur3: Case: Ytelse av tjenester.....	16
Figur4: Case: Fiskerikvoter.....	16
Figur5: Case: Sameksistens.....	17
Figur6: Case: Miljøkatastrofer til sjøs	17
Figur7: Case: Passasjersikkerhet.....	18
Figur8: Case: Domeneinteresser	18
Figur9: Case: Sameksistens (ii)	19
Figur10: Internasjonalt farvann i NEAFC (Northeast Atlantic Fisheries Commission) (i oransje). EEZ for kyststatene i blått.	27
Figur11: Makrellplassering langs den islandske EØS (fra 2000 til 2010).	29
Figur12: UC_Ds instruksjonsdesignprosess	53
Figur13: MediMARE kursstruktur implementert på Moodle	55
Figur14: Aktivitetsplan	56
Figur15: Modulmeny	57
Figur16: Modulside.....	57
Figur17: Kommunikasjon til allmennheten	65
Figur18: Havets land-utstilling.....	68
Figur19: Meklingsflyer for MediMAREs Traineeship	71

VEILEDER

Denne veilederen har som mål å gi en generell oversikt over hele MediMare-prosjektet. For det formål har koordinatorpartner(e) organisert en oversikt over komponentene. Hver komponent starter med en introduksjon og beskrivelse av konteksten og målene, hva som ble gjort, oppnådde resultater, og som en avslutning, lærdommene.

Veilederstrukturen ble utviklet på bakgrunn av prosjektforslaget, og identifiserte for hver komponent ansvarlig(e) partner(e), som følger:

I – INTRO OG MÅL

II – RAMMEVERK FOR INNHOLD

III – FORMIDLINGSKOMPONENT

IV – INTENSIVT OPPLÆRINGSKURS OM MARITIM MEKLING

V – LÆRDOM

VI - AVSLUTTENDE KOMMENTARER

Prosjektet MediMARE: Mekling i maritime tvister

MediMARE-prosjektet var et prosjekt finansiert av EEA Grants (en avtale mellom EU, Island, Liechtenstein og Norge, PT - INNOVATION-0065) under koordinering av University of Coimbra Institute for Legal Research (UCILeR) og med deltakelse av Polytechnic of Leiria, MARE - NOVA School of Science and Technology (MARE - NOVA) og NTNU Social Research (NTNU SR).

Prosjektet tok fatt på utviklingen av kurs og opplæringsverktøy for å lære studenter og fagpersoner som arbeider i det maritime feltet å utvide sine ferdigheter med meklingsverktøy for å fremme en kultur for fredelig tvisteløsning i deres nåværende og fremtidige arbeid i det maritime feltet.

Prosjektet utviklet relevante innspill om betydningen av mekling for en konsensusorientert konflikthåndtering i maritime tvister, og produserte en rekke resultater, tilgjengelig på prosjektets nettside - <https://medimare.eu/>. Denne veilederen gir en oversikt over de ulike komponentene i prosjektene og viktige funn.

I. INTRO OG MÅL

MediMare-prosjektet

MediMARE-prosjektet under ledelse av Dulce Lopes, fra University of Coimbra (Legal Research Institute), Portugal, finansiert av EEA Grants, tar sikte på å utvikle kurs og opplæringsverktøy for å lære studenter og fagfolk som jobber i det maritime feltet å utvide sine ferdigheter med meklingsverktøy for å fremme en kultur for fredelig tvisteløsning i deres nåværende og fremtidige arbeid i det maritime feltet. Partnere inkluderte Polytechnic Institute of Leiria med Catia Cebola som teamkoordinator; Mare NOVA koordinert av Lia Vasconcelos; og NTNU, koordinert av Kristine Størkersen (se vedlegg 2)

Tabell1- Teamet

Universitetet i Coimbra	Polytechnic Institute of Leiria	Mare NOVA	NTNU SR
Dulce Lopes	Cátia Marques Cebola	Lia Vasconcelos	Kristine Størkersen
Roberta Donato Fernando Borges Maria José Capelo André Jerónimo Sílvia Nolan João Costa e Silva Niedja Santos Luíza Barbosa	Ana Paula Alves	Francisco Libreiro Filipa Ferreira Catarina Branco	Torgeir Kolstø Haavik Stian Antonsen Jon Ivar Håvold

Det er viktig, på et innledende notat om hovedinnholdet i prosjektet, å huske på at mekling inkluderer en upartisk tredjepart for å bistå og støtte de involverte i konflikten med å finne en løsning. Et sentralt aspekt ved mekling er at mekler verken «avgjør sakene» eller bestemmer for de involverte partene. I stedet oppfordrer han eller hun partene til å samarbeide omforent for å komme til enighet. Det er et alternativ til forhandlinger, voldgift eller rettslige prosedyrer. MediMare-prosjektet har som mål å bygge et sterkt og kvalifisert sett av meklere som kan opptre i maritime tvister.

Mekling i det maritime området er et spesielt, men fortsatt underutforsket, felt med muligheter for utvikling. Formålet med dette prosjektet er å forløse potensialet som ligger i mekling i maritime spørsmål for å fremme en rettfærdig og sikker kultur for alle involverte.

II. RAMMEVERK FOR INNHOLD

1. - En taksonomi av maritime tvister som grunnlag for mekling

Torgeir Haavik, Kristine Størkersen og Stian Antonsen (med bidrag fra Dulce Lopes, Maria José Capelo, Cátia Cebola, Lia Vasconcelos og Filipa Ferreira)

Koordinering: NTNU SF & MARE-NOVA

I denne delen utvikles en foreslått taksonomi for maritime tvister som grunnlag for mekling. Den foreslåtte taksonomien vil være viktig for MediMare-prosjektet, men også for den samlede håndteringen av maritime tvister. Som en start vil taksonomien for maritime tvister være et grunnlag for den kommende utviklingen av meklingsscenarier for workshopene og Intensivkurset om maritim mekling som inngår som output i MediMare-prosjektet. Det vil også være nyttig for å utvikle riktig læreplan i maritim mekling. På toppen av dette vil taksonomien øke kunnskap og styring på det maritime feltet, bidra til å forstå de mer tilbakevendende tvistene og karakterisere deres særtrekk.

Dette kan videre analyseres fra et samfunnsvitenskapelig perspektiv, med sikte på en bedre forståelse og økende kunnskap om havet og dets sosiale, økonomiske og kulturelle dimensjoner. Faktisk er havet ikke bare et naturlig miljø, men mye mer enn det, siden det gir mulighet for utvikling av økonomiske og sosiale systemer som er forskjellige fra de på land, og som må analyseres nærmere.

Det faktum at havet er et vidt område der flere interesser og prosjekter samhandler, og noen ganger peker i ulike retninger, innebærer at kunnskap og formidling av kunnskap om maritime spørsmål er viktig med tanke på dets dimensjon og betydning som et viktig økologisk system. Prosjektet tar sikte på å adressere dette, ved å utvikle en forskningsbasert taksonomi som synliggjør de viktigste konfliktsituasjonene til sjøs eller relatert til havet og koble dem med muligheten for at mekling kan finne sted.

1.1 Grunnleggende rammeverk

Taksonomien for maritime tvister har til hensikt å dekke et bredt antall tvister, for eksempel:

- sirkulasjon av fartøy og kysttransport
- grensetvister og bruk av marine ressurser for kystområder

-
- miljøkatastrofer til sjøs
  - forurensning knyttet til skipstrafikk og drivstofftyper
  - kontraktsmessige uenigheter angående levering av tjenester
  - ansvar for mislighold
  - arbeids- og disiplinære uenigheter
  - konflikter som vedrører fiskekvoter
  - sameksistens av aktiviteter, for eksempel plassering av oppdrettsanlegg eller andre maritime installasjoner og ulike typer fiskeredskaper samt turisme og annen rekreasjonsbruk
  - offshore investeringskonflikter
  - tvister mellom sjøfolk
  - interne mannskapsrelaterte problemer
  - større sektorielle eller politiske spørsmål
  - sikkerhetsstyring
  - påstander om diskriminering og trakassering
  - seismisk aktivitet
  - migrasjon og berging til sjøs

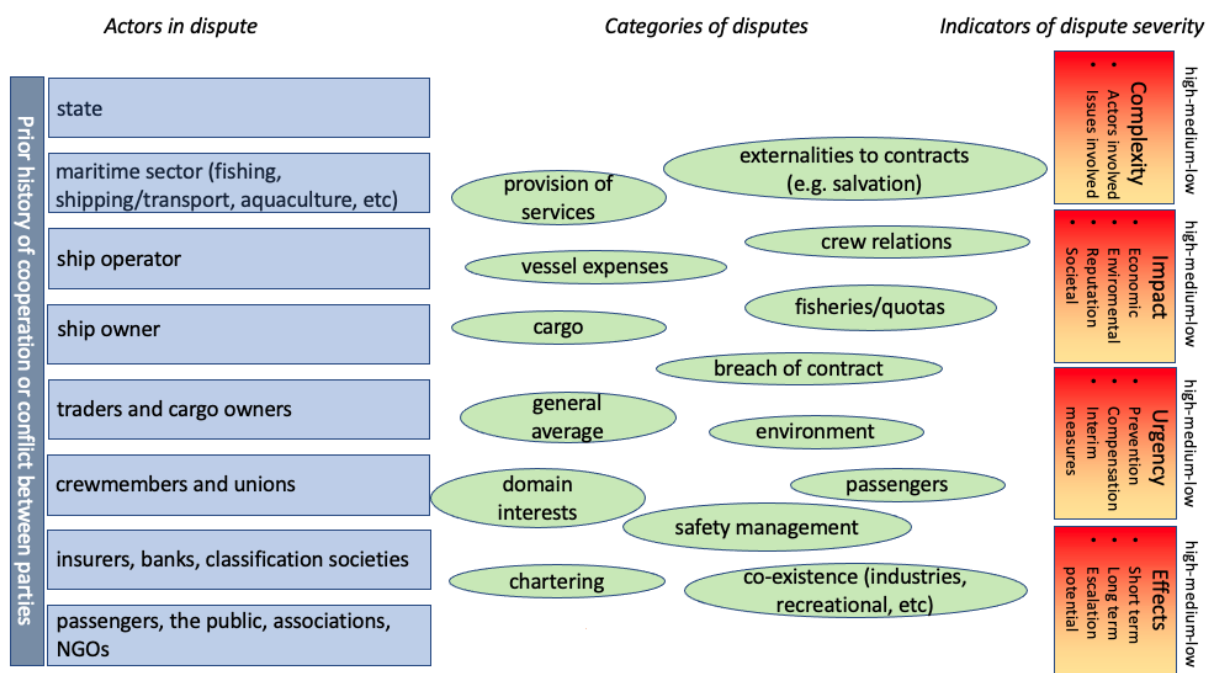
De fleste av disse tvistene vil bli analysert under MediMare-rammeverket og respektive taksonomi.

Noen spørsmål som er mer beslektet med folkeretten og folkerettslige virkemidler (for eksempel klargjøring av grenser) vil imidlertid utelukkes fra analysen, siden det allerede er etablerte juridiske mekanismer som gjelder.

Dessuten vil konfliktinteressene mellom hav og land bare delvis dekkes av analysen, siden de er tilsynelatende ubegrensede og kun refererer til et svært lite område dekket av hav.

1.2 Taksonomi oversikt

Basert på antakelsen at det finnes klasser av saker som skiller seg fra hverandre både med hensyn til aktørlandskapet og tvistenes alvorlighetsgrad, konstrueres et taksonomisk system av tvister (se Figur1).

Figur1: En taksonomi av tvister

Denne taksonomien vil være en viktig referanse for innrammingen av kursene om maritim meklings, både når det gjelder innhold og struktur, men også av hensyn til å presentere kurset på en kortfattet og lettkommunisert måte for potensielle kursdeltakere.

1.3 Konstruksjon av modellen

Taksonomien (Figur1) består av tre hovedelementer:

- Kategorier av tvister ('Categories of disputes' – grønne ovaler i midten) som deler egenskaper vedrørende deres empiriske natur. For eksempel er ulike tvister knyttet til deling av kostnader i tilfelle der last må ofres for et større gode gruppert under "general average". Videre kan tvister mellom mannskaper ha flere forskjellige årsaker, men er fortsatt gruppert sammen siden de deler denne dimensjonen av tvisten. Klassene utelukker ikke hverandre og kan godt være overlappende. Denne klassifiseringen er svært viktig, siden

den viser mangfoldet av tvister som kan oppstå på det maritime området; karakteriseringen av tvisten må også defineres i begynnelsen av en meklingsprosess, og derfor hjelper det å ha en liste over kategorier av tvister til å definere og avgrense den konkrete tvisten som skal mekles.

- Aktørlandskap ('Actor landscape' – blå rektangler til venstre) representerer de ulike typene aktørkonfigurasjoner involvert i maritime konflikter. Ved å knytte en konkret sak fra en av tvistekategoriene til en bestemt aktørkonfigurasjon vil forskjellen innenfor tvisteklasser bli synlig. I ett av eksemplene har vi knyttet en tvist knyttet til miljø til «ship operator/state», noe som indikerer at den er i det øvre området av aktørlandskapsskalaen. Dette trenger imidlertid ikke være tilfellet med alle miljøkonflikter, siden de kan involvere for eksempel miljøtilknyttede aktører og private selskaper, og ikke bare staten. Uansett er en omtrentlig angivelse av involverte aktører av stor betydning for meklingsprosessen, siden det er en tvisteløsningsmekanisme som er avhengig av involvering av de mest relevante partene.
- Alvorligheten ('Indicators of dispute severity' av tvisten er en viktig parameter, og i taksonomien har vi kategorisert denne i fire undertyper: Kompleksitet (complexity), som inkluderer både problemstillingskompleksiteten og aktørkompleksiteten; Innvirkning (impact), som er en gruppert parameter som oversetter flere typer innsatser eller interesser involvert; Tidsavhengighet (urgency), som sier noe om behovet for å løse tvisten innen en viss tidsramme; og Effekter (effects), med angivelse av forventede konsekvenser (kortsiktig og langsiktig) dersom tvistene ikke blir løst.

I tillegg er en dimensjon som er relevant for å karakterisere tvister den tidligere historien av konflikt eller samarbeid mellom partene. Dette vil være relevant med tanke på å drive meklingsprosessen, hovedsakelig i definisjonen av meklingsmodellen som skal følges.

1.4 Betydningen av modellen

Som forklart er taksonomimodellen særlig viktig for utviklingen av mekling i det maritime området. Mekling er en relevant alternativ eller utenomrettslig tvisteløsningsmekanisme som har fått internasjonal og nasjonal oppmerksomhet i løpet av de siste tiårene, gitt dens evne til å løse svært tekniske tvister og andre konflikter som ikke finner i passende eller tilstrekkelig rom for løsning hos domstolene. Mekling er også en mekanisme som fremmer selfdefinerte interesser fra flere involverte parter (offentlige eller private). Den tar derfor sikte på en større endring av atferd og styringsstandarder enn den som kan være foranlediget av inngripen fra domstoler (til og med voldgiftsdomstoler).

Som sett ovenfor, er maritime tvister av stor variasjon og kan spenne fra kontraktsmessige til utenomkontraktuelle spørsmål, så vel som fra kommersielle og sivile tvister til de som er knyttet til folkeretten og EU-retten. Også maritime tvister er av stor kompleksitet gitt det faktum at:

- De kan innebære anvendelse av forskjellige lover, siden de fleste er av internasjonal karakter - forskjellige steder, forskjellige parter fra forskjellige områder av verden.
- De kan innebære anvendelse eller vurdering av flere faglige, bedriftsmessige, etiske og atferdsmessige regler.
- De kan være relevante på samme tid for ulike interessenter (rederier, cruiseselskaper, sjøfolk), men også for den bredere offentligheten og innbyggerne.

Hensikten med taksonomien er å utforske bruken av mekling i alle de illustrerte situasjonene, fra multi-jurisdiksjonelle tvister til interne tvister, fra bilateral mekling til multilateral mekling; fra private tvister til offentlig informerte tvister; fra enklere meklingsformer til svært kompleks teknisk mekling.

1.5 Anvendelse av modellen

Noen eksempler på tvister for å operasjonalisere taksonomien er inkludert i tabell 1 nedenfor. Dette inkluderer illustrative situasjoner som kan være en referansebase for kursutviklere og for studenter. Den kan også brukes som et verktøy for å diskutere empiriske tilfeller og slik bidra til å operasjonalisere taksonomien.

Målet er at taksonomien kan være et verktøy for å beskrive og ramme inn konflikter før mekling, som et forberedende skritt for å bestemme en egnet meklingsstrategi.

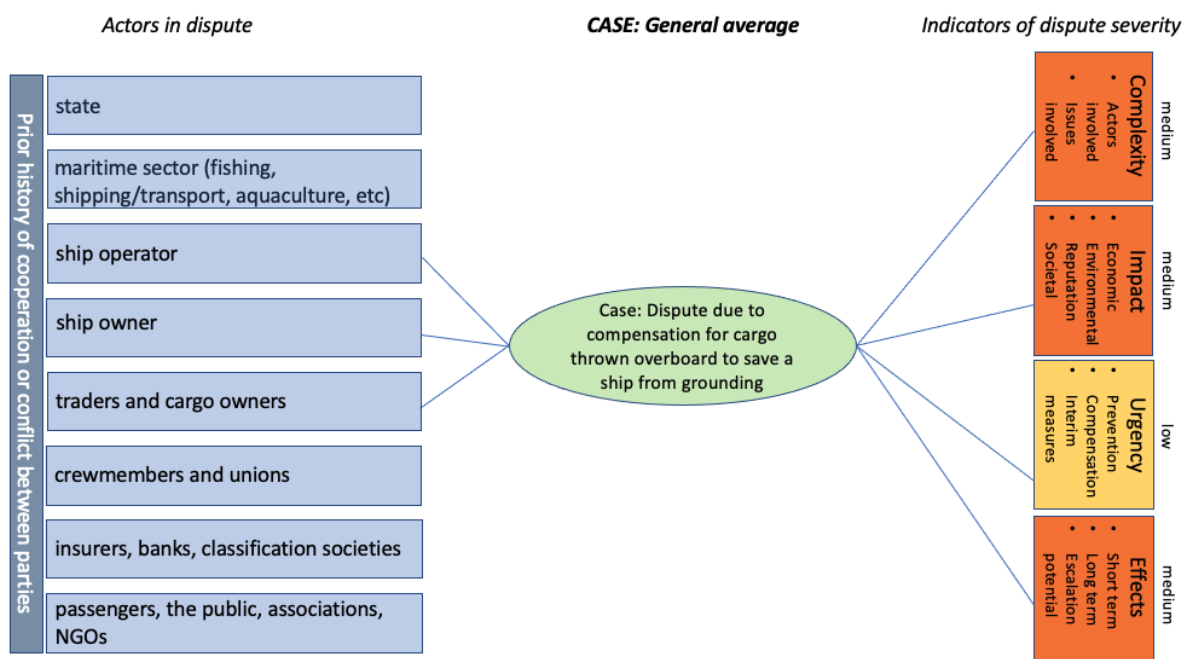
Tabell2– Eksempler på tabulering av tvister

Temaer involvert i tvisten	Karakterisering (kort beskrivelse)	Aktører involvert	Kompleksitet	Innvirkning	Hastverk	Effekter
Generelt gjennomsnitt	Sak: Tvist på grunn av erstatning for last kastet over bord for å redde et skip fra grunnstøting	Skipsreder(e), skipsoperatør, lasteiere	Medium	Medium	Lav	Medium
Levering av tjenester	Tilfelle: Brannslukkingssystemet ettermontert på et skip fungerer ikke hensiktsmessig	Skipseier(e), skipsoperatør, systemprodusent	Lav	Lav	Høy	Medium
Fiskerikvoter	Sak: Fiskekvotene ble endret, og en del av maritim sektor er misfornøyd	Stat, Maritim sektor (ikke alltid med sammenfallende synspunkter), foreninger	Høy	Medium	Medium	Høy
Sameksistens	Sak: Et selskap utviklet en bølgeenergiteknologi lokalisert i et fiskeridomene (krav om erstatning)	Maritim sektor (ikke alltid med konvergerende synspunkter); til slutt staten	Høy	Medium	Lav	Medium
Miljø-katastrofer til sjøs	Sak: Et oljeskip (last) har en ulykke på havet og lekker olje som påvirker kysten av tre land	Stater Maritim sektor Lasteiere NGOer Allmennheten	Høy	Høy	Høy	Høy
Passasjer-sikkerhet	Sak: På grunn av Covid (eller annen sykdom) ble et cruiseskip strandet i en havn og kunne ikke slippe passasjerene ut eller seile til en annen havn	Stat Skipsreder Passasjerer Forsikringer (etter hvert)	Medium	Medium	Høy	Medium
Domene-interesser	Sak: Konflikt mellom forvalter og brukere (fisker) på grunn av uenighet om regulering av marint verneområde	Stat Leder av Verneområdene (Offentlig forvaltning) og Maritim sektor (Artisanal Fisherman's)	Høy	Lav	Medium	Høy

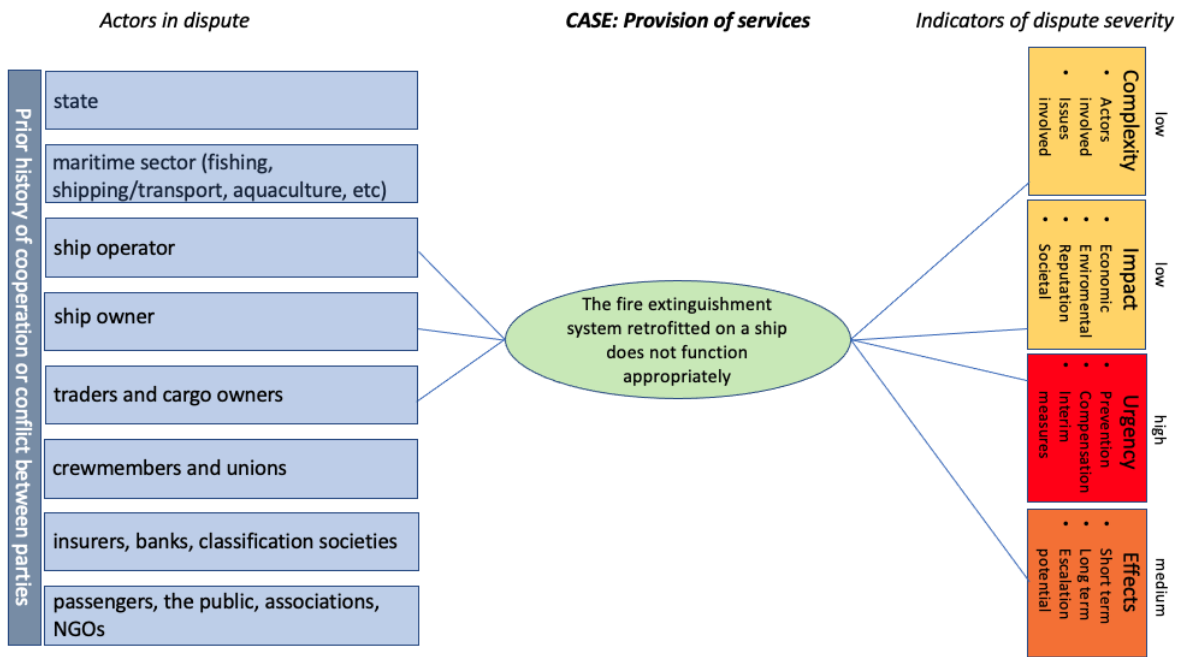
		Skipseiere (småskalaeiere)				
Sameksistens (ii)	Tilfelle: Skalldyrssamleraktiviteter og utøvelse av vindspott i samme område (inkompatibilitet med bruk, sikkerhetsproblemer)	Skalldyrssamlere Vindspottbrukere og pådrivere	Medium	Medium	Medium	Høy

Innenfor denne taksonomien kan enhver tvist karakteriseres i tre dimensjoner: Kategorier av tvister; Aktører; Alvorlighetsgrad. Det er dermed et ganske kraftig verktøy, eller metode for å ramme inn et spesifikt problem, i vurderingen av hvilken type mekling som passer til en viss konflikt. Dette kan være en støtte i undervisningen i mekling, men også vise potensiale for mekling i det virkelige liv.

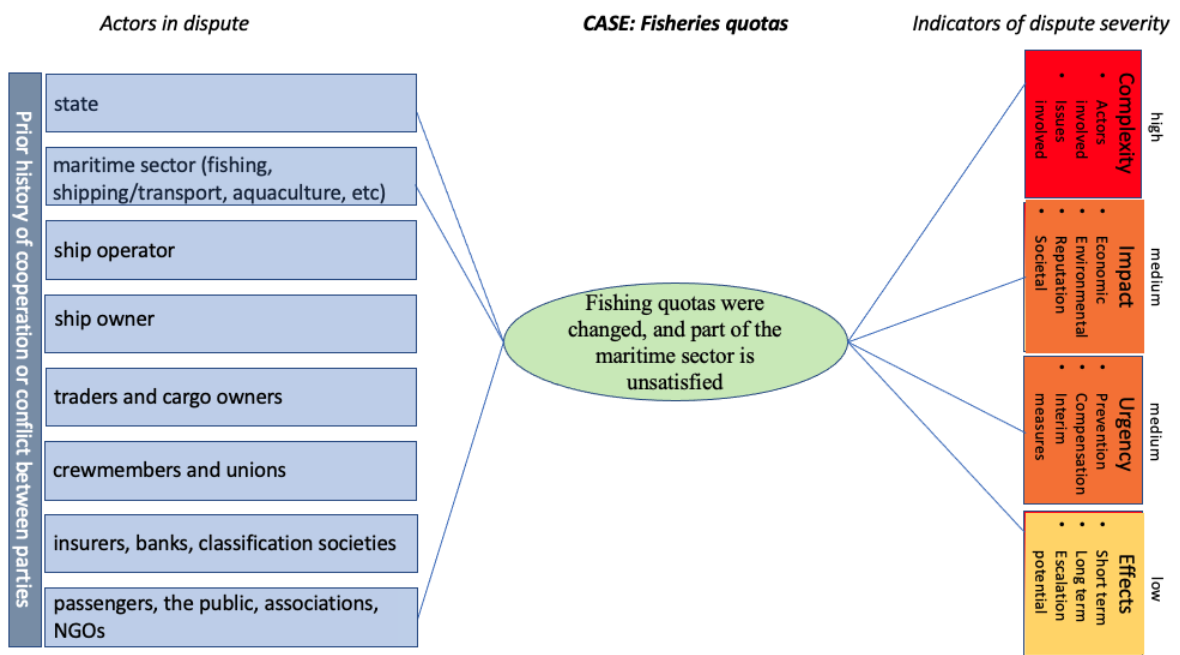
Hver tvist kan kartlegges ved hjelp av taksonomien, som illustrert nedenfor.

Figur2: Case: Generelt gjennomsnitt (General average)

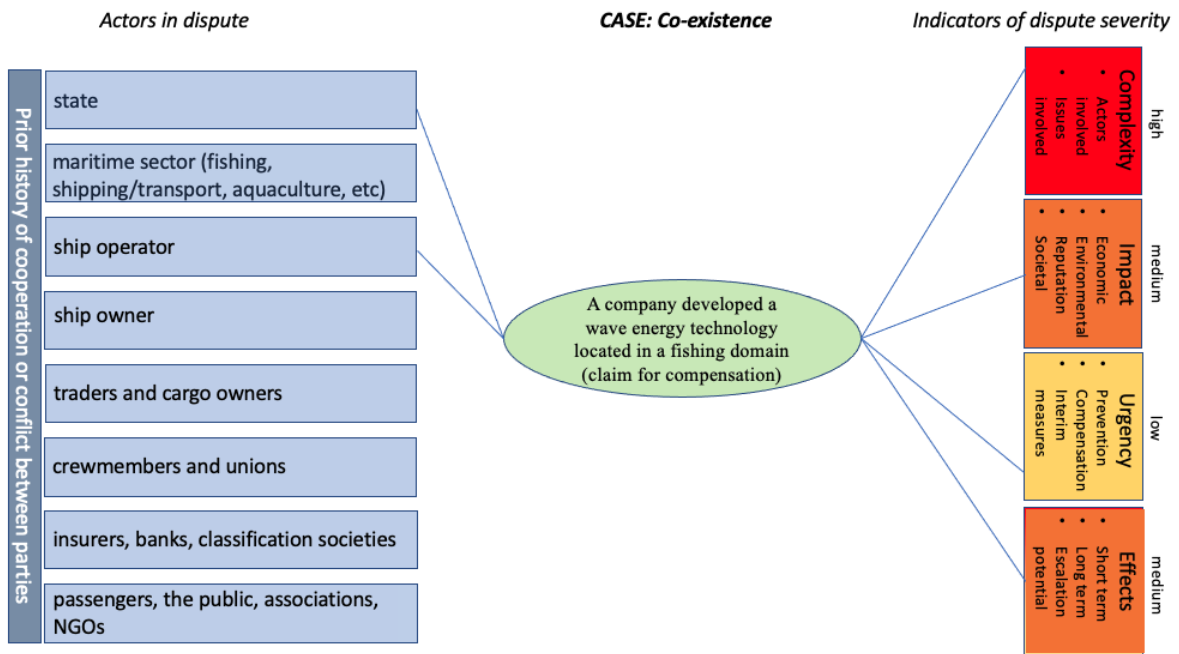

Figur3: Case: Ytelse av tjenester

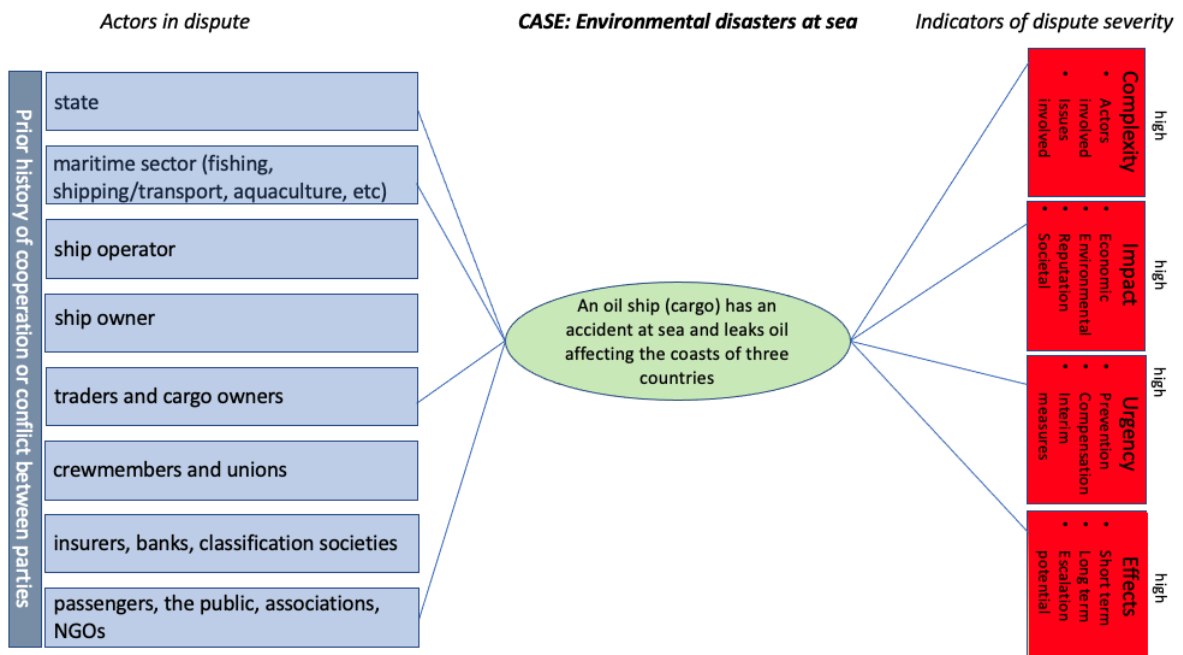

Figur4: Case: Fiskerikvoter

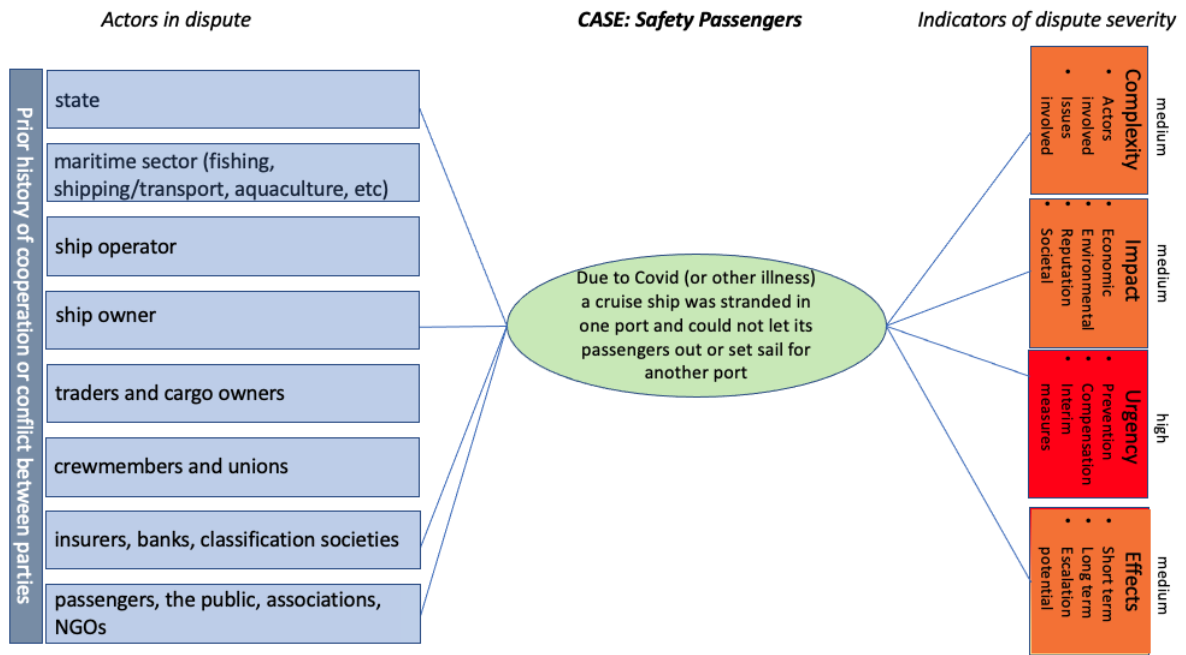

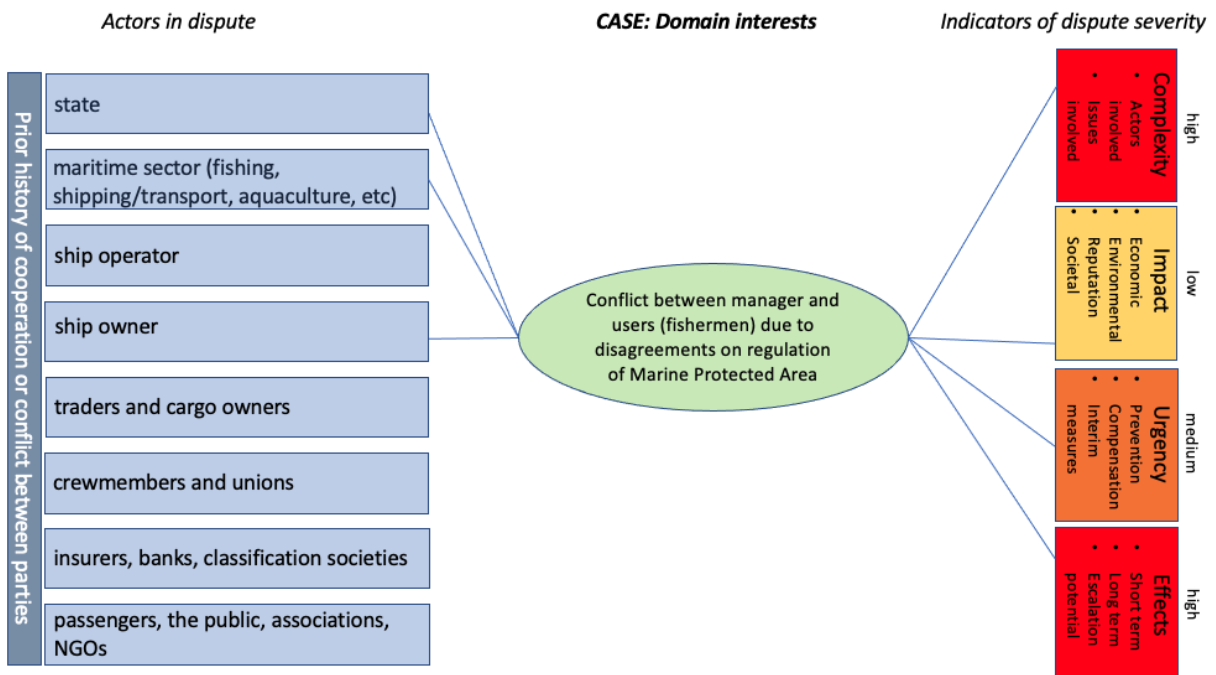
Figur5: Case: Sameksistens

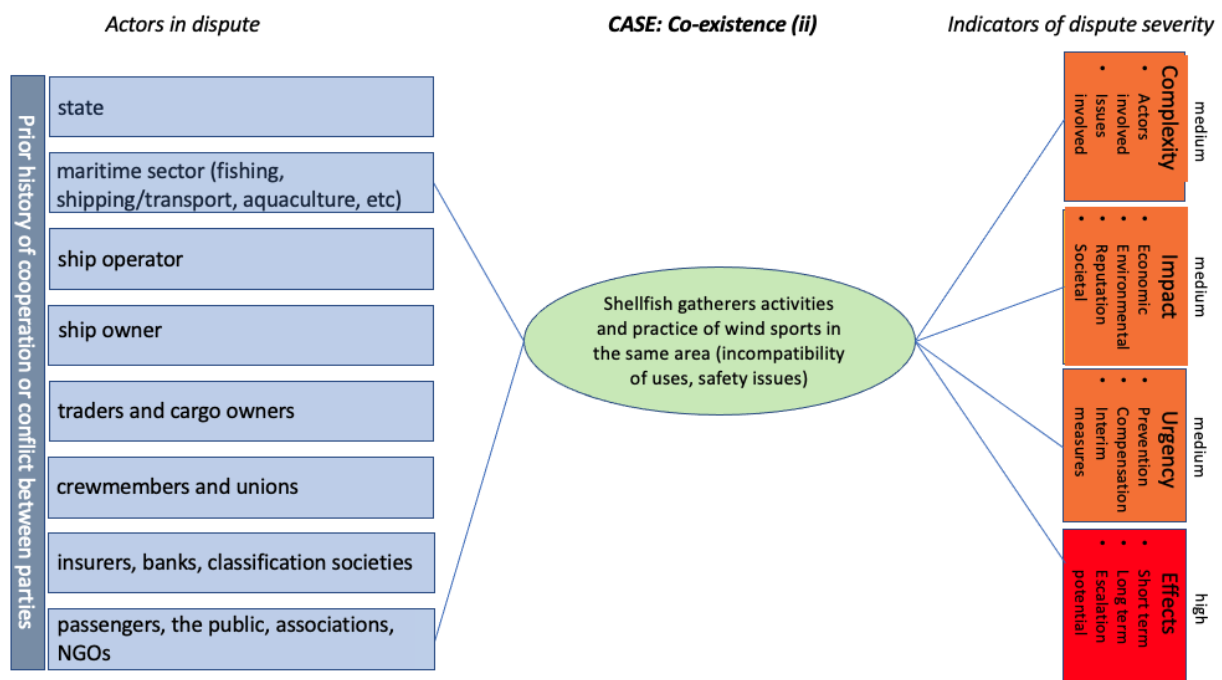
Figur6: Case: Miljøkatastrofer til sjøs

Figur7: Case: Passasjersikkerhet

Figur8: Case: Domeneinteresser

Figur9: Case: Sameksistens (ii)

1.6 Neste skritt

Taksonomien som ble utviklet var gjenstand for diskusjon i MediMARE-arrangementer, og den ble ansett som et verdifullt verktøy av eksterne eksperter med erfaring fra det maritime meklingsdomenet. Valideringstester ble også utført under utviklingen av dette taksonomiforslaget. Det er hentet råd fra flere forskere, i prosjektgruppeworkshops og i samtaler med eksterne forskere. Det er utført et semi-strukturert intervju med en norsk reder og navigatør (12. mai 2022). Dette har ført til forbedringer av taksonomistrukturen, og dermed foreliggende forslag.

Den andre valideringsfasen av den nåværende taksonomien fant sted i tre trinn: en første, med deltakelse av uheldede partnere i MediMare-prosjektet, som taksonomien ble sendt til; den andre gjennom eksterne ekspertintervjuer, som var understøttet av en intervjuguide som ble utviklet gjennom prosjektet; og den tredje gjennom bruken av denne taksonomien i intensivkurset om maritim mekling, som en måte å bedre forstå og kategorisere maritime tvister.

2. - Læreplananalyse for maritim mekling – bakgrunn

Koordinering: MARE-NOVA

I denne delen vurderes to aspekter, definisjonene av flere begreper som er nøkkelen til å støtte maritim mekling, og en læreplananalyse utført for å forstå den nåværende eksistensen av denne typen opplæring.

2.1 Nøkkelkonsepter

Det konseptuelle rammeverket er beskrevet nedenfor, og gir konteksten til og definisjonen av de forskjellige konseptene som starter med hovedtypen konflikter som er diskutert i MediMARE-prosjektet og etterfulgt av de ulike delene av mekling.

Grensekonflikter

Maritime konflikter vil alltid være knyttet til maritim sikkerhet og konflikt mellom sjølover, rettet mot maritime grensetvister. Maritime grensetvister er en av de vanligste og mest relevante årsakene til maritime konflikter. Land blir stadig mer bekymret for sine maritime ressurser ettersom verdensøkonomien i økende grad har blitt rettet mot maritime ressurser, ofte omtalt som Blue Economy (Hasan et. al, 2018). Følgelig blir hver stat i økende grad oppmerksom på sine maritime grenser for å kunne utnytte ressursene sine, noe som fører til at stater krever jurisdiksjon over maritime territorier, som eksklusive økonomiske soner (EEZs), noe som gir opphav til maritime konflikter mellom forskjellige kyststater. Når konflikter eskalerer, forsøker statene å løse dem, men i de fleste tilfeller kommer statene til enighet.

For å forstå begrepet maritime konflikter angående den maritime grensetvisten, er det nødvendig å forstå begrepet maritime grenser. Ifølge Hassan et. al (2019) tilsvarer maritime grenser den teoretiske inndelingen av jordens vannoverflate ved bruk av geopolitiske og geografiske kriterier. Generelt sett forbinder den områder utelukkende til nasjonale rettigheter over marine ressurser, og omfatter maritime grenser, soner og funksjoner. Ifølge FNs havrettskonvensjon (1970) representerer maritime grenser grensene til en kystnasjon, som tjener til å identifisere grensen til internasjonale farvann. Maritime grenser eksisterer i sammenheng med territorialfarvann, EEZer og sammenhengende soner (Hasan et. al, 2018).

Maritime grensetvister tilsvarer en strid om avgrensning av ulike havområder mellom stater. Dette er et vanlig scenario globalt. Av de potensielle 512 maritime grensene er mindre enn halvparten omforent, noe

som skaper rom for konflikt om de som ikke er avtalt. I tillegg oppstår konflikter over maritime grenser jevnlig på grunn av økonomiske, handelsmessige og sikkerhetsmessige interesser og er en vanlig investeringsrisiko i energisektoren (Østhagen, 2020).

Miljøkonflikter

Miljøkonflikter oppstår noen ganger på grunn av et anleggsplasseringer som endrer landskapet og aktivitetsmønsteret rundt det, inkludert naturtrekk. Ofte står en begrenset naturressurs på spill og partene er uenige om hvordan den skal brukes, av hvem og i hvilken grad. Konflikter betraktes som miljømessige når de utkjempes over en naturressurs. Eksempler på konflikter om knappe ressurser inkluderer tilfeller av deling av vannressurser i tørre områder, utnyttelse av olje- og mineralreserver i regioner med høy naturverdi, eller intens hogstaktivitet som forstyrrer verdifulle økosystemer (Shmueli & Kaufman, 2006).

Miljøkonflikter omfatter et bredt spekter av tvister når det gjelder spørsmål, omfang, parter, historie og konflikthåndteringsprosesser. De kan bryte ut på lokalt, regionalt eller nasjonalt nivå. Siden miljøtrekk som vannforekomster, dyrelivshabitat eller luftbevegelser ikke følger administrative grenser, er det også grenseoverskridende miljøkonflikter som fører til nasjonale konflikter om knappe ressurser eller forurensning. Miljøkonflikter involverer flere interessenter, avhengig av resultatene fordi de er ansvarlige for dem (enten de er i administrative eller regulatoriske posisjoner) eller fordi verdiene deres kan bli utfordret av resultatene (Shmueli & Kaufman, 2006).

Private konflikter - kommersielle og arbeidskraft

Det er flere maritime tvister om private forhold. Det meste av internasjonal handel involverer det maritime, og private konflikter omfatter relasjonene som følger slike aktiviteter. Disse kan være relatert til misforståelser og konflikter om kommersielle kontrakter om salg og kjøp av varer, sjøtransport av slike varer, konflikter knyttet til brudd på kontrakter og feiltolkning av dokumenter og transportkontrakter, for eksempel charterkontrakter, samt lasttvister, som er de som er forårsaket av eventuelle laster, konflikter og skader som oppstår under transport.

Der er også konflikter forårsaket av kontraktsbrudd av flere typer, kommersielle og sivile, som kan være skipsbyggingskontrakter, vedlikehold og ytelse av andre typer tjenester for fartøyet (og fartøysutgifter).

Arbeidsforhold kan også føre til maritime konflikter, ettersom forholdene skjer i utlandet. Mannskapsarbeidere, offshore plattformarbeidere, cruisearbeidere, dette er alle arbeidsforhold som er utviklet i det maritime domenet med potensiale for konflikt, siden, i tillegg til de vanlige spørsmålene knyttet

til arbeidskonfliktene, noen av disse arbeiderne forblir om bord på et skip i lange perioder, noe som kan eskalere potensialet for konflikter.

Passasjerer er også involvert i private maritime konflikter siden det er de som bruker cruiseskip, for rekreasjonsformål. En cruisekontrakt innebærer et mangfold av relasjoner, alt fra transport, matleverandør og andre tjenestetilbydere.

Foruten disse er det konflikter knyttet til hendelser og ulykker på sjøen, som er vanlige og noen ganger uunngåelige, noen forårsaket av force majeure, som for eksempel 'general average'. I en konflikt om general average er et tap bevisst forårsaket (for eksempel last kastet over bord) for å unngå et enda høyere tap (for eksempel som følge av kantring), og de involverte partene deler kostnadene.

Mekling

I følge Shmueli & Kaufman (2006) innebærer mekling intervensjon fra en nøytral part som legger til rette for bevegelse mot et fremforhandlet oppgjør ved å forhandle om de fysiske og sosiale dimensjonene i tvisten, endre strukturen i saken og øke motivasjonen til tvistene til å komme til enighet. Mekleren kan være en enkeltperson eller et team, oppnevnt av en ekstern part eller av de berørte parter.

Kjennetegn ved mekling inkluderer frivillig deltakelse, konfidensialitet omkring utvekslingene mellom partene, og søken etter gjensidig enighet og løsninger. Disse egenskapene egner seg godt for konflikter med flere parter og høy kompleksitet. Mekling brukes ofte samtidig med andre former for konflikthåndtering. Noen aktuelle utfordrende problemer for miljømekling inkluderer: kommunisering av tekniske data til lekfolk, spesielt om risiko; opplæring og evaluering av meklere; håndtere særlig vanskelige konflikter; tidspunktet for intervensjon; og om enighet bør søkes i alle tilfeller (Shmueli & Kaufman, 2006).

Mekling er per definisjon en prosess der partene i en tvist forsøker å komme frem til en gjensidig avtalt løsning i regi av en tredjepart ved å begrunne uenighetene sine. For dette formål vil en mekler begynne med å identifisere og velge partene til mekling (hvis de ikke er selvvalgt). Innledende intervjuer med disse partene kan indikere i hvilken grad et gjensidig tilfredsstillende resultat kan tenkes. Dersom et slikt utfall ikke er tenkelig, kan mekleren i det minste unngå ytterligere frustrasjon ved å avslutte meklingen. Hvis de første undersøkelsene gir en viss oppmuntring, kan mekleren fortsette med å gi en kanal for innledende kommunikasjon mellom aktørene, spre relevant informasjon til alle parter og etablere innledende regler for diskusjonen (Dryzek & Hunter, 1987).

Mekleren kan også ta skritt for å redusere fastheten i motstandernes forhandlingsposisjoner, forsøke å konseptualisere spørsmålet ved å referere til nye problemdefinisjoner eller normative vurderinger, tilby insentiver til de involverte partene, og overvåke etterlevelse av eventuelle avtaler som er inngått (Young, 1972,

s. 56-60; Wall, 82, 101, 82 og 91). Mange av meklerens oppgaver krever tilsyn med samspillet mellom partene. Men mekleren må også ivareta innholdet i forslagene på dagsorden, og hvordan de forholder seg til de involverte parterers posisjoner og interesser. Et dårlig timet, kontroversielt eller uakseptabelt forslag risikerer å forverre situasjonen og til og med forringe meklingsforsøket (Dryzek & Hunter, 1987).

Det er viktig å skille mekling fra prosedyrer som voldgift og rettsavgjørelse der tredjeparten kommer til en dom. Resultatet av mekling er ikke en dom, men snarere konsensus blant de involverte partene. Denne konsensus bør ideelt sett representere et sett av avveininger som er følsomme for disse partenes kjerneanliggender. Meklerens inngripen er ikke bindende: "Den ideelle mekleren er en som disse ordene gjelder: Når oppgaven er fullført, sier alle 'det skjedde av seg selv'" (Edmead, 1971: 1, vår oversettelse).

I følge Conceição (2015) krever det å påberope seg den klassiske meklingsteknikken at partene i konflikten velger en tredjepart, mekleren, upartisk og nøytral, men uten beslutningsmakt, som hjelper dem til å utvikle, på egen hånd, veien til løsning av konflikten. Mekleren skal: skape nødvendig tillit; håndtere følelser; formidle respekt; utvikle empati; innta en lyttende og interessert holdning; øke "selvbestemmelsen" til partene; og demonstrere optimisme for å løse problemet. Mekling involverer spesifikke teknikker og prosedyrer, som noen ganger krever tålmodighet, siden suksess i noen tilfeller skyldes en rekke "små skritt" der de akkumulerte spenningene mellom partene vil bli redusert.

Maritim mekling

Ifølge Rodney & Ziebarth (2012) kan maritime tvister oppstå gjennom en rekke faktorer, men for de fleste er maritim mekling en form for Alternative Dispute Resolution (ADR) som kan hjelpe partene med å oppnå en rettidig og kostnadseffektiv løsning. Selv om det ikke er noen "vinnere" eller "tapere" i maritim mekling, innebærer prosessen kommunikasjon mellom begge parter i nærvær av en nøytral, tredjepartsmekler som er ekspert på sjørett. Denne mekleren foreslår deretter en måte å løse problemet på som oppleves rettfærdig for alle involverte. De tvistende partene kan da enten avvise eller akseptere meklerens forslag. Hvis de velger å avvise det, kan de gå til voldgift eller søksmål når som helst, og meklerens forslag er ikke juridisk bindende.

Miljømegling

Miljøtvistmekling har spesielle kjennetegn, noen unike, som samsvarer godt med dens egenskaper:

- det kan romme flere parter;
- den fleksible prosessdesignen kan strekke seg over tid etter behov;
- de frivillige aspektene øker komfortnivået til noen parter og deres forpliktelse til å implementere felles beslutninger;
- det bevarer eller forbedrer ofte forholdet mellom parter som må møtes igjen og forhandle om samme eller andre spørsmål;
- deltakelse i miljømekling tjener til å utdanne partene til å behandle saker, med effekter som varer utover den aktuelle tvisten.

Hvis meklingen er vellykket, vil det kollektive minnet om en kollektiv opplevelse hjelpe i fremtidige møter.

Den spesifikke modellen for en meklingsprosess brukt på miljøkonflikter kan i noen av sine nøkkelaspekter avvike fra andre kontekster (som arbeidsledelse eller organisatoriske tvister, utleier-leietaker eller skilsmisse). Miljømekling initieres på en rekke måter, inkludert at en av partene med tidligere erfaring kan foreslå det, et byrå kan tilby å sponse det, eller en av partene som tilbyr å spille den rollen. Partene må bli enige om valg av mekler (Shmueli & Kaufman, 2006).

Mekling innenfor den portugisiske eksklusive økonomiske sonen (EEZ)

Maritim mekling i Portugal er illustrert på flere måter. Den første som skal tas opp er de maritime konfliktene som oppstår fra usikkerheten mellom Portugal og Spania om den maritime grensen til Selvagensøyene i Madeira-øygruppen, som setter spørsmålsteget ved øyenes nasjonalitet. Det er et udiskutabelt faktum at Selvagensøyene geografisk sett er en selvstendig øygruppe. Det er også et faktum at Selvagens, som ligger mellom de portugisiske øyene Madeira og de spanske øyene i Kanariøygruppen, har vært involvert i en århundrelang iberisk strid mellom de to landene (Graça, 2015).

Det er viktig å merke seg at Permanent Commission of the International Maritime Law tok opp i år 1938 at nasjonaliteten til øyene ikke er avhengig av deres større nærhet til Kanariøyene enn til de andre øyene på Madeira. Faktisk, ifølge historien, har Selvagens alltid vært okkupert av portugiserne og ikke av spanjolene. I århundrer var Selvagens privateid, men alltid av portugisiske borgere og siden 1971, etter å ha blitt solgt, ble de registrert i den portugisiske statens navn. Frem til oppdagelsen var Selvagens alltid bebodd av portugisere, noe som betyr at Selvagens tilhører Portugal med "oppdagelsesrett" (Graça, 2015). Dette bekreftes ytterligere

av det faktum at siden opprettelsen av Madeira, er Selvagens- og Desertas-øyene innlemmet i arkipelagets regjering. Portugals suverenitet over Selvagens er også (med konsensus) anerkjent av internasjonale parter og internasjonale organisasjoner, som UNESCO, som anerkjenner Portugals suverenitet over øyene (Graça, 2015).

Gitt denne striden om suverenitet og territorium, er det naturlig at det oppstår konflikter, navnlig mellom portugisiske og spanske borgere, som søker å utnytte de maritime fordelene som Selvagens har å tilby. Konflikten knyttet til havet som skjer oftest, gjelder beslagleggelsen av spanske skip av portugisiske sjøfartsmyndigheter og fiskebåter, eller til og med praksisen med undervannsfiske (forbudt i regionen), av spanske fiskere fra Kanariøyene, som omgir de portugisiske vannet på Selvagensøyene.

Det andre eksemplet på mekling - i dette tilfellet ikke direkte knyttet til havet, men til den enkle bruken av mekling i Portugal - gjelder voldgift i «Lusophone areas». Nå er det internasjonale samfunn spesielt oppmerksomme på «Lusophone Sea», som ifølge Matias (2010) angår det enorme området i Sør-Atlanteren, med udefinerte grenser. Samme forfatter nevner også at det er en «fysisk kontinuitet, som antyder en uvanlig tilhørighet mellom Sør-Atlanteren og dets ytre toppunkt, åndelig knyttet til Portugal» (Matias, 2010). Denne politiske tilhørigheten, som faktisk kan strekke seg til Det indiske hav, anerkjenner de spesielle økonomiske relasjonene mellom de forskjellige portugisisktalende landene prøver å danne deler av en lignende fysisk kontinuitet, med rikelige oljeressurser, mineraler, energi, fiske, skipsfart og turisme, for eksempel (Conceição, 2015).

2.2. Casestudier - Konflikter i det atlantiske høyhavet

To casestudier presenteres her som en illustrasjon av konflikter som oppstår i Atlanterhavet:

Hvalfangstsaken

Fenomenet hvalfangst har vært på den internasjonale politiske agendaen siden 1925, da Folkeforbundet, som svar på synkende hvalbestander, anbefalte internasjonal hvalbeskyttelse. Nedgangen fortsatte imidlertid og i 1946 ble Den internasjonale hvalkommisjonen (IWC) opprettet, hvis beslutninger tas gjennom avstemninger, definert av medlemslandene (Dryzek & Hunter, 1987).

Statlige og ikke-statlige aktører med en eierandel i hvalfangstsaken inkluderer regjeringer (enten hvalfangere eller ikke), miljøgrupper (NGOer) som Greenpeace og Friends of the Earth, tradisjonelle hvalfangere (i Alaska og Australia), kommersielle hvalfangere, forbrukere av hvalfangstprodukter, forskere (hovedsakelig havbiologer knyttet til United Nations, og marinbiologer og IWC). Antallet potensielle deltakere ser ut til å love dårlig for mekling, spesielt gitt mangelen på konsensus om legitimiteten til deltakerne: Japan og daværende Sovjetunionen ville ikke være i stand til å oppnå konsensus og resonere på like vilkår med

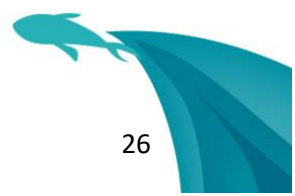
Greenpeace eller de kaliforniske hvalobservatørene. Dessuten er det en enorm forskjell mellom kapasiteten til regjeringer som USA eller Norge til å handle, og hvalfangere fra Alaska eller Friends of the Earth-aktivister (Dryzek & Hunter, 1987).

Alle involverte aktører er imidlertid enige om at problemet med synkende hvalbestander eksisterer. For nøytrale observatører utgjør hvalfangstproblemet en forverrende faktor - havene eies ikke av noen nasjon og hvaler forholder seg ikke til eksisterende nasjonale grenser. For noen miljøvernere består problemet av inhuman behandling av hval; for økologiske miljøvernere gjelder problemet forstyrrelsen av havets økosystem. Store hvalfangstland som Japan og Taiwan står overfor et økonomisk problem med overkapitalisering av deres hvalfangstindustri, samtidig som de står overfor sanksjoner fra verdens opinion angående spørsmålet og den konstante trusselen om økonomiske represalier (Heck, 1975).

Vanskelighetene som oppstår gjennom manglende konsensus om legitimiteten til partene kan unngås ved at interesserte ikke-statlige aktører bruker nasjonalstater for å fremme sine bekymringer. Bruk av nasjonalstatsfullmakter for ikke-statlige aktører ville gjøre antallet parter i meklingsprosessen håndterlig. I tillegg er det muligheter for koalisjon mellom aktører – hvalfangststatene har felles interesser; miljøgrupper kunne samarbeide med hverandre, med tradisjonelle hvalfangere og med det vitenskapelige miljøet.

Evnen til aktørene er mer likeverdige enn de ser ut ved første øyekast; hvalfangst er et område hvor de maktesløse kan ha en viss suksess mot de mektige. Tenk for eksempel på suksessen til hvalfangere fra Alaska i kamper med USAs føderale regjering om tradisjonelle hvalfangere – oppnådd ved politisk taktikk og ved og utnyttelse av sympatier for innfødtes rettigheter (Dryzek, 1983). Ville meklingsprosessen gi avgjørende resultater? Sannsynligheten for avgjørende resultater økes fordi innholdet i enhver meklet avtale ikke kunne overstyres av noen parallell eller konkurrerende institusjon – fordi ingen eksisterer (Dryzek & Hunter, 1987).

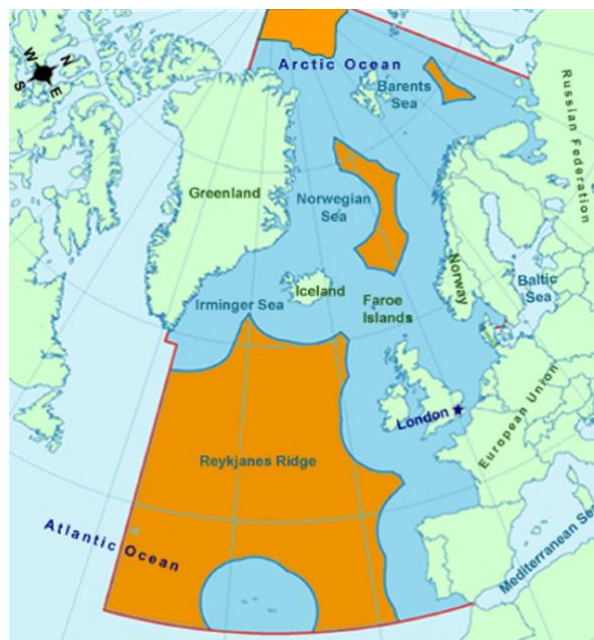
For at meklingsprosessen skal lykkes, må et felles grunnlag (faktisk eller potensielt) eksistere.. En part kan anta seg selv som den kompetente og troverdige mekleren. Kandidater her kan inkludere regjeringsrepresentanter eller profesjonelle meklere fra nasjoner som er nøytrale både politisk og angående hvalfangstspørsmålet (f.eks. Sveits, Mexico eller Argentina). Enhver mekler må akseptere de ulike perspektivene til Russland, USA, Nord-Korea, Taiwan og Japan – som alle driver med en eller annen form for hvalfangst (Dryzek & Hunter, 1987).

Makrellkonflikten i Nordøst-Atlanteren

Saken om makrellstriden i Nordøst-Atlanteren illustrerer hva som skjer dersom forholdene rundt en miljø-sosial konflikt forverres (Spijkers & Boonstra, 2017). Nå er den nordøstatlantiske makrellarten (*Scomber scombrus*, Linnaeus 1758), en trekkart som dekker et betydelig område mellom området der den gyter, beiter og lever om vinteren (Lockwood, 1988). Det er tre store bestander av denne typen makrell, som er fordelt over hele Nordsjøen og dens vestlige og sørlige områder. Disse tre store bestandene kan betraktes som bare én, siden de etter gyting alle flytter til samme område for å beite i løpet av våren og sommeren. Dette beiteområdet er vanligvis nær den sørlige delen av norskekysten og i den nordlige delen av Nordsjøen (ICES Factsheet, 2016).

Endringen når det gjelder den geografiske utbredelsen av den nordøstatlantiske makrellen har ført til internasjonal konflikt mellom EU, Norge, Færøyene og Island, dvs. de såkalte kyststatene - ansvarlige for å forvalte bestanden av denne arten (se figur 1, nedenfor). Bestanden som befinner seg i det internasjonale farvannet i Nordøst-Atlanteren, som makrell, forvaltes av Nordøst-fiskerikommisjonen (NEAFC), hvor avtalepartene – EU, Norge, Island, Russland og Danmark (på vegne av Færøyene og Grønland) – forhandler om fordeling av fiskeressursene. Når bestander frekventerer en stats nasjonale farvann (dens EEZ), regnes nasjonen som en "kyststat", som er ansvarlig for bestanden og har rett til å bevare den innenfor sin EEZ (Spijkers & Boonstra, 2017).

Figur10: Internasjonalt farvann i NEAFC (Northeast Atlantic Fisheries Commission) (i oransje). EEZ for kyststatene i blått.

Kilde: Spijkers, K., Boonstra, W. (2017). Miljøendringer og sosial konflikt: den nordøstatlantiske makrellstriden. Regional miljøendring. 17, 1935-1851. Tilgjengelig på: <https://doi.org/10.1007/s10113-017-1150-4>

Bestandsplanlegging i Nordøst-Atlanterhavsregionen er en to-trinns prosess: For det første blir kyststatene enige om kvoter og bestandsplanlegging, før de diskuterer saken med NEAFC, for det andre diskuteres saken, slik at de kan forvalte fiskeriressursene i farvann utenfor deres nasjonale jurisdiksjon (Vanderzwaag & Russel, 2010). Dette NEAFC-reguleringsområdet består av de nordøstlige områdene av Atlanterhavet, Barentshavet og Norskehavet, og Polhavet (Spijkers & Boonstra, 2017).

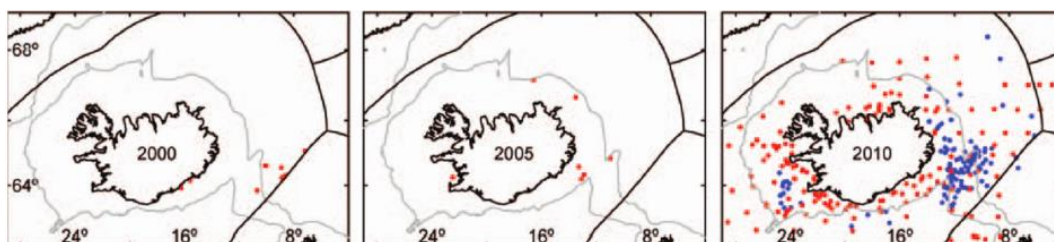
Den intrastatlige konflikten vi viser til, makrellstriden, startet i 2007 da bestanden migrerte og gyttelenger og lenger nord og vest inn i Nordens havregioner og deres tilsvarende EEZer (Nottestad et al, 2014). Dette migrasjonsområdet utvidet seg gradvis til kysten av Island og så langt sør som Grønland i vest (Spijkers & Boonstra, 2017). Denne endringen i bestand og utbredelse gjenspeiles i mattilgjengelighet og kan være assosiert med temperaturøkning og/eller bestandøkning. Denne endringen i makrellutbredelsen kan påvirke legitimiteten som kyststatene har når det gjelder kvoter for arten (Gänsbauer et al, 2016).

Endringen i den geografiske fordelingen av makrell resulterte i en «spatial impasse» (Galaz et al, 2008), dette skyldes at Island og fiskekvotene og -politikken ikke var inkludert i kyststatenes forvaltningsplaner. Dette smutthullet – unnlatelsen av å omfatte det geografiske området og inkludere de mest relevante interessentene – har ikke bare resultert i overfiske av nordøstatlantisk makrell siden 2007, men har også erodert legitimiteten og funksjonen til eksisterende kyststaters forvaltningsplaner (World Ocean Review, 2016). Etter endringen i makrellfordelingen forsøkte kyststatene å inkludere Island i sine forhandlinger. Til slutt fikk Island imidlertid "observatør"-status, Island var verken til stede eller involvert i avtalene om «total allowable catch» (TAC) og kvotetildelingene per land. Hovedårsakene til denne svikten er knyttet til den sosiale og politiske striden mellom kyststatene som vedvarer frem til i dag. Denne konflikten hindrer samarbeid og dermed bærekraftig bestandsforvaltning (Spijkers & Boonstra, 2017).

Det er viktig å merke seg at opprinnelsen til forvaltningen av denne makrellarten gjennom NEAFC begynte i 1999, da EU, Norge og Færøyene ble ansett som kyststater ansvarlig for bestandene. Som nevnt tidligere, utvidet makrellen sin utbredelse lenger nord og vest, og gikk inn i det islandske økonomiske sjøområdet (i 2007 fanget Island 36 706 tonn makrell (6% av en total fangst av 586 206 tonn fisk), og i 2008 økte den fangsten til 120 286 tonn) (ICES rådgivende komité, 2014). Siden fangsten fra Island har blitt betydelig, tildelte kyststatene Island status som kyststat i 2010 (OECD, 2011).

Da Island ble en kyststat, delte de ansvaret med de andre kyststatene for å bli enige om bærekraftig forvaltning av makrellbestanden, som inkluderer kvotetildeling (se figur 2 nedenfor). Kyststatene klarte imidlertid ikke å komme til enighet om kvotetildeling. I stedet ble statene sittende fast i en politisk dødgang på grunn av deres ulike perspektiver på aksjerettighetene som var passende for hver stat (Spijkers & Boonstra, 2017).

Island og Færøyene har imidlertid fastsatt ensidige kvoter (Seafish, 2014). Færøyene trakk seg fra kyststatsavtalene med Norge og EU i 2009 og tildelte TAC for makrell ensidig. EU svarte på denne handlingen ved å sanksjonere Færøyene med handelsrestriksjoner i 2013 (Jensen et al. 2015). Sanksjonene resulterte i en embargo mot import av makrell (og avledede produkter) til EU. EU begrenset også adgangen for færøyske fiskefartøyer til EU-havner (European Commission, 2013). Konflikten mellom EU og Norge og Færøyene løste seg til slutt i 2014 med en ny forvaltningsavtale, som tildelte en vesentlig større makrellkvote til Færøyene (Droesbeke, 2015). Til syvende og sist ble ikke Island inkludert som partner i avtalen, mens de andre kyststatene ble enige om kvotetildelinger og langsiktige bestandsforvaltningsavtaler (mellom 2014-2018) (Droesbeke, 2015).

Figur11: Makrellplassering langs den islandske EØS (fra 2000 til 2010).

Kilde: Spijkers, K., Boonstra, W. (2017). Miljøendringer og sosial konflikt: den nordøstatlantiske makrellstriden. Regional miljøendring. 17, 1935-1851. Tilgjengelig her: <https://doi.org/10.1007/s10113-017-1150-4>

2.2 Læreplananalyse

Et søk etter programmer innen Maritim mekling ble gjennomført uten særlig suksess. Det nærmeste som ble funnet av kurs er Mekling eller om Miljømegling, noe som viser at det er stor mulighet for å investere i denne typen opplæring. Nedenfor presenteres en tabell med illustrerende programmer om mekling som ble funnet på vårt søk. Uansett, strukturen til de forskjellige meklingsprogrammene var inspirerende for teamet og ga grunnlaget for det akademiske profesjonsprogrammet 'Maritim mekling' som er avgrenset til MediMare-prosjektet.

Tabell3: Programmer om mekling

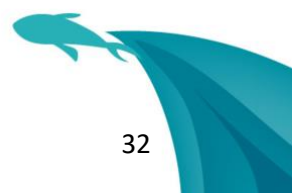
Universitet/institutt:	Grad	Modul	Læreplanenheter
Universidade Católica Portuguesa do Porto	Etterutdanning i forhandlinger, mekling og konfliktløsning	Bootcamp/ online (1 modul – 40 timer);	Konfliktmekling
		Presenterende: (160 timer) Modul I- Mekling og jus.	– Juridiske emner: Brasil (I), Angola (II), andre lusofoniske land (III); - Etikk i mekling. - Advokaten og mekling.
		Modul II - Meklingsprosedyrer og meklers evner.	– Meklers essensielle evner. - Risikoteori og forhandling. - Meklingsprosedyre. - Interkulturell mekling. - Online tvisteløsning (ODR). - Initiating til meklingsnevropsykologi.
		Modul III- Forhandling.	- Mekling i forbruk. - Meklingsfelt: - Bærekraftig og miljømessig mekling
CBSE – Coimbra Business School	Etterutdanning i konfliktmegling	Presenterende (194 timer)	- Alternative måter å løse konflikter på. - Introduksjon til konfliktteori. - Kommunikasjon i mellommenneskelige relasjoner. - Introduksjon til forhandling. - Materiell kompetanse til fredsdomstoler. - Fredsdomstolers prosedyrer. - Mekleren: Etske og deontologiske prinsipper for meklingsøvelsen. - Emosjonshåndtering i mekling.

			<ul style="list-style-type: none"> - Meklingsprosedyre. - Meklingspraksis.
<p>IMAP – Instituto de Mediação e Arbitragem i Portugal</p>	<p>Meklingskurs i virkeområdet til Fredsdomstolene</p> <p>75t Zoom + 20t uteaktiviteter</p> <p>55 timer nåtid</p>	<p>Modul I– Sosiologiske aspekter.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Sosiologiske aspekter for mennesker som er involvert i konflikter
		<p>Modul II: Tilstrekkelige midler for tvisteløsning</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rettssystemet. 2. Fredsdomstoler. 3. Tilstrekkelige midler for tvisteløsning: <ol style="list-style-type: none"> a) Voldgiften. b) Samarbeidsforhandlinger. c) Forlik. d) Mekling. e) 'Mutliports» f) Blandet.
		<p>Modul III - Kommunikasjon</p>	<p>Målet er å utvikle hovedaspektene ved menneskelig kommunikasjon, dens natur og vanskeligheter, for å legge grunnlaget for meklernes tilretteleggerfunksjon og gjøre det mulig å bli klar over hovedvanskene.</p>
		<p>Modul IV – Samarbeidsforhandlinger</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Skille posisjoner og interesser. 2. Skill folks problemer. 3. Viktigheten av verdier og mål. 4. Valgmuligheter
		<p>Modul V –Introduksjon til mekling</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Hva er mekling? <ol style="list-style-type: none"> 1.1 Opprinnelse og grunnlag (internasjonalt og nasjonalt) 1.2 Typologi for mekling 1.3 Meklingsånd og filosofi 1.4. De tre hovedskolene for mekling: <ol style="list-style-type: none"> 1.4.1. Harvardskolen 1.4.2 Den sirkulær-narrative modellen 1.4.3. Transformasjonsskolen 2. Fordeler med mekling <ol style="list-style-type: none"> 2.1. Prinsipper og egenskaper 2.2. Meklings plass i samfunnet: rekonstruksjon av sosiale bånd 3. Begrensninger ved mekling <ol style="list-style-type: none"> 3.1. Etikk i mekling 3.2. Den europeiske etiske retningslinjen

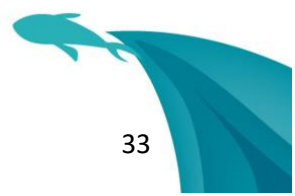
			De europeiske normene om mekling 3.4. Oversikt over mekling i Portugal
		Modul VI – Mekleren: å være og å kjenne	<ol style="list-style-type: none"> 1. Meklerprofil: Kjennetegn og holdning; 2. Meklers funksjoner og rolle
		Modul VII – Meklingsdynamikk, tilpasset Fredsdomstolene	<ol style="list-style-type: none"> 1. stadier av meklingsprosessen A - Etterforskning 1.1 - Åpning 1.2 - Aktiv lytting 1.3 Utredning av interesser 1.4 Oppsummering, positiv omformulering, metaforer 1.5. Betydningen av følelser i mekling B - Administrasjon 1.6 Dagsorden 1.7 Etablering av opsjoner 1.8. Evaluering og valg av løsninger 1.9 Formalisering av avtalen. Pre-mekling
		Modul VIII – Mekling ved Fredsdomstolene	Målet er å gi informasjon om spesifisiteten til meklings tjenester i Fredsdomstolene
		Modul IX – Felt for meklingsapplikasjon	<ol style="list-style-type: none"> 1.1 Familiemegling 1.2 Kommersiell mekling 1.3. Organisatorisk mekling 1.4 Mekling i straffesaker 1.5 Fellesskapsmekling 1.6. Mekling i skolen 1.7. Arbeidsmegling

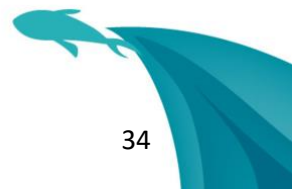

<p>International Mediation Campus / International School of Management – University of Applied Sciences</p>	<p>Internasjonal meklingstrening</p>	<p>Live online trening i en periode på 1 uke eller 12 uker (40 timer)</p>	<p>Modul I: Introduksjon til mekling.</p> <p>Modul II: Kommunikasjonsteknikker.</p> <p>Modul III: Konflikters natur.</p> <p>Modul IV: Førmekling.</p> <p>Modul V: Sette en agenda.</p> <p>Modul VI: Introduksjon til å utforske interesser.</p> <p>Modul VII: Utforske interesser.</p> <p>Modul VIII: Øvelse (1-3 meklingsfaser).</p> <p>Modul IX: Alternativer og løsninger.</p> <p>Modul X: Forhandling i mekling. Praksisøkt (1-5 meklingsfaser).</p> <p>Modul XI: Spørsmålenes kraft.</p> <p>Modul XII: Arbeidsplassmekling. Øvelse (1–5 medieringsfaser)</p> <p>Modul XIII: Følelser i mekling.</p> <p>Modul XIV: Bygge konsensus og dialog.</p> <p>Modul XV: Internasjonal Casestudie.</p>
			<p>Dag 1: Meklingsteori; Forhandling; Aktive lytte- og spørreferdigheter; Konfidensialitet; Meklingsferdigheter og prosess; Demonstrasjonsåpning og første rollespill.</p> <p>Dag 2: Ikke-verbal kommunikasjon; Avtalen om å mekle; Trusler å behandle; Urepresenterte personer; Konsolidering av læring gjennom rollespill.</p>

London School of Mediation (LSM)	London akkreditert meklingskurs	Nåværende 5 dager (40 timer)	<p>Dag 3: Meklingsetikk; Konsolidering av læring gjennom rollespill; Eksamen utstedes på slutten av dagen.</p> <p>Dag 4: Eksamensinnlevering; Endelig ikke-vurdert rollespill; Vurderingsbriefing; Uavhengige vurderinger.</p> <p>Dag 5: Uavhengige vurderinger; Neste skritt; Individuelle debriefinger.</p>
---	--	-------------------------------------	--

3. Intervjurapport

Roberta Donato, Dulce Lopes, med innspill fra Cátia Marques Cebola, Ana Paula Alves, Lia Vasconcelos, Filipa Ferreira, Francisco Libreiro, Matilde Almodovar, Kristine Størkersen, Jon Ivar Håvold

Koordinering: UCoimbra & NTNU SR

MediMare-prosjektet tar sikte på å forske på oppfatningen av meklings betydning for en konsensusorientert konflikthåndtering i maritime tvister, og med disse innspillene produsere flere resultater.

For å kunne utvikle oppfatningen av meklings betydning for løsning av maritime tvister, ble det gjennomført flere intervjuer mellom månedene oktober og november 2022 i Norge og i Portugal. I denne rapporten beskriver vi kort funnene fra intervjuene.

Nitten intervjuer ble gjennomført i Portugal og ti i Norge. Valget for intervjuobjektene ble gjort ut fra deres kompetanseområde, for at Prosjektteamet skulle ha en bred visjon på flere arbeidsområder knyttet til maritim virksomhet. Det var advokater, en reder, en forsikrings-selskapsdirektør, en havnerådgiver i Board of Advisors, en havnedirektør for næringsliv og logistikk, en havnedirektør for utstyr, infrastruktur og miljø, en maritim politisjef og havnekaptein, administrerende direktør for et fiskeselskap, lederen av et miljøbyrå, administrerende direktør for et havbruksselskap, direktøren for Fisherisáan Development Association i artisxáan fishing, (FisherXáan Development Association), en sjøfartsforvaltnings-, sjøfarts- og naturressursdirektør, historiker og forsker, en Administrativ i et Fiskerilag og leder for miljø saker i en offentlig forvaltning. Norgesteamet intervjuet regjeringsmedlemmer, personer som jobber med forsikring, advokater, akademikere og konsulenter, skipsmevlere og en maritim mekler.

I Portugal ble intervjuene gjennomført på tre fronter. Ved University of Coimbra Institute of Legal Research ble de utført av Roberta Donato, akkompagnert av en kollega Prosjektmedlem (enten Fernando Borges eller Ana Paula Alves) og under tilsyn av Dulce Lopes. Ved Polytechnic Institute of Leiria ble de dirigert av Ana Paula Alves med deltagelse av Cátia Marques Cebola og Roberta Donato. Ved NOVA University ble de utført av Lia Vasconcelos, Filipa Ferreira og Francisco Libreiro. I Norge ble intervjuene utført av Jon Ivar Håvold, fra NTNU Samfunnsforskning (med Minerva Consulting AS) og data ble behandlet med støtte fra Kristine Størkersen.

De fleste intervjuene ble gjennomført på portugisisk og norsk, morsmålene til intervjuobjektene, bortsett fra ett intervju, som ble holdt på engelsk.

Denne rapporten er utarbeidet av Roberta Donato og Dulce Lopes, med innspill fra rapportene laget av Cátia Marques Cebola, Ana Paula Alves, Lia Vasconcelos, Filipa Ferreira, Francisco Libreiro, Jon Ivar Håvold og Kristine Størkersen.

3.1 Intervjuobjektets personlige erfaring med mekling

De fleste av intervjuobjektene i Portugal hadde ingen erfaring med mekling som en formell prosedyre. Noen hadde det, og nevnte erfaringer på ulike områder, som arbeidsmegling, mekling i fiskeriområdet, med fisker eller med fiskeplasser og forsikringsmekling. Saker som ble aktualisert var konflikter blant fiskere om størrelsen på fiskene og prisene på den, fiskeområdene og personkonflikter blant fiskere i havna.

Et av intervjuobjektene nevnte også en svært lang forsikringsprosess som oppstod og kunne vært løst dersom mekling ble forsøkt. Rettssaken tok over 20 år å fullføre, og i hele denne tiden, i tillegg til at konflikten var uløst, ble penger (garanti) deponert, så de økonomiske tapene var enorme.

Det var få intervjuobjekter som tenkte på mekling som det beste middelet for å løse havnekonflikter, noen fordi det er tre typer konflikthåndtering i havnene, før de nådde et meklingsnivå, og en av dem nevnte spesielt at han forstod at enhver forhandling med statens penger kunne være en indikasjon på korrupsjon.

En av de portugisiske intervjuobjektene fungerer som forliksmann i maritime konflikter, og han er havnekaptein og skulle forsones/mekle en konflikt mellom en fiskeribedriftseier og en navigasjonsagent, angående ødeleggelse av et fiskeinstrument.

Generelt er holdningene til de fleste intervjuobjektene til mekling positive. De nevnte i forskjellige termer hvordan forhandling sparer tid og penger, og bidrar til å bevare relasjoner. Også hvordan rettssaker er dyrere. To intervjuobjekter svarte at det avhenger av konteksten å vite om mekling er positivt eller ikke – en av dem viste ikke stor entusiasme for mekling. For ham avhenger det av de konkrete omstendighetene for å kunne ta stilling til om mekling kan være nyttig. Det avhenger av forholdet mellom partene, typen tvist, historien til tvisten, og en gruppe faktorer for å vite om mekling er tilstrekkelig eller ikke. Et intervjuobjekt svarte at mekling ikke er en akseptabel måte å løse tvister på, og her introduserer vi et forbehold med tanke på en spesifikk omstendighet: av en mekling som involverer den offentlige forvaltningen, å måtte betale et økonomisk beløp til en bestemt. I slike tilfeller forstod intervjuobjektet at mekling ikke er et riktig middel for å løse offentlige tvister, som bør avgjøres av en dommer, for å ha mer åpenhet og ansvarlighet med offentlige utgifter.

Alle intervjuobjektene fra Norge anser mekling som svært akseptabelt eller positivt, og det bekreftes av at de ser ut til å ha mer erfaring med mekling (8 av 10 svarte å ha erfaring med mekling). Bare et intervjuobjekt i Norge forsto at mekling kunne «svekke åpenhet, rettferdighet og rettsvern, i motsetning til det offentlige rettssystemet». Alle de andre ga positive kommentarer, slik som: Mekling er rimeligere enn domstoler, og kan støtte flere med maritime problemer (mindre forstått av domstolene); mekling er sterkt nødvendig for å finne en positiv, rask og billigere løsning, i motsetning til et offentlig rettssystem. De nevnte også at det kan gjøres nytte av forsikringsselskapene (samme posisjon som gjengitt i Portugal). Og at mekling «er en veldig elegant, billig og rask måte å løse tvister på».

Det er viktig å nevne at de fleste intervjuobjektene fra Portugal ikke har grunnlag eller bakgrunn i mekling. Noen av dem har erfaring eller opplæring i rettssaker og voldgift. Virkeligheten var annerledes i Norge, hvor de fleste intervjuobjektene hadde erfaring med mekling, og nesten halvparten hadde utdanning i mekling.

Vi kunne også forstå at noen intervjuobjekter ga svar avhengig av bakgrunn og området de er satt inn i (som allerede nevnt). Så, for eksempel: en intervjuperson som jobber i en havn, leser alle situasjoner som svært regulerte, fra havnens perspektiv, og har dermed en tendens til å svare at mekling ikke passer godt i slike situasjoner. Vi vil ta de nødvendige forbeholdene i situasjonene der vi har identifisert disse begrensningene.

3.2 Intervjuobjektets tanker om egnethet for mekling

Vedrørende typer tvister

To typer spørsmål ble presentert for intervjuobjektene. For det første ble de bedt om å svare intuitivt på for hvilke typer tvister mekling ville gi mening, og for det andre presenterte vi en liste over maritime tvister for intervjuobjektene, der de skulle gradere fra 1 til 5, hvor 1 er uegnet og 5 er sterkt egnet. Listen inkluderte Berging; Kollisjon; Krav på skrogskaade; Begrunnelse; Charterpartstvister (frakt, utleie, overliggering); Påstander om manglende sjødyktighet; Tauing; Personskade; Sjøforsikringstvister; Cruisepassasjer (kontraktsmessige, skader, dødsfallskrav); Last (skade, fraktkontrakt, fraktdokument, farlig last); Skipsbyggingskontrakt eller reparasjonstvister; Bunkertvister; Krav angående mannskap, passasjerer, blindpassasjerer og landarbeidere; Havforurensning; Arbeidsforhold til sjøs; påstander om trakassering; Sikkerhetsproblemer; Fiskekvoter; Bruk av havet til rekreasjonsformål; og Bruk av havet til økonomiske formål (for eksempel energi).

For dette spørsmålet var noen av de "åpne" svarene som ble presentert i Portugal: Når det er en ulykke mellom to båter, blant redere. Også når det skjer en ulykke i havet, ikke blant båter, men angående fiskehandlinger. Når det for eksempel er tåke og en kollisjon oppstår; Tvister knyttet til ansvar, berging, forurensning, rettigheter til fiskekvoter, fjerning av skipsvrak, synkende skip, maritime kabler; Tvister som involverer store pengebeløp og lange prosedyrer. Kompliserte prosedyrer: I havnens maritime område er mekling ikke praktisk. I en konflikt mellom fisker og fritidsskip vil det være praktisk; Et intervjuobjekt forstår også at det ikke er behov for mekling når partene allerede har en form for avtale (når de kunne bruke direktivforhandling), å være viktigere når det ikke er noen; En annen intervjuperson forstår at direkte kontakt og nærhet til samfunnet er avgjørende for å løse tvister; I et perspektiv til en offentlig forvaltning forstår en intervjuperson at tvister som ikke involverer offentlige utgifter kan mekles; Hovedtvister: Konflikter mellom fisker, fritidsbåt, fritids- og sportsaktiviteter; Det som er mer hensiktsmessig, og det er fortsatt noen saker som skal løses, er Mekling angående områder i den eksklusive sonen til de forskjellige landene; Mekling er egnet

for enhver tvist eller konflikt. I all mekling der et intervjuobjekt deltok, var det alltid fordelaktig; Havbruk har alltid store problemer med å kommunisere med fiske.

Det ble også nevnt: tvister vedrørende maritim arealplanlegging og alle de nye spenningene/konfliktene som denne type situasjoner juridisk har skapt, mellom ulike personer/promotører som ønsker å bruke samme plass og mellom sektorer i tillegg, er den typen tvister der mekling må være mer egnet; tvister angående konflikter mellom skip og besetningsmedlemmer er mer avgjørende og egnet for behovet for mekling; tvister angående bruken av det maritime rommet; konflikter mellom ulike former for bruk av havet, enten det er maritime eller kystnære (surfesamfunn vs. maritim lovgiver) eller konflikter knyttet til maritim makt (som South China Sea Dispute); Konflikter mellom fiskere og lovgivere; og konflikter mellom ferierende og fiskere og konflikter mellom surfe- og fiskesamfunn.

Svarene gitt i Norge er eksemplifisert med kollisjon; erstatning etter en ulykke; tvister om kontrakter og forståelse av fakta; tvister om en skrogskade; sjødyktighet; tvister der begge parter er profesjonelle (for eksempel innen frakt); bunker; tidsoverskridelser ved lastning; charterparter, forsikrings- og ansettelsestvister, berging, skrog, grunnstøting og skipsbygging; fraktavtaler, kontraktsrisiko, berging av skrogskader; «litt mer problematisk kan være produktfeil, bunkerstvister og områder hvor styrkeforholdet mellom partene er ujevnt, slik tilfellet kan være ved personskader»; Alle tvister kan løses ved mekling, men de med mange parter er de vanskeligste å løse; hvis partene har ubalanse i makt, kan det være problematisk.

Når det gjelder konfidensielle spørsmål, varierte tallene mye. Det ble ikke fulgt noe mønster. Bortsett fra at få intervjuobjekter bestemte seg for ikke å svare på den andre delen av spørsmålene heller fordi de ikke hadde nok kunnskap om det, enten for å forstå det er vanskelig å svare på disse spørsmålene på en abstrakt måte. Avhengig av området intervjuobjektet jobber med, vil karakteren deres variere betydelig. For eksempel: fagpersonen som jobber med folkeretten rangerte alle de private tvistene lavt. Noen intervjuobjekter vurderte tvistene lavt siden de forstår at de er veldig regulerte og det ikke er rom for mekling.

SUITABILITY OF MEDIATION 2												
Salvage	1		5	3	1	5	3	5	5	4	5	4
Collision	1		5	3	1	1 ou 5	2	5	2 ou 3	4	5	4
Hull damage claims	1		4	2	1	4	3	5	3	2	5	4
Groundings	3		4	2	1	1 ou 5	3	5	3	2	5	4
Charter Party Disputes (freight, hire, demurrage)			4	3	1	4	3	3	5	5	1	4
Unseaworthy claims	1		5	3	1	4	4	5	3	3	4	4
Towing	1		3	3	1	4	4	5	5	3	5	4
Personal Injury	1		4	1	1	4	1	4	5	4	5	4
Marine insurance disputes			4	2	1	4	3	3	5	4	5	4
Cruise passenger (contractual, injury, death claims)			5	2	1	4	4	3	3	1	5	4
Cargo (damage, construct of carriage, bills of lading, dangerous cargos)			1	1	1	4	3	4	3	3	5	4
Ship building contract or repair disputes			3	2	1	5	2a5	3	3	4	5	4
Bunker disputes			3	2	1	4	2	3	3	5	5	4
Claims regarding the crew, passengers, stowaways and shore workers			5	2	1	4	3/4/2/	4	5	4	5	4
Marine pollution			5	3	1	2	1	5	3	2	5	4
Work conditions at sea	3		5	3	1	4	2	4	5	3	1	4
Harassment claims			5	3	1	5	3	5	5	3	5	5
Safety issues			4	2	1	3	3	5	5	4	5	4
Fishing quotas			5	2	1	1	3	3	5	1	1	5
Use of the sea for recreational purposes			4	2	4	4	4	4	3	3	5	3
Use of the sea for economic purposes (energy, for instance)			5	3	1	4	4	4	3	3	5	4

Tabell4: Egnethet for mekling – Intervjuobjekter fra UCLeR og Leiria

SUITABILITY OF MEDIATION 2								
Salvage	2	NA	4	4	5	1	2	
Collision	3	NA	5	4	5	2	1	
Hull damage claims	?	NA	?	5	5	4	3	
Groundings	?	NA	?	5	5	2	2	
Charter Party Disputes (freight, hire, demurrage)	?	NA	2	5	5	5	?	
Unseaworthy claims	?	NA	?	3	5	3	3	
Towing	?	NA	4	?	5	1	3	
Personal Injury	?	NA	?	5	3	1	4	
Marine insurance disputes	4	NA	4	5	5	5	3	
Cruise passenger (contractual, injury, death claims)	?	NA	?	5	5	4	4	
Cargo (damage, construct of carriage, bills of lading, dangerous cargos)	?	NA	4	3	5	4	3	
Ship building contract or repair disputes	?	NA	4	2	5	3	?	
Bunker disputes	?	NA	?	1	?	2	?	
Claims regarding the crew, passengers, stowaways and shore workers	1	NA	4	4	3	5	4	
Marine pollution	3	NA	5	5	5	5	2	
Work conditions at sea	4	NA	4	3	3	5	3	
Harassment claims	?	NA	5	5	1	5	3	
Safety issues	?	NA	3	2	1	4	2	
Fishing quotas	4	NA	4	1	3	3	3	
Use of the sea for recreational purposes	5	NA	4	4	5	5	4	
Use of the sea for economic purposes (energy, for instance)	4	NA	?	5	3	5	4	

Tabell5- Egnethet for mekling – Intervjuobjekter fra NOVA

SUITABILITY OF MEDIATION 2										
Salvage	5	Mediation	Especially	4 to 5	Think	Shipbrokers	Sign of	2 to 5	5	4 to 5
Collision	5	is a very	suitable in	4 to 5	most	already solve	weakness	2 to 5	5	4 to 5
Hull damage claims	5	good idea	situations	4 to 5	disputes	issues at the	not wanting	2 to 5	5	4 to 5
Groundings	5	especially	where	5	can be	lowest level	mediator.	2 to 5	5	4 to 5
Charter Party Disputes (freight, hire, demurrage)	5	on	it is important	3 to 4	solved by ADR	He had only	A lot of mediation	2 to 5	5	4 to 5
Unseaworthy claims	1 to 5	contracts	to keep	4 to 5		one case that	possibilities	2 to 5	n.a.	4 to 5
Towing	5	and	the	4 to 5	Without	went t court	in maritime	2 to 5	5	4 to 5
Personal Injury	2 to 5	in	relationship	4 to 5	insurance	He think	disputes.	2 to 5	5	4 to 5
Marine insurance disputes	5	situations	between	4 to 5	we could	that most cases	Many can be	2 to 5	5	4 to 5
Cruise passenger (contractual, injury, death claims)	2 to 5	not	the parties	n.a.	not afford a litigation	can be solved with ADR	solved using	2 to 5	n.a.	4 to 5
Cargo (damage, construct of carriage, bills of lading, dangerous cargos)	5	covered	(n.a, on the specifics)	5			mediation	2 to 5	5	4 to 5
Ship building contract or repair disputes	3 to 5	by		4 to 5	3 to 5			2 to 5	4 to 5	4 to 5
Bunker disputes	2 to 5	law		5				2 to 5	2 to 5	4 to 5
Claims regarding the crew, passengers, stowaways and shore workers	3 to 5	(n.a on the specifics)		1 to 5 (well regulated)				2 to 5	5	4 to 5
Marine pollution	1 to 2			1 to 2				n.a.	5	1 to 5
Work conditions at sea	3 to 5			5				4 to 5	5	4 to 5
Harassment claims	3 to 5			3 to 5				4 to 5	5	4 to 5
Safety issues	2 to 4			2 to 5				n.a.	n.a.	4 to 5
Fishing quotas	n.a.			n.a.				n.a.	5	4 to 5
Use of the sea for recreational purposes	n.a.			n.a.				n,a	n.a.	4 to 5
Use of the sea for economic purposes (energy, for instance)	n.a.			n.a.				n.a.	n.a.	4 to 5

Tabell6: Egnethet for mekling – Intervjuobjekter fra NTNU SR

Vedrørende kjennetegn ved tvistene

På dette spørsmålet ble partene bedt om å svare på en skala fra 1 til 5, hvor 1 er uegnet og 5 er sterkt egnet, i hvilke situasjoner mekling kunne gi mening. Listen som ble presentert var følgende:

- Partene har en historie med samarbeid og vellykket felles problemløsning.
- Antall parter i en tvist er begrenset. Hvor mange parter maksimalt?
- Problemstillingene er ikke overveldende i antall, og partene har kunnet bli enige om noen saker.
- Fiendtligheten blant partene er moderat.
- Partenes ønske om løsning er høyt.
- Det er et eksternt press for å gjøre opp (tid, penger eller uforutsigbare problemer)
- Det er eksisterende eller mulighet for et pågående forhold mellom partene.
- Alternativet til å mekle er utilfredsstillende (f.eks. er det nødvendig med en rask løsning, ...)

I dette spørsmålet uttrykte de fleste intervjuobjektene at alle disse egenskapene er svært positive. Det var få unntak av svar som ble vurdert som uegnet. I slike tilfeller var det en spesifikk forståelse for intervjuobjektets sak, for eksempel: for spørsmål nummer 1 «Parter har en historie med samarbeid og vellykket felles problemløsning» og «Partenes ønske om oppgjør er høyt», forstod de som svarte uegnet at siden partene allerede hadde en historie med samarbeid, var mekling ikke nødvendig. De kunne løse problemet på en enda enklere måte enn ved mekling, for eksempel ved direkte forhandling.

For spørsmålet «Antall parter i en tvist er begrenset», hadde intervjuobjektene en annen forståelse. Noen hevdet at det var bedre å bruke mekling når en konflikt med mer kompleksitet og noen mente at når det var høy kompleksitet burde partene gå til voldgift.

Det samme med «det er et ytre press for å gjøre opp» og «alternativet til å mekle er utilfredsstillende». Noen mente at siden en rask løsning var nødvendig, var det motivasjon til å mekle og løse konflikten raskere. Noen mente at hvis noe presset partene til å mekle, var det ikke et godt alternativ. Interessen for å finne en løsning må være gjensidig og partene må være interessert i å løse konflikten – ethvert eksternt press vil «ødelegge» meklingen.

Når det gjelder fiendtlighet blant partene, for intervjuobjektet som ga lav karakter, bør det ikke være fiendtlighet blant partene for at en mekling skal skje.

SUITABILITY OF MEDIATION 3												
Parties have a history of cooperation and successful joint problem-solving.	5	1	1	5	4	4	1	5	5	5	2	4
The number of parties to a dispute is limited. How many parties maximum?		3	3	5	4	1	3	5	3	4	3	4
Issues are not overwhelming in number, and the parties have been able to agree on some issues		2	3	5	4	4	4	4	3	3	3	4
The hostility among the parties is moderate	5	4 ou 5	4	5	1	2	4	4	5	3	3	4
The parties desire for settlement is high		4	3	5	4	1	4	5	5	5	2	5
There is an external pressure to settle (time, money, or unpredictable issues?)		3	5	4	1	4	4	5	5	2	3	3
There is an existing or a possibility of an ongoing relationship among the parties.		2	3	4	4	1	4	5	5	4	3	5
The alternative to mediate is unsatisfactory (eg. a quick solution is needed, ...)		5	3	4	1	2	3 ou 4	4	3	2	4	5

Tabell7: Egnethet for mekling 2 – Intervjuobjekter fra UCLer og Leiria

SUITABILITY OF MEDIATION 3									
Parties have a history of cooperation and successful joint problem-solving.	0 = it depends	NA	4	1	5	1	5		
The number of parties to a dispute is limited. How many parties maximum?	0	NA	4 maximum	two maximum	three maximum	three maximum	five maximum		
Issues are not overwhelming in number, and the parties have been able to agree on some issues	0	NA	4	5	4	4	4		
The hostility among the parties is moderate	0	NA	4	4	3	4	4		
The parties desire for settlement is high	0	NA	5	5	5	4	5		
There is an external pressure to settle (time, money, or unpredictable issues?)	0	NA	4	5	3	5	3		
There is an existing or a possibility of an ongoing relationship among the parties.	0	NA	4	4	5	2	4		
The alternative to mediate is unsatisfactory (eg. a quick solution is needed, ...)	0	NA	4	5	3	3	5		

Tabell8: Egnethet for mekling 2 – Intervjuobjekter fra NOVA

SUITABILITY OF MEDIATION 3										
Parties have a history of cooperation and successful joint problem-solving.	4 to 5	n.a.	5	5	5	5	5	4 to 5	5	5
The number of parties to a dispute is limited. How many parties maximum?	4	n.a.	n.a	5	n.a.	5	5	4	4	5
Issues are not overwhelming in number, and the parties have been able to agree on some issues	4	n.a.	n.a.	4 to 5	n.a.	5	5	4	5	5
The hostility among the parties is moderate	5	n.a.	5	5	5	n.a.	n.a.	5	5	5
The parties desire for settlement is high	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
There is an external pressure to settle (time, money, or unpredictable issues?)	5	5		5	5	5	5	5	5	5
There is an existing or a possibility of an ongoing relationship among the parties.	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
The alternative to mediate is unsatisfactory (eg. a quick solution is needed, ...)	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5

Tabell9: Egnethet for mekling 2– Intervjuobjekter fra NTNU SR

Vedrørende nødvendig kompetanse for en mekler

Dette spørsmålet er todelt. Det første spørsmålet var et åpent spørsmål der intervjuobjektet ble bedt om å liste opp hvilke ferdigheter han eller hun mente kreves for at en maritim mekling skulle være effektiv.

Egenskapene fritt oppført av intervjuobjektene var: å bli respektert av partene, å ha moralsk egnethet, være venner med mennesker og "en voldgiftsmann" (sic); å ha teknisk kunnskap og å kjenne godt til alle verktøyene som finnes i mekling. Å fremme en dialog og hvordan få partene til å ha konstruktive ideer for å skape en avtale; empati, for å få partene til å føle seg komfortable, kunnskap om emnet som diskuteres, tillit til partene, upartiskhet, evne til å bygge broer og skape løsninger; behovet for å være forberedt, å være i stand til å koordinere, å forstå partenes konsepter, å ha ekspertise (både teknisk og i mekling), og tilgjengelighet; for et intervjuobjekt er det viktig at meklere har evnen til å overbevise partene om at de begge vil tjene for at de skal komme til enighet, ellers vil det aldri skje. Han må hjelpe partene til å føle seg forpliktet til et bestemt mål, og det vil avhenge av tilliten partene har blant dem og til meklere; for en av intervjuobjektene er det viktig at mekler har relevant erfaring fra offentlig ledelse for å ha forståelse for allmenne interesser, samt tidligere erfaring med konflikthåndtering; være en god lytter, være veldig objektiv, å tolke godt hva som står på spill og analysere godt hva partene har til hensikt. Og det vil avhenge av tilliten partene har blant dem og til meklere; for en av intervjuobjektene er det viktig at mekler har relevant erfaring fra offentlig ledelse for å ha forståelse for allmenne interesser, samt tidligere erfaring med konflikthåndtering; være en god lytter, være veldig objektiv, å tolke godt hva som står på spill og analysere godt hva partene har til hensikt.

Det er også viktig at meklere kjenner godt til prosessen og motivasjonen til hver part; identifiserer fordeler og ulemper ved den gode eller dårlige avslutningen av meklingen og forklarer dette for partene; identifiserer ulempene med meklingssvikt, fordi noen ganger for å oppnå suksess er det nødvendig å fokusere på fiasko. Og når det gjelder personlige egenskaper, må meklere kunne lytte og identifisere hovedpunktene i argumentasjonen. Meklere trenger å kjenne dypt til det faktum som er under diskusjon og deretter ha personlige ferdigheter til å gjennomføre en mekling, som evne til dialog for å nå målene for konfliktløsning; Meklere må kjenne til problemene; Hør partene; Ha sunn fornuft til å forhandle; Ha kunnskap om årsaken; og spesielt, for å mekle må han/hun være ekspert på saken; Meklere må kjenne saken godt, teknisk; Han eller hun må være en rolig person; Være upartisk, han eller hun kan ikke ha noen interesse eller forhold til noen av partene og må være følelsesmessig fjern fra det konkrete problemet. Det er grunnleggende at det ikke er noen følelser; Vær en god lytter og vær upartisk.

Intervjuobjektene fra Norge listet opp: Å lytte og be om informasjon; Å ha rykte, nøytralitet, å vise avstand til begge sider (som anerkjenner at i små land kjenner du ofte partene på begge sider, så hold en profesjonell avstand); Se det store bildet, se fordelene med en løsning: dvs. å være løsningsorientert; Skape tillit: kommersiell forståelse, faglig kompetanse og kompetanse og menneskelig forståelse; Har erfaring og har

gjort en god jobb i tidligere meklinger; Ha partenes tillit; Å være objektiv; Å bruke fire kriterier for å vite hva som er en god mekler: å være en god advokat; å ha en god kommersiell orientering for å forstå hva tvisten handler om og hva som er handlingsrommet for selskapssjefene; være en god pedagog og kunne kommunisere til sjefene på den måten de forstår, og å overbevise dem om å inngå en avtale; Tillit; Godt omdømme øker troverdigheten for en mekler; Nøytralitet, rettferdighet og forhandlingsevner.

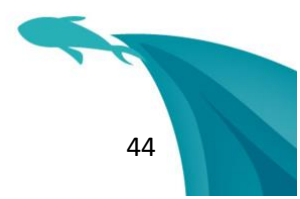
I den andre delen ble intervjuobjektene bedt om å sette karakter på en skala fra 1 til 5, der 1 var uviktig og 5 er veldig viktig, på hvordan de forstod følgende egenskaper som ideelle for en mekler:

- Nøytralitet, rettferdighet
- Lytteevne
- Klar og forståelig kommunikasjon
- Selvtillitsbyggende ferdigheter
- Goodwill og empati
- Selvsikker
- Forhandlingsferdigheter
- Kunnskap om feltet
- Informere partene underveis i prosessen
- Observasjonsevne under prosessen
- Løsningsorientert
- Forsoningsorientert
- Emosjonell intelligens
- Tålmodighet
- Gode oppsummerings og reframing ferdigheter
- God til å stille spørsmål
- Troverdighet og omdømme
- Evne til å fremme et tillitsfullt miljø

De fleste karakteristikkene ble sett på som svært positive av intervjuobjektene. En av dem spurte til og med om det ville være mulig å ha alle disse egenskapene i en enkelt person. Det var noen (få) egenskaper som ble vurdert lavt, og vi kan forklare forståelsen til intervjuobjektene for noen av dem.

Nøytralitet ble ikke sett på som nødvendig av en av dem. Intervjuobjektet hevdet at nøytralitet kanskje ikke er fordelaktig i noen situasjoner.

Forsoningsorientert fikk lav karakter siden det i intervjuobjektets forståelse er vanskelig å fremme en mekling dersom partene står langt fra hverandre. Han tror ikke at forliksmodellen fungerer når partene har veldig divergerende posisjoner. Og forlik (mekling) må skje mellom partene, ikke gjennom mekleren.

'Emosjonell intelligens' fikk karakteren 1 fra et intervjuobjekt som mente at mekleren ikke skulle manifestere noen følelser. I hans forståelse, hvis mekleren uttrykker følelser, er han ikke egnet til å mekle. Han bør ikke vise følelser. Mekleren må være nøytral og diskret.

Å være en god spørsmålsstiller fikk også lav karakter og forklaringen fra intervjuobjektet er at mekleren må være mer passiv i sin forståelse. Han må lytte mer enn å gi uttrykk for om hva han har til hensikt. Han bør understøtte partenes tilnærming. Hvis han inntar en spesiell posisjon, er han ikke en mekler.

MEDIATOR SKILLS												
Neutrality, fairness	POSITIVE	5	5	5	4	4	5	2	5	5	5	5
Listening ability	POSITIVE	4	5	5	4	5	5	5	5	4	3	5
Clear and understandable communication	POSITIVE	5	5	5	4	5	5	5	5	4	5	5
Confidence building skills	POSITIVE	5	5	5	4	5	5	5	5	4	3	5
Goodwill and Empathy	POSITIVE	3	5	5	4	3	5	5	5	3	2	5
Assertivity	POSITIVE	3	5	4	5	5	5	5	3	4	5	5
Negotiation skills	POSITIVE	5	5	4	4	4	5	5	5	5	5	5
Knowledge of the field	POSITIVE	5	5	4	4	5	5	4	5	5	5	5
Informing the parties during the process	POSITIVE	4	5	5	4	5	4	4	3	4	4	5
Observation capability during the process	POSITIVE	5	5	4	4	5	5	5	4	3	3	5
Settlement oriented	POSITIVE	3	5	4	4	4	5	5	4	4	4	5
Reconciliation oriented	POSITIVE	3	5	4	1	4	5	5	4	3	4	5
Emotional intelligence	POSITIVE	4	5	5	1	5	5	5	4	4	5	5
Patience	POSITIVE	5	5	5	4	5	5	5	5	4	3	5
Good summarising and refraining skills	POSITIVE	4	4	4	4	5	5	4	4	4	4	5
Good «questioner»	POSITIVE	2	5	4	1	5	4	4	4	3	3	5
Credibility and reputation	POSITIVE	5	4	5	4	5	5	5	4	5	2	5
Capacity to promote a trustful environment	POSITIVE	5	5	4	4	3	5	5	4	4	3	5

Tabell10: Meklerferdigheter – Intervjuobjekter fra UCLeR og Leiria

MEDIATOR SKILLS							
Neutrality, fairness	5	NA	5	5	5	5	5
Listening ability	5	NA	5	5	5	5	5
Clear and understandable communication	5	NA	5	5	5	5	5
Confidence building skills	5	NA	5	5	5	5	5
Goodwill and Empathy	4	NA	5	5	5	5	5
Assertivity	4	NA	5	5	5	5	5
Negotiation skills	5	NA	5	5	5	5	5
Knowledge of the field	5	NA	3	5	5	5	5
Informing the parties during the process	5	NA	4	5	5	5	5
Observation capability during the process	4	NA	5	5	5	5	5
Settlement oriented	4	NA	5	5	5	5	5
Reconciliation oriented	4	NA	4	5	5	5	5
Emotional intelligence	5	NA	5	5	5	5	5
Patience	4	NA	5	5	5	5	5
Good summarising and refraining skills	5	NA	5	5	5	5	5
Good «questioner»	4	NA	5	5	5	5	5
Credibility and reputation	4	NA	5	5	5	5	5
Capacity to promote a trustful environment	4	NA	5	5	5	5	5

Tabell11: Meklerferdigheter – Intervjuobjekter fra NOVA

SUITABILITY OF MEDIATION 3										
Parties have a history of cooperation and successful joint problem-solving.	4 to 5	n.a.	5	5	5	5	5	4 to 5	5	5
The number of parties to a dispute is limited. How many parties maximum?	4	n.a.	n.a.	5	n.a.	5	5	4	4	5
Issues are not overwhelming in number, and the parties have been able to agree on some issues	4	n.a.	n.a.	4 to 5	n.a.	5	5	4	5	5
The hostility among the parties is moderate	5	n.a.	5	5	5	n.a.	n.a.	5	5	5
The parties desire for settlement is high	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
There is an external pressure to settle (time, money, or unpredictable issues?)	5	5		5	5	5	5	5	5	5
There is an existing or a possibility of an ongoing relationship among the parties.	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
The alternative to mediate is unsatisfactory (eg. a quick solution is needed, ...)	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5

Tabell12: Meklerferdigheter – Intervjuobjekter fra NTNU SR

Forberedelse til meklingsprosessen

Dette punktet spurte intervjuobjektene om å vurdere, på en skala fra 1 til 5, der 1 er uviktig og 5 er veldig viktig, hvor viktig de mente at meklerens forberedelse var for å:

- ... bestemme om konflikten kan mekles eller ikke (for eksempel overveldende maktforskjeller, historie med vold mellom parter)
- ... avgjøre om meglere selv er den «rette personen»
- ... sette opp et kompetent team av meklere (i tilfelle komplekse konflikter)
- ... sette opp en adekvat prosessdesign og strategi
- ... skape en atmosfære av tillit og gjensidig tillit
- ... forstå problemstillingene, "fakta" i en sak og partenes posisjoner
- ... kunne rekonstruere og forstå konflikten
- ... være i stand til å takle uventede situasjoner og/eller vanskelige deltakere (høye følelser, sømlås, blokkerende holdninger...)
- ... kunne hjelpe partene med å oppdage og definere punkter med enighet og uenighet
- ... kunne støtte partene til å skape mange muligheter for en eventuell avtale
- ... hjelpe partene med å utvikle og utarbeide en avtale (som er SMART: spesifikk, målbar, oppnåelig, realistisk og tidsbestemt)

De fleste av intervjuobjektene mente at forberedelse var viktig i de fleste sakene.

En av intervjuobjektene mente at spørsmålene som ble stilt angående forberedelse var for subjektive og ønsket ikke å sette karakter på dem. I hans forståelse kan noen av egenskapene utvikles, men noen kanskje ikke, og er iboende til stede hos noen mennesker. Teknisk forberedelse er viktig, noe som ikke betyr at det er nok. Han mente ikke at trening ikke bidrar til å nå målene som stilles, men det er ikke nok.

For et annet intervjuobjekt er forberedelsesprosessen viktig, men det er også viktig at den som tar utdanning i megling allerede har noen av disse kompetansene. Den som blir valgt ut til å være en del av utdanningen har allerede noen av de oppførte kompetansene.

Dette er noen av spørsmålene som ble vurdert som uviktige; organisering av et team av kompetente meklere (siden for komplekse saker mener intervjuobjektet ikke at mekling passer godt); å være i stand til å forstå og rekonstruere konflikten (i hans forståelse som ikke er en makt mekler har. Han har makt til å bringe dem tett sammen eller konstruere en løsning uten partene); å være i stand til å håndtere uventede situasjoner og/eller vanskelige deltakere (det er ikke å megle for ham); og å kunne hjelpe partene med å finne ut og definere enighet og uenighetspunkter (for ham er det ikke avhengig av partene).

For et av intervjuobjektene er det viktig med spesialisert opplæring siden det er en tendens til at mekling blir stadig viktigere. Det må også være nedre grense når det gjelder spesialisert opplæring for meklere, i funksjonene til konflikter.

PREPARATION												
... decide whether the conflict can be mediated or not (e.g. overwhelming power differences, history of violence between parties)			4	4	5	5	5	4	4	5	5	5
... decide whether the mediator himself is the "right person"			5	3	4	5	4	4	4	4	5	5
... set up a competent team of mediators (in case of complex conflicts)			4	3	1	5	4	5	5	4	5	5
... set up an adequate process design and strategy			5	4	4	5	5	5	5	4	3	5
... create an atmosphere of trust and mutual confidence			5	4	4	3	5	5	5	3	4	5
... understand the issues, "facts" of a case and the parties' positions			4	5	4	5	5	5	4	5	4	5
... be able to reconstruct and understand the conflict			4	4	1	5	4	5	5	4	5	5
... be able to cope with unexpected situations and/or difficult participants (high emotions, seaming deadlocks, blocking attitudes...)			5	4	1	5	5	5	4	4	5	5
...be able to help parties discover and define points of agreement and disagreement			5	5	4	5	5	5	5	4	4	5
... be able to support parties to create manyfold options for a possible agreement			4	4	1	4	5	5	4	3	4	5
... help parties to develop and elaborate an agreement (that is SMART: Specific, Measurable, Attainable, Realistic and Time-bound)			5	4	4	4	5	5	4	5	3	5

Tabell13: Forberedelse – Intervjuobjekter fra UCLeR og Leiria

PREPARATION							
... decide whether the conflict can be mediated or not (e.g. overwhelming power differences, history of violence between parties)	5	NA	5	5	5	5	5
... decide whether the mediator himself is the "right person"	5	NA	5	5	5	5	5
... set up a competent team of mediators (in case of complex conflicts)	5	NA	5	5	5	5	5
... set up an adequate process design and strategy	5	NA	5	5	5	5	5
... create an atmosphere of trust and mutual confidence	5	NA	5	5	5	5	5
... understand the issues, "facts" of a case and the parties' positions	5	NA	5	5	5	5	5
... be able to reconstruct and understand the conflict	5	NA	5	5	5	5	5
... be able to cope with unexpected situations and/or difficult participants (high emotions, seaming deadlocks, blocking attitudes...)	5	NA	5	5	5	5	5
...be able to help parties discover and define points of agreement and disagreement	5	NA	5	5	5	5	5
... be able to support parties to create manifold options for a possible agreement	5	NA	5	5	5	5	5
... help parties to develop and elaborate an agreement (that is SMART: Specific, Measurable, Attainable, Realistic and Time-bound)	5	NA	5	5	5	5	5

Tabell14: Forberedelse – Intervjuobjekter fra NOVA

PREPARATION										
... decide whether the conflict can be mediated or not (e.g. overwhelming power differences, history of violence between parties)	3 to 5	n.a.	n.a.	3 to 5	3 to 5	n.a.	5	4	5	4
... decide whether the mediator himself is the "right person"	3 to 5	n.a.	n.a.	5	5	n.a.	5	4	5	5
... set up a competent team of mediators (in case of complex conflicts)	4 to 5	n.a.	n.a.	4 to 5	n.a.	n.a.	5	4 to 5	5	4
... set up an adequate process design and strategy	4 to 5	n.a.	n.a.	4 to 5	n.a.	n.a.	5	n.a.	5	4
... create an atmosphere of trust and mutual confidence	5	5	5	5	5	5	5	n.a.	5	5
... understand the issues, "facts" of a case and the parties' positions	5	n.a.	n.a.	5	n.a.	5	5	5	5	5
... be able to reconstruct and understand the conflict	5	n.a.	n.a.	5	n.a.	5	5	5	5	5
... be able to cope with unexpected situations and/or difficult participants (high emotions, seaming deadlocks, blocking attitudes...)	5	n.a.	n.a.	5	5	5	5	5	5	5
...be able to help parties discover and define points of agreement and disagreement	5	5	n.a.	5	n.a.	5	5	n.a.	5	5
... be able to support parties to create manifold options for a possible agreement	5	5	n.a.	5	n.a.	n.a.	5	n.a.	5	5
... help parties to develop and elaborate an agreement (that is SMART: Specific, Measurable, Attainable, Realistic and Time-bound)	5	n.a.	n.a.	5	n.a.	n.a.	5	n.a.	5	5

Tabell15: Forberedelse – Intervjuobjekter fra NTNU SR

3.3 Utdanning for maritime meklere

Dette spørsmålet var om intervjuobjektet mener at å utvikle og tilby en utdanning for maritime meklere er en god idé. I tilfelle intervjuobjektet svarer bekreftende, var spørsmålene som ble stilt: hvem disse kursene skulle rettes til; hvem bør fremme disse treningene: hva med et sertifikat og akkreditering (hvor?); og vil du vurdere å gjennomgå en opplæring/etablere opplæring i din organisasjon/bedrift.

Alle intervjuobjektene i Portugal mente at det er viktig å ha en opplæring for mekling. De har ulike forklaringer i svarene sine.

Et intervjuobjekt mener at utvikling av en utdanning er tilrådelig, men utdanning er ikke nok til å skape fred mellom partene. En annen mente at utdanning er viktig men kan ikke presisere hvem som er målet for kurset. Han forstår at kurset må ha to spor: et meklingsteoretisk og et annet relatert til typen emne som skal mekles. Det er også forståelsen at utdanning i maritim mekling er svært viktig, og at den bør rettes mot studenter på det juridiske området, siden flere av de maritime sakene som behandles er knyttet til blant annet lovverk og traktater. Det er akademia som skal fremme slike kurs. Sertifisering er praktisk for å gi garanti til menneskene som bruker tjenestene. Det er en forståelse av at det er en god idé å utvikle og tilby en utdanning for maritime meklere. Utdanning bør rettes mot personer som arbeider i offentlig sektor, privat sektor og bør inkluderes i læreplanen til det juridiske fakultetet. Også jusskoler bør fremme det, og det bør følge sertifisering og akkreditering med kurset.

Maritim virksomhet er veldig spesifikk. Den som ønsker å jobbe i området må ha den spesifikke utdannelsen samt kunne den maritime virksomheten. Utdanningen bør også rettes mot fagpersoner fra sektoren eller andre som kan ha direkte tilknytning til den. Det er også en forståelse av at en utdanning er viktig for jurister som er interessert i det maritime og havneområdet. Et intervjuobjekt ser på utdanning som viktig for maritim mekling, og at kompetanser kan trenes opp. Ikke bare en innledende kompetanse, men også oppfriskningskurs, etterutdanning, og rollespill. Han mener at utdanning bør rettes mot funksjoner som er hierarkisk høyt eller middels høyt nivå.

Et av intervjuobjektene mener opplæring i maritim mekling er en god idé, og vil vurdere å gjennomføre opplæringen i selskapet hennes, slik at hun og teamet hennes kan tilegne seg kompetanse for en bedre konflikthåndtering og å megle konflikter. Et annen intervjuobjekt anser at opplæring i mekling på miljøområdet er svært viktig og mener at denne opplæringen bør fremmes av universitetene og rettes mot studenter på advokatmennene som har spesifikke emner på dette området. Han understreker også at det er svært viktig at disse opplæringene har sertifikater og akkrediteringer gjennom en fagforening.

Et intervjuobjekt vurderer at spesialisert opplæring er egnet og nødvendig for nye meklere fordi det er en tendens til at konflikter øker. Hvis konflikter kan løses før de når domstolene, er det best. Alt dette medfører behov for en institusjonell base (det er ikke nok å utdanne meklere). En mekanisme med forpliktende konsekvenser for havets territorium og ressurser er nødvendig. Etter hans mening må det være nedre grense når det gjelder den spesialiserte opplæringen for meklere, i konfliktenes funksjon. En annen intervjuperson hevder at spesialisert opplæring er egnet og nødvendig for nye meklere, og denne opplæringen må rettes mot personene som er inkludert i det statlige området, i de representative organisasjonene for sektoren - fiskerforeningen, sjøfartsforvaltningen – og intervjuobjektet mener også at denne type meklingsopplæring må fremmes av sjøfartsforvaltningen.

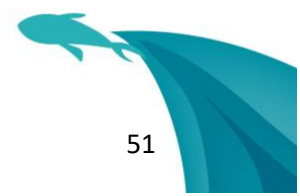
Et intervjuobjekt hevder at spesialisert opplæring passer, og det er en veldig god idé å søke. Intervjuobjektet vurderer at denne type meklingsopplæring må rettes mot personer som har akademisk grad i sjørett og internasjonale relasjoner og mot personer som har spesifikk utdanning innen mekling. Intervjuobjektet hevder også at denne typen spesialisert meklingsopplæring må fremmes av nasjonale havaktører og fiskeridirektorater og av akademiet – spesielt høyskoler og universiteter som kan gi akademiske grader i internasjonale relasjoner og sjørett. En annen intervjuobjekt vurderer at spesialisert meklingsopplæring er egnet, og det er en god og viktig idé fordi stadig flere konflikter er knyttet til maritime/kyst problemer. Det er en raskere og enklere måte å løse saker på, gjennom en mer direkte mekling. Intervjuobjektet argumenterer for at denne typen spesialisert meklingstrening bør rettes mot myndigheter som opererer i disse områdene (maritimt politi, byråd, statlige myndigheter) og til lokalsamfunn som er avhengige av havet for å overleve. Denne typen opplæring bør administreres av utdanningsinstitusjoner som

har mulighet til å tilby akademiske grader knyttet til sjøretten og til enheter som kan tilby opplæring og akademiske grader som gjelder bruk av det maritime territoriet.

Et intervjuobjekt hevder at spesialisert meklingsopplæring er egnet og en god og viktig idé fordi det mangler kunnskap om mennesker med et svært helhetlig syn på bruken av havet. Det er folk som kan mye om fiske eller bruk av loven, men det er ikke mange som har omfattende kunnskap om alle områder av havet. Intervjuobjektet mener at denne typen spesialisert meklingsopplæring bør rettes mot psykologer, og de som bør gi denne type opplæring bør være personer knyttet til fiske, handelsflåte, lovgivning og personer knyttet til alle havets valenser. En annen intervjuobjekt hevder at spesialisert meklingsopplæring er egnet fordi vi (som mennesker) mangler kunnskap om havet.

I Norge er forståelsen fra en av intervjuobjektene at advokater ikke ville tatt et kurs om mekling. Men det ville vært en god utdanning for personer med maritim bakgrunn som ønsker å bli maritim mekler. For en annen intervjuperson er det viktig for advokater og tekniske fagfolk som er relevante for shipping. Også for menneskene som tar avgjørelsene og som håndterer tvistene. På det juridiske eller på nivå med ledere og rådgivere i rederiene eller forsikringsselskapene. En annen intervjuperson påpekte at det er viktig å ha meklere med ulik bakgrunn, å ha folk som forstår fra tekniske synspunkter. For lederstillinger eller for tillitsvalgte kan det også være viktig. Og en blanding av teori og praktisk opplæring.

4. - MediMARE: Nettkurs om mekling i maritime forhold

Sílvia Nolan, João Costa e Silva, fjernundervisningsenhet, University of Coimbra

Koordinering: UCoimbra & IPLeiria

De siste årene har nettbasert utdanning i økende grad blitt vurdert av høyere utdanningsinstitusjoner som et alternativ for å tiltrekke seg studenter og traineer som av faglige eller personlige grunner trenger geografisk fleksibilitet og tidsplanfleksibilitet, men som fortsatt sikter mot utdanning eller opplæring av høy kvalitet. Dette er enda mer viktig etter covid-pandemien, hvor arbeids- og utdanningsparadigmer har endret seg, og rom og tid har fått en helt ny betydning.

Tilgangen til og bruken av teknologi og tilkobling i alle dimensjoner av livet – personlig, arbeids- eller utdanningsrelatert – har blitt utvidet og høyere utdanningsinstitusjoner har utviklet fjernundervisningsstrategier og skapt muligheter for å utvikle innovative læringsmiljøer som støtter undervisnings- og læringsprosessen uten behov for fysisk tilstedeværelse.

Distance Learning Unit ved University of Coimbra (UC_D) ble opprettet i 2010 etter rektors beslutning, og den ble sterkt påvirket av University of Coimbra (UC) sin brede erfaring innen informasjons- og kommunikasjonsteknologi (IKT) brukt i utdanningssammenhenger. Denne erfaringen, den vitenskapelige kunnskapen til UCs professorer og forskere og støtten fra et fjernundervisningsteam med ekspertise innen instruksjonsdesign og opplæring, muliggjorde utviklingen av et omfattende opplæringstilbud som inkluderer kurs fra alle 8 fakulteter ved universitetet. Med tiden førte det også til UC_Ds deltakelse i nasjonale og internasjonale prosjekter der det bidrar til å utdanne treningsmoduler for nettbaserte og blandede læringsmiljøer, eller det utvikler nettkurs, som MediMARE: Nettkurs om mekling i maritime anliggender.

MediMARE: Nettkurs om mekling i maritime anliggender er et resultat av prosjektet med samme navn, som har som mål å utvikle forskning og kunnskap om maritim anvendelse og tvister gjennom dette samarbeidet mellom 4 institusjoner med ekspertise på dette feltet, hvorav tre er portugisiske og en fjerde som er norsk.

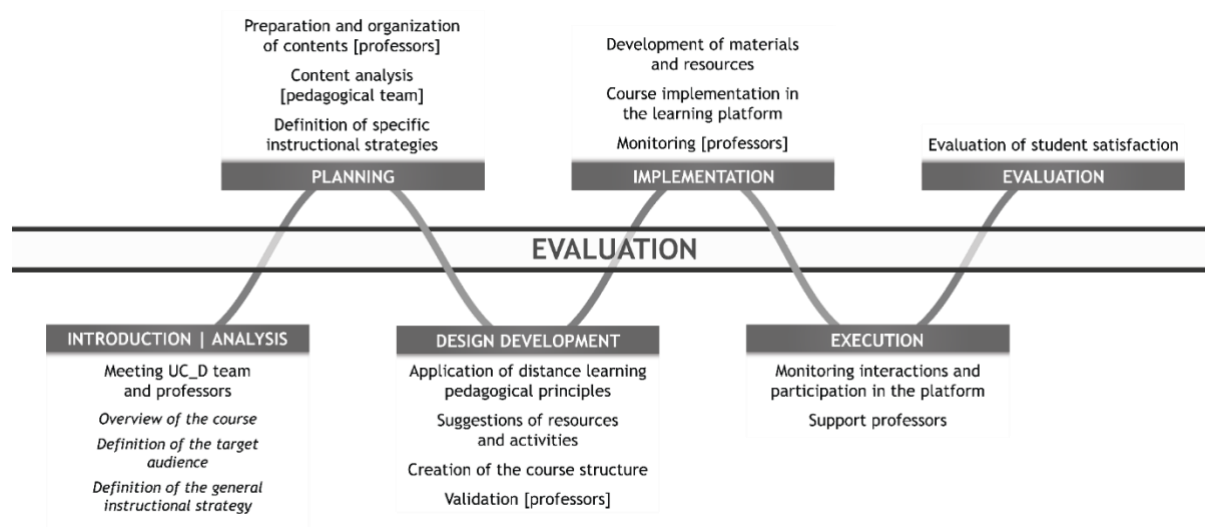
Kurset «har som mål å være et introduksjonskurs til mekling i maritime tvister, som utforsker både mekling som et tvisteløsningsverktøy i teori og praksis og spørsmålet om maritime konflikter i deres mange forskjellige former. Målet er å synliggjøre at mekling og maritime tvister har nære forbindelser, og at mekling like godt kan være, i mange private og blandede naturtvister, det mest hensiktsmessige middelet for å oppnå fred til sjøs.»

Konteksten til dette kurset og rammeverket utviklet for det innenfor rammen av prosjektet krevde en løsning for å samle studenter og lærere i et felles læringsmiljø. Det faktum at de var på forskjellige steder, sammen med behovet for å ha et kurs i eget tempo krevde geografisk fleksibilitet og tidsfleksibilitet, så det var klart at et fjernundervisningskurs ville være den mest passende måten å levere MediMARE-kurset på. Kurset krever 25 timer med studentenes arbeid, og inkluderer 4 moduler, alle fullt levert online og asynkront, over en periode på ca. 2 måneder. Læringsstyringssystemet (LMS) som ble brukt var Moodle¹.

4.1 MediMARE kursdesign og utvikling

Utformingen og utviklingen av et nettkurs er avhengig av den vitenskapelige kunnskapen til akademikere, som er spesialister på det vitenskapelige feltet, men det avhenger også i stor grad av instruksjonsdesignet. Fjernundervisningskursene utviklet av UC_D er utviklet i et felles og koordinert arbeid mellom lærerne og UC_D, og kombinerer deres vitenskapelige og fjernundervisningskompetanse. UC_Ds instruksjonsdesignmetodikk vurderer fortløpende hvert trinn, evaluerer om de pedagogiske strategiene og ressursene som brukes i hvert emne er tilpasset og om de gjør det mulig for studentene å nå emnets læringsmål.

MediMARE nettkursdesign og utvikling var dynamisk og samarbeidende, etter UC_Ds instruksjonsdesignmetodikk, der det akademiske teamet og instruksjonsdesignteamet jobber tett og i permanent og kontinuerlig interaksjon.

Figur12: UC_Ds instruksjonsdesignprosess

Kilde: Pedrosa & Neto (2011)

¹ Modulært objektorientert dynamisk læringsmiljø

Proessen startet med definisjonen av kursstrukturen. Etter å ha analysert kursplanen og læringsutbyttet, ble det fastslått at innholdsskriptet skulle inneholde tekst, video, bilder og diagrammer. I tillegg, og for å forbedre elevenes læring, vil det være formative og oppsummerende aktiviteter.

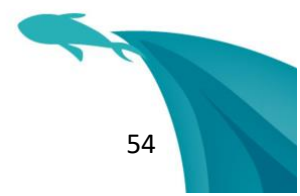
Instruksjonsdesignteamet ga noen retningslinjer og dokumenter for å støtte utviklingen av kurset:

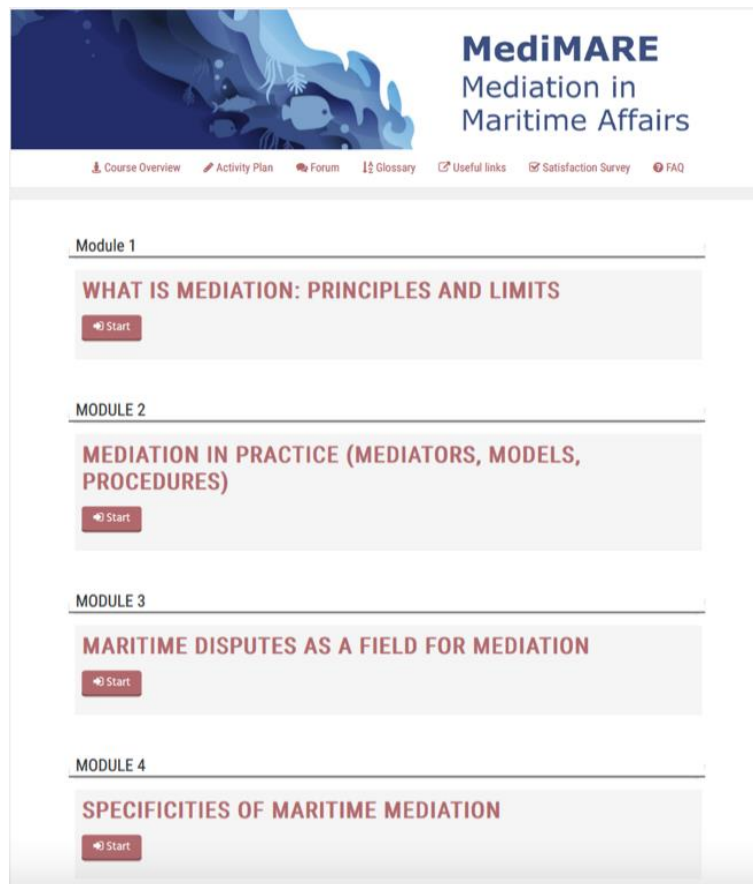
- **Retningslinjer for videoproduksjon** ga innholdsforfattere retningslinjer for uavhengig videoproduksjon. De gir også produksjonsteam retningslinjer for videokrav.
- **Innholdsskript** gjør det mulig for oss å samle alt innhold for modulen. På slutten bør vi ha fortellingen om modulen organisert slik den kan implementeres i læringsplattformen.
- **Aktivitetsskript** gjør oss i stand til å samle den pedagogiske informasjonen som skal gis til studentene, men gir oss også retningslinjene for teknisk implementering slik at vi kan implementere aktiviteten på læringsplattformen.

Det ble etablert en handlingsplan for utvikling, og følgende retningslinjer ble vurdert:

- den akademiske ansvarlige for hver modul ble utpekt.
- Modulenes vitenskapelige innhold skulle leveres gjennom hele utviklingstiden, slik at implementeringen ville bli utført kontinuerlig.
- når instruksjonsdesignteamet fullførte forslaget til implementering av hver modul, ville det akademiske teamet validere det på læringsplattformen.
- instruksjonsdesignteamet ville implementere korreksjonene og forbedringene fortløpende, ettersom tilbakemeldinger ble gitt.
- en endelig validering vil bli utført av det akademiske teamet.

Det pedagogiske teamet, med ansvar for utviklingen av undervisningsdesignet, presenterte en kursstruktur som ble implementert på læringsplattformen, og som var i tråd med hovedmålene for kurset, med typen innhold som ble utviklet, og med de etablerte samhandlings- og kommunikasjonsstrategiene.

Figur13: MediMARE kursstruktur implementert på Moodle

Kursstrukturen gir et generelt område på inngangssiden som inkluderer følgende seksjoner:

- **Kursoversikt:** presenterer rammene for kurset med en oppsummering, læringsutbyttet, pensum, metodikken og instruktørene.
- **Aktivitetsplan:** hvor studentene til enhver tid kan kontrollere de planlagte aktivitetene, deres type og evaluering (formativ eller summativ). Dette er et viktig verktøy for elevene til å planlegge arbeidet sitt og selvregulere læringsprosessen.

Activity Plan

Module 1 | What is mediation: principles and limits

Activity	Typology	Evaluation	Assessment
Final Activity	Quiz (5 questions)	Summative	5/20

Module 2 | Mediation in Practice

Activity	Typology	Evaluation	Assessment
Final Activity	Quiz (5 questions)	Summative	5/20

Module 3 | Maritime disputes as a field for mediation

Activity	Typology	Evaluation	Assessment
Final Activity	Quiz (5 questions)	Summative	5/20

Module 4 | Specificities of Maritime Mediation

Activity	Typology	Evaluation	Assessment
Final Activity	Quiz (5 questions)	Summative	5/20

Figur14: Aktivitetsplan

- **Forum:** hvor elevene kan kommunisere og samhandle med instruktører og andre elever. Vitenskapelige, pedagogiske eller tekniske problemer kan tas opp.
- **Ordliste:** denne ressursen inkluderer hovedkonseptene på kurset og har som mål å være et verktøy som hjelper studentene til å bedre forstå konsepter som er inkludert i innholdet.
- **Nyttige lenker:** hvor ressurser som anses som nyttige innenfor kurset er samlet.
- **Tilfredshets spørreskjema:** den har som mål å få tilbakemeldinger fra studentene om tilfredshet, og den gir viktige innspill til pedagogiske og tekniske forbedringer for fremtidige utgaver.
- **FAQ:** den gir tekniske opplæringsprogrammer for å hjelpe deltakerne med å navigere på læringsplattformen.

Når vi kommer inn på kurset, presenterer hovedområdet på siden en meny med de 4 modulene. Disse er sekvensielle og er alltid tilgjengelige, og gir en tilnærming i eget tempo, selv om det er en tidslinje for kurset som setter start- og sluttdatoen.

Module 1
WHAT IS MEDIATION: PRINCIPLES AND LIMITS
Start
MODULE 2
MEDIATION IN PRACTICE (MEDIATORS, MODELS, PROCEDURES)
Start
MODULE 3
MARITIME DISPUTES AS A FIELD FOR MEDIATION
Start
MODULE 4
SPECIFICITIES OF MARITIME MEDIATION
Start

Figur15: Modulmeny

Hver modul ble designet med en spesifikk struktur, basert på innholdsskriptet, og inneholder pedagogisk informasjon for å veilede eleven på plattformen for å fremme studentenes autonomi og selvregulering. Inngangssiden til modulen inneholder et sammendrag av modulen, læringsutbyttet og et veikart. I modulen vil studenten få tilgang til en side hvor innhold presenteres i ulike formater, det er en liste over obligatoriske og tilleggsreferanser, og aktiviteter (både formative og summerende). På slutten er det en "Ikke glem"-seksjon som samler meldingene om modulen med hjem. Hver modul har en avsluttende vurderingsprøve.

Summary

Module 2 - Mediation in Practice of the online course MediMARE – Mediation in Maritime Affairs will be lectured by Lia Vasconcelos e Ursula Caser, with the support of Francisco Libreiro, Filipa Ferreira and Matilde Almodovar.

In this part of the online course several issues are covered, namely: characteristics of the mediator; preparation of mediation; listening to the parties and their perspective(s) towards the conflict, collecting of issues to be addressed; exploring interests, needs and emotions; generation of alternatives; and finally, the negotiation and celebration of the agreement by the parties. In the last part there is an overview on different models of mediation.

Learning Outcomes

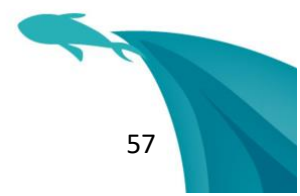
Upon successful completion of this module, students will be able to:

- Understand the several professional demands a mediator should comply with;
- Recognise the several steps of a mediation procedure;
- Develop the participant's active learning skills;
- Understand the application of the different models of mediation.

Roadmap

- Read the contents on the course material.
- The activities are a crucial part of this module, so do not skip them.
- If you have doubts, take a moment to go over the contents once more.
- If you have any questions, please post them in the Forum.
- Systematise and check what you have learned by completing the final assessment activity.

Figur16: Modulside

4.2 MediMARE online kurslevering

Under MediMARE-prosjektet ble en utgave av nettkurset levert, fra 13. mars til 13. mai 2023. Av det totale antallet påmeldte studenter fikk 75,3 % tilgang til kurset, og av disse fullførte 59,65 % det med bestått karakter (10 til 20 poeng).

	Påmeldt	Tilgang	Fullført
Antall studenter	227	168	102

Tabell16: Kurspåmelding, tilgang og fullføringsindikatorer

Gjennom hele kurset fulgte det pedagogiske teamet med elevenes fremgang og prestasjoner. Studentenes interaksjon med innholdet var høy og fullføringsraten for den summative aktiviteten i hver modul var også ganske høy, hvis vi tar i betraktning det totale antallet studenter som fikk tilgang til kurset, som kan ses i tabell 2.

Studentenes interaksjon/prestasjon per modul	Interaksjon med innhold	Aktivitetsavslutning
Modul 1 Hva er mekling: prinsipper og grenser	171	117
Modul 2 Mekling i praksis	127	101
Modul 3 Maritime tvister som meklingsfelt	116	101
Modul 4 Spesifikasjoner ved maritim mekling	112	99

Tabell17: Samhandling av studenter med innhold og aktivitetsgjennomføringsgrad

4.3 MediMARE kurstillfredshetsevaluering

Med sikte på kontinuerlig forbedring av kurset, ba vi studentene gi tilbakemelding ved å svare på en tilfredshetsundersøkelse, som gjorde det mulig for oss å vurdere deres oppfatninger og meninger om kurset. Tilfredshetsvurderingsundersøkelsen var anonym, valgfri og var tilgjengelig fra 13. juni til 17. mai 2023. Totalt 56 studenter svarte på spørreskjemaet.

Spørreskjemaet inneholder totalt 19 spørsmål: 18 er obligatoriske og 1 er valgfritt. I den første delen av spørreskjemaet ble sosiodemografiske data samlet inn (alder, kjønn, akademiske kvalifikasjoner og land). Tilfredsheten ble målt etter følgende dimensjoner: læringsplattformen (brukervennlighet og brukeropplevelse); kurs (innhold og aktiviteter, ressurser, instruktørers rolle og ytelse, mellommenneskelige relasjoner og undervisningsmetodikk); generell tilfredshet (mest interessante emner, viktigste og nyttige emner, sterke sider og svake punkter); forventninger; og kunnskap (før og etter kurset).

I denne tilnærmingen vil vi ikke gå i detalj om resultatene av spørreskjemaet, men noen av aspektene som ble fremhevet av elevene i de forskjellige dimensjonene var:

- Plattformens brukervennlighet.
- Kursets organisering og struktur.
- Innholdet var relevant og er anvendelig i faglig/vitenskapelig sammenheng.
- Aktivitetene var nyttige.
- Evalueringsmetodikken var tilstrekkelig med tanke på læringsmålene.
- Kunnskapsnivået deres økte med kurset.
- Totalt sett var instruktørene støttende.
- Instruktørene ga rettidig tilbakemelding.
- De følte seg ikke begrenset i sin deltakelse ved at interaksjon kun skjedde på nettet.
- Kurset innfridde eller overgikk deres forventninger.

Studentene påpekte som sterke sider ved kurset: det velorganiserte og relevante innholdet, den brukervennlige plattformen, casestudiene, mangfoldet av ressurser, fleksibiliteten og kursets egenrytme. Selv om de fleste respondentene sa at de ikke fant noen svake punkter, refererte de få som pekte på noen til:

mangel på sanntidsundervisning, svak interaksjon, fravær av videoer i noen emner som ville vært nyttige, ikke behov for quizer og noe overlappende innhold.

4.4 Fremtiden til MediMARE nettkurs

Studentene oppga at kunnskapen deres økte betraktelig med kurset (85 %) og at forventningene deres ble overgått (39 %) og sterkt overgått (48 %). Dessuten sa 100 % av studentene at de ville anbefale kurset til andre kollegaer. Dette er svært positive nøkkelresultatindikatorer som bekrefter at valg av et nettbasert kurs var egnet for å oppfylle målene til MediMARE når det gjelder dette resultatet.

I fremtiden vil vi ta hensyn til tilbakemeldingene fra studentene, lærernes oppfatninger, samt tilbakemeldinger fra pedagogiske teams, for å gjøre forbedringer på kurset. Lærdommen under utviklingen av kurset, samt under gjennomføringen og evalueringen, vil hjelpe oss med dette formålet. Så det fremtidige målet er å ha et forbedret kurs og å skape bærekraft for at det fortsatt skal være nyttig for forskere, lærere og studenter som tar opp spørsmålene om mekling i maritime anliggender utover MediMARE-prosjektets tidslinje.

III. FORMIDLINGSKOMPONENT

Kommunikasjon og formidling i maritim mekling

Fernando Borges/ Dulce Lopes

Koordinering: UCoimbra

1. Kontekst og mål

I finansierte forskningsprosjekter er formidling og kommunikasjon av resultater obligatorisk i henhold til tilskuddsavtalen. Noen ganger er det en misforståelse om skillet mellom begge begrepene. For å jobbe bedre gjennom problemet, er det viktig å vite forskjellen mellom de to. Formidling dreier seg om å sikre at resultatene fra prosjekter er tilgjengelige for fagmiljø, politiske aktører og industri – ved bruk av et vitenskapelig språk som prioriterer nøyaktighet. Kommunikasjonsaktiviteter kan på den annen side tenkes å øke offentligheten til prosjektet og dets resultater på et tilgjengelig språk og for et mer generelt publikum.

Formidling er offentliggjøring av resultatene på alle egnede måter, inkludert vitenskapelige publikasjoner i et hvilket som helst medium. Målet er å offentlig formidle resultatene og overføre kunnskap og resultater, slik at andre kan bruke og akseptere resultatene, og dermed maksimere effekten av forskning. Fokuset bør derfor ligge på å beskrive og sikre at resultater er tilgjengelige for videre bruk. Hovedmålgruppene vil være de som har direkte interesse i prosjektets resultater.

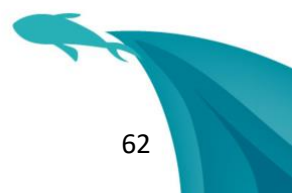
Kommunikasjon på at prosjekter er en designet prosess, fra begynnelsen av prosjektet til slutten, gjennom hele levetiden. Målet er å fremme aktivitetene og resultatene av prosjektet, og dele prosjektets gevinster med samfunnet. Fokuset er derfor å gi informasjon om prosjektet og fremme suksesshistoriene. Målet er bredere og ikke kun for eksperter på prosjektets emner.

EEA Grants har generelle kommunikasjonsmål som var inkludert i MediMare kommunikasjonsplan. EEA Grants mål er: a) å gjøre EEA Grants og deres prioriteringer tilgjengelig for allmennheten på en klar og attraktiv måte; b) øke synligheten og anerkjennelsen av EEA Grants-merket i Portugal; c) informere nåværende og potensielle partnere og støttemottakere; d) å offentliggjøre resultatene og virkningene av prosjekter og initiativer; e) å sørge for sikkerhet og åpenhet.

Prosjektet MediMare, i tillegg til alle rapportene, kursene og andre resultater som ble produsert, fulgte sitt engasjement gjennom et bredt spekter av kommunikasjons- og formidlingsmateriell. Hovedkanalen for kommunikasjon er prosjektets nettside (<https://medimare.eu/>), hvor all informasjon er plassert og promotert, sammen med et nyhetsbrev. Med tanke på kommunikasjonen av MediMare-prosjektet, må vi også fremheve det endelige symposiet, men for å oppfylle EEA Grants kommunikasjonsmål og sin egen strategi, ble MediMare

kommunikasjons- og formidlingsplan utviklet for å samordne alle kommunikasjonsaktiviteter under følgende akse: formidling til eksperter; kunnskapsoverføring til utøvere; og kommunikasjon til publikum.

2. Utvikling og resultater

Formidling til eksperter

MediMare-resultater ble vist frem og presentert i forskjellige arrangementer. Teamet deltok på akademisk orienterte arrangementer, men også tematiske arrangementer som fokuserte på hav og maritime spørsmål. For å fremme brukervennligheten til prosjektets resultater, benyttet MediMare-teamet disse anledningene til å forklare, diskutere og fremme mekling som et middel for å løse maritime tvister.

I akademiske arrangementer deltok MediMare-forskerne for å presentere arbeidet sitt ved Kongressen til IBDMAR (Brasilianske institutt for sjørett), som ble holdt den 27. og 28. oktober 2022 (deltakelse i et online format), ved Kongressen i La Sapienza, Roma, om "Offentlige makter og selskaper for en bærekraftig utvikling", den 30. mai 2023, på det 27. Verdenskongressen for politisk vitenskap - IPSA/AISP, holdt mellom 15. og 19. juli 2023, i Buenos Aires, Argentina, og på Portugals vitenskapsmøte 2023, viet til "Vitenskap og havet utover horisonten", fra den 5. til 7. juli 2023. MediMare-teamet grep også anledningen som ble gitt av Portugals vitenskapsmøte 2023 til å arbeide med oppfølgingen av prosjektets bærekraftighet. Når det gjelder tematiske arrangementer om havene, var MediMARE-prosjektet til stede på FNs havkonferanse i juni 2022, i Lisboa.

Som et resultat av aktivitetene til prosjektet er en MediMare-bok med tittelen Maritime Mediation, skrevet av en av stipendiatene til prosjektet (Roberta Donato) tilgjengelig åpent tilgjengelig. Denne boken inneholder de viktigste "presspunktene" om maritime tvister og måten å løse dem på gjennom mekling, og inkluderer relevant informasjon som MediMare-ordlisten over relevante termer brukt i maritime anliggender og i meklingsprosesser.

MediMare's Final Symposium var også åpent for deltakelse via en internasjonal utlysning. Det var rom for presentasjon av fjorten artikler i selve symposiet, som varierte mellom så forskjellige perspektiver som Maritime Mediation og Sustainable Development Goals (SDG), Maritime Mediation "dekonstruert" (med fokus på meklingsprosedyre og grunnlag i maritime tvister) og New Directions for Maritime Mediation (som online mekling og kunstig intelligens).

Kunnskapsoverføring

Brukbarheten av resultater styres ikke bare via formidling, men også kunnskapsoverføringsaktiviteter til praktikere. Faktisk erkjente teamet tidlig i prosjektet at formålet med kommunikasjons- og formidlingsaktivitetene hovedsakelig burde være knyttet til å fremme overføring av kunnskap om maritim mekling når målet med MediMARE hovedsakelig var opplæring og utdanning av studenter og fagpersoner som var interessert i mekling og maritime anliggender.

For det formålet inkluderte prosjektet MediMARE en serie med hovedsakelig nettbaserte workshops der eksperter delte sin kunnskap og ekspertise til et åpent publikum. Noen av workshopene er tatt opp og gjort tilgjengelig online på prosjektets nettside. Temaene var svært interessante, alt fra generelle meklingstemaer (for eksempel mekling og kunstig intelligens, meklingsverktøykasse og Singapore-konvensjonen om mekling), til spesifikke maritime meklingspresentasjoner (for eksempel mekling i skipsfart; mekling og sjørett og maritim mekling versus maritim voldgift). Workshopene hadde god deltakelse, og det førte til en utbredt omtale om prosjektet, noe som delvis forklarer det faktum at nettkurset om maritim mekling hadde deltakere fra hele verden.

Nett-workshopen om maritim mekling som ble holdt 30. januar 2023 fortjener en spesiell omtale fordi det markerte det første øyeblikket da viktige resultater fra prosjektet ble presentert. Faktisk, i tillegg til en hovedtale om "International Mediation: a few cultural pointers", fra Rhys Clift, en kommersiell mekler fra Sea Mediation Chambers, presenterte partnerne til prosjektet taksonomien for maritime tvister, rapporten om intervjuene om maritim mekling, samt et første spill som var utviklet. Spillet ble spilt online av en av deltakerne på workshopen, for å illustrere hvor enkelt, men også lærerikt det kunne være.

Til slutt, for å markere slutten på prosjektet, ble det holdt et siste symposium 30. juni og 1. juli 2023 i Coimbra, Portugal. Det endelige programmet berørte formidling og vitenskapelige resultater, og kommunikasjon til et bredere publikum, arrangementet fortsatte med kryssende refleksjoner om betydningen og fremtidig utvikling innen maritim mekling.

Det vellykkede forsøket på å slå seg sammen med advokater, meklere, maritime operatører og beslutningstakere i samme arrangement viser at det er en interesse for å skape bevissthet om

hvordan man på fredelig vis kan løse konflikter som har havet som sitt virkeområde. Selv om maritim mekling i mange jurisdiksjoner er godt utviklet, har denne alternative tvisteløsningsmekanismen ennå ikke nådd sitt fulle potensial i mange områder av verden, for eksempel EU. Portugal er et godt eksempel. Til tross for at det er et land historisk knyttet til havet og med en enorm kystlinje, full av potensial og verdi, har maritime spørsmål gått under radaren, og det finnes ingen strategi for å håndtere tvister som oppstår fra motstridende bruk av havet.

Utviklingen av en dypere maritim samvittighet knyttet til en vilje til å fremme fredelig sameksistens og samarbeid i maritime anliggender, særlig gjennom mekling som en foretrukket metode for å løse tvister, var nettopp scopet for MediMare-prosjektet. Arrangementene som ble arrangert under prosjektet bidro vesentlig til å nå dette målet, ikke bare ved den store kunnskapen som ble delt, men også ved involvering av flere interessenter som kan bygge på denne kunnskapen og investere avgjørende i mekling på det maritime feltet.

**MediMARE:
Mediation in Maritime Disputes
Final Symposium**
UCILeR, Colégio da Trindade, Coimbra
30th of June · 1st of July

<p>30th of June</p> <p>14h30 - 14h45 Welcome words</p> <p>14h45 - 15h30 Presentation of the main outputs of the project</p> <p>15h30 - 16h15 Opening of the Exhibition</p> <p>16h15 - 16h45 Coffee Break Visit to the University of Coimbra (for the intensive course on Maritime Mediation participants)</p> <p>16h45 - 18h45 Call for papers presentation (online format)</p>	<p>1st of July</p> <p>10h00 - 10h15 Welcome 10h15 - 10h45 Key note speech 10h45 - 11h00 Debate 11h00 - 12h15 Round table: The need for Maritime Mediation 14h00 - 14h45 Maritime Mediation: perspectives from Mediators 14h45 - 15h30 Maritime mediation: perspectives from Lawyers 15h30 - 15h50 Coffee Break 15h50 - 16h35 Maritime Mediation: perspectives from Maritime Operators 16h35 - 17h20 Maritime Mediation: perspectives from Policy Makers 17h20 - Closing Words</p>
--	---

Attendance is free but registration is mandatory using the following link:
<https://is.uc.pt/moex.php/093332?lang=pt>
The Symposium will be held face to face but online transmission will be available.

**Iceland
Liechtenstein
Norway grants**

Partners

Figur17: Kommunikasjon til allmennheten

Kommunikasjon til publikum måtte oversette kjernen i prosjektet til et bredere publikum. Vi måtte forklare hva mekling i maritime saker var og også fremheve forståelsen og partnerskapet mellom Portugal og Norge, som et sentralt element for et EØS-stipend. I tillegg til vanlige aktiviteter som prosjektets nettside og prosjektets nyhetsbrev, implementerte MediMare-teamet følgende aktiviteter: MediMare Games; Countries of the Sea-utstillingen og MediMare-ordlisten, tilgjengelig på nettkurset om maritim mekling og i åpen tilgangsbok om maritim mekling.

Basert på gamification good-practices og suksesshistorier innen prosjektkommunikasjon, ble MediMare Games utformet som en serie online spill relatert til prosjektets hovedspørsmål for å fremme kunnskap og refleksjon om maritime tvister og mekling. Spillere inviteres til å velge mellom ulike veier, som simulerer en mekling i maritime tvister. MediMare-teamet har produsert 3 spill tilgjengelig for alle: Ship's Deviation; Skadet last; og «Misleading Incoterm clause».

I Ship's Deviation vil spilleren kunne tenke på Deviation. Avvik er når et skip endrer rute på grunn av forsvarlige årsaker, som å redde liv, støtte et annet skip i fare eller uten forsvarlig årsak. Avvik kan føre til forsinkelse av kontraktsfristene. Ubegrunnet avvik er et grunnleggende kontraktsbrudd, og befrakteren har rett til å velge å heve kontrakten. I Damaged Cargo vil spilleren kunne tenke på en situasjon med skadet last. Når det påføres skade på lasten som var i en container, er det viktig å definere juridisk ansvar for tap eller skade på gods mellom alle transportmedlemmer i en kombinert transport eller gjennomtransport. Noen ganger er det vanskelig å definere når skaden skjedde siden containeren er lukket under transporten. I «Misleading Incoterm clause», vil spilleren kunne tenke på Incoterms. Incoterms (International Commercial Terms) er kontraktsmessige vilkår utarbeidet av ICC og som selgere og kjøpere inkorporerer i sine internasjonale kontrakter for å bestemme partenes forpliktelser angående transportkostnadene og ansvaret, hvor varene skal leveres (og dermed hvor forpliktelsen til selgeren opphører), forsikrings- og eksportkostnader (skatter, deklarasjoner og andre import- og eksportforpliktelser). Feil bruk av Incoterms i kontrakten kan føre til feilaktige forpliktelser/ansvar for partene. Eksempler er hvem som bærer risikoen for tap eller skade på varene under transport, eller hvem som er ansvarlig for å betale for internasjonal transport.

Alle spillene er tilgjengelige online og åpne for alle. Foruten simuleringen i spillstrukturen tilbyr vi utfyllende lesing for å øke kunnskapen om utvalgte problemstillinger knyttet til spillet. Som et spill gir det kanskje ikke den beste og mest spennende opplevelsen, men hovedmålet med spillet er å fremme kunnskapen om mekling og få målgruppene til å tenke over hvordan mekling kan brukes.

Med sikte på å fremme partnerskapet mellom landene i MediMare-konsortiet, organiserte teamet en mobil og digital utstilling med tittelen "Land i havet". Utstillingen viste sammenhengen mellom havet i Portugal og Norge. Utstillingen brukte fortellerteknikker for å synliggjøre sammenhengen mellom partnerlandene.

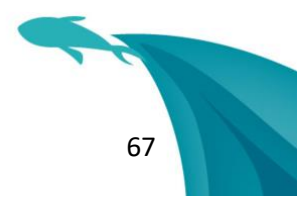

Utstillingen er bygget på digitale formater og egner seg for promoteringsarrangementer, og den kan tilpasses til å vises på nettsiden. For denne aktiviteten var målgruppen våre interessenter til stede i vårt siste arrangement.

Utstillingen ble arrangert i samarbeid med Núcleo Museológico do Mar fra Figueira da Foz kommune, Sines kommune og Trondhjems Sjøfartsmuseum. De ble kontaktet av MediMare-teamet for å samarbeide med prosjektet for å gi kunnskapen og samlingen som er nødvendig for en utstilling. Deres erfaring med å dokumentere sjømannslivet var uvurderlig for å skape innholdet til utstillingen.

Den første utfordringen var å finne et koblingspunkt mellom Portugal og Norge som kunne vise landene koblingen til havet, og samtidig i stand til å gi en dialogplattform for begge. Med mekling som hovedtema i prosjektet og ha EØS-stipend som finansierer, var partnerskapsaspektet mellom Portugal og Norge et sentralt aspekt å fokusere på. Etter møter med Núcleo Museológico do Mar og Trondhjems Sjøfartsmuseum fikk vi vite at begge hadde en god samling bilder som dokumenterer torskenæringen. Utstillingen ble senere supplert med aspekter av sjømannslivet som den spesifikke sjargongen brukt av fiskere i Sines kystlandsby.

For å maksimere utstillingen, rekkevidden og la de involverte aktørene dele sin visjon, ble åpningen av utstillingen innledet av et panel i det siste symposiet. Utstillingen åpnet 30. juni og er åpen for besøk frem til 30. september, ved Colégio da Trindade ved University of Coimbra.

Iceland
Liechtenstein
Norway grants

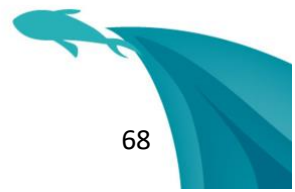
MediMARE

Mediation in Maritime Disputes

COUNTRIES OF THE SEA EXHIBITION
30 June ~ 30 September 2023
UCILeR · Coimbra

Figur18: Havets land-utstilling

MediMare-ordlisten inkluderer hovedkonsepter som vil hjelpe enhver nybegynner eller en person som utvikler kunnskap innen maritim mekling til å ha et lett tilgjengelig verktøy for å lese, tolke og anvende mekling på flere typer maritime tvister. Det er derfor et nyttig resultat av prosjektet som samler hovedinformasjonen som er tilgjengelig fra lovgivning, doktrine og rettspraksis, og som åpner for en bredere og ukomplisert bevissthet og tilgang til termer som vanligvis presenteres i en kompleks form. Totalt inneholdt ordlisten 84 oppføringer som var delt inn i 12 månedlige nyhetsbrev.

3. Lærdom

Prosjektet har bidratt til ytterligere kunnskap om maritime konflikter og rollen til mekling på dette området, ved en rekke resultater produsert og deres tidsmessige og adekvate kommunikasjon og formidling. Taksonomien for maritime tvister antydte for det store antallet interessenter som er involvert i maritime tvister. Derfor er mangfoldet av målgrupper for ulike kommunikasjons- og formidlingsaktiviteter en interessant utfordring for MediMare og for fremtidige prosjekter.

Kommunikasjonsplanen med tre akser hadde som mål å utvide spekteret av aktiviteter for å nå flere grupper. Formidlings- og kunnskapsoverføringsaktiviteter hadde direkte kontakt og spesialiserte mål, noe som muliggjorde en tettere kontroll med tilbakemeldinger, som igjen muliggjorde en god evaluering. Kontakten med publikum er mer spredt, og det viser seg å være en utfordring å få et klart bilde av resultatene. Alt i alt kan vi bekrefte suksessen til disse aktivitetene, nå MediMare-målene og være et pliktoppfyllende mål for EEA Grants.

Kommunikasjons- og formidlingsaktiviteter under prosjektet gjorde at teamet kunne forstå hvor mye det fortsatt er å gjøre i det maritime området når konflikter oppstår. Spesifisitetene til disse konfliktene (internasjonal karakter i de fleste tilfeller, kompleksitet – av tematikk, av involverte aktører – og formidling av reglene som kan løse dem) gjør dem til et fruktbart grunnlag for eksperimentering og implementering av alternative tvisteløsningsmekanismer, hovedsakelig mekling, en konklusjon som allerede er kommet til av mange, men som fortsatt må utbres ytterligere.

Til slutt må vi se på fremtiden, hvor havene vil være en nøkkelfaktor i mange spørsmål. Enten som en del av SDG 14 (Bevaring og bærekraftig bruk hav og marine ressurser) eller som en av 5 EU-oppdrag (Restore our Ocean and Waters within 2030), vil havene være sentrale i spørsmål om forurensning, klimaendringer, energiproduksjon, matressurser, dyreliv og mange andre. Alle disse spørsmålene kan føre til ulike kontroverser og tvister, som involverer et stort mangfold av interessenter, fra fiskere til store selskaper og myndigheter, der mekling kan ha en viktig rolle å spille.

IV. TRAINEEOPPHOLD

Koordinering: MARE-NOVA

Traineeoppholdet er en av de nødvendige komponentene for å oppfylle hovedmålene til MediMARE-prosjektet. Målet er å sette traineer i stand til å videreutvikle ferdighetene tilegnet i intensivprogrammet i reelle maritime meklingsscenarier.

Traineeoppgavene innebar reelle meklingsscenarier og analyse av maritime tvister. The association of the Directorate General for Justice Policy-prosjektet vil åpne for være en god mulighet for praksisplasser, gitt mulighet for tilgang til denne offentlige institusjonen.

I løpet av traineeoppholdet fikk traineene muligheten til å følge noen av de samarbeidende samkonstruksjonsprosessene, koordinert av MARE-NOVA-teamet, som involverer det lokale forvaltnings- og fiskermiljøet, med sikte på å bygge felles tilnærminger for løsning av nye konflikter. Dette ga traineer en bedre følelse av hvordan de kan operasjonalisere/implementere samarbeidende beslutningstaking og gi dem andre samarbeidsmetoder og -teknikker.

4.1 Utvelgelsesprosess for traineer

MediMARE Traineeship ble utlyst for inntil 3 traineer (eller praktikanter), for en periode på 2 måneder – mellom 15. mai og 15. juli 2023, med søknadsfrist 8. mai. Dette var vidt spredt i flere plattformer og nettverk, navnlig MediMARE offisielle plattformer og MARE-fellesskapet. Disse traineeshipene gratis hadde finansiering for deltakerne fra MediMARE-prosjektet, som ga en dagpenger for å dekke traineeperioden.

Formidling av muligheter og søknad for MediMARE Traineeships var tilgjengelig på den offisielle prosjektplattformen og ble også formidlet over hele MARE-fellesskapet.

I henhold til traineeshipets søknadsblad, som finnes på siden nedenfor, skal deltakerne, for å søke, presentere navn og personlige kontakter, en curriculum vitae og et motivasjonsbrev som forklarer deres interesse for praksisplassen, deres tilgjengelighet og deres betingelser for å bli valgt. Utvelgelseskriteriene til traineene inkluderte flere komponenter, for eksempel skriftlig, muntlig og lesende engelsk, akademisk og/eller faglig bakgrunn knyttet til prosjekttemaet, motivasjonen til traineene til å jobbe direkte med samfunnene i konflikt og full tilgjengelighet til å samarbeide for Traineeshipet, utvikling av casestudiene etterspurt av MARE-NOVA.

Tre traineer ble valgt ut, og alle fullførte opplæringsperioden, som inkluderte deltakelse på det intensive opplæringskurset i maritim mekling.

**Iceland
Liechtenstein
Norway grants**

MEDIMARE – Mediation in Maritime Affairs - TRAINEESHIP

- Does mediation interest you or are you already engaged in mediation?
- Do you want to know more about conflicts at sea and the best ways to solve them?

Then this Traineeship is for you!

We are looking for **3 trainees**, who will learn, develop, and apply competent mediation skills, which comprises real scenarios of mediation and analyses on maritime disputes. This Traineeship will be held at NOVA School of Science and Technology, from the **15th of May 2023 to the 15th of July 2023**.

The Traineeship is free of charge, and training expenses will be covered through a daily allowance granted to the trainees!

If you're interested, **send us an e-mail until the 8th of May** to medimare@uc.pt with:

- Name and personal contacts (e-mail and mobile phone);
- Brief curriculum vitae (CV) (1 page);
- Motivation letter (max. 2 pages) in which you'll let us know your interest in the Traineeship, your availability and why you think you have all that it takes to be selected!

The selection of the 3 trainees will be communicated until the 11th of May 2023!

Logos at the bottom: REPÚBLICA PORTUGUESA ECONOMIA E MAR, Comissão Geral de Política do Mar, UNIVERSIDADE D COIMBRA, POLITÉCNICO DE LEIRIA, NOVA SCHOOL OF SCIENCE & TECHNOLOGY, MARE

Figur19: Meklingsflyer for MediMAREs Traineeship

Praksisoppholdet fant sted ved Institutt for miljøvitenskap og ingeniørvitenskap ved Fakultet for naturvitenskap og teknologi ved det nye universitetet i Lisboa, i samarbeid med Center for Marine and Environmental Sciences - MARE.

4.2 Aktiviteter utviklet

4.2.1 Intervjuer

For å fremme en målrettet og strukturert samtale, ble det utarbeidet tre intervjuer tilpasset det spesielle ved hvert sted; ett intervju skal gjennomføres i Trafaria, et annet i Fonte da Telha og til slutt i Sesimbra, der de første 12 spørsmålene holdes som generelle og derfor felles for begge tre.

I tillegg til intervjuene rettet mot fiskere eller fiskerforeninger, ble det også utarbeidet intervjuer med spørsmål rettet til lokale enheter eller institusjoner som utøver innflytelse i området, for eksempel Sesimbra kommune, menighetsrådet i Santiago. Nedenfor finner du listen over intervjuobjekter og de viktigste problemene de har identifisert.

Tabell18: Liste over intervjuene og sentrale problemstillinger

Name	Enhet	Dato	Nøkkelsaker
César Lopes	Sindicato Livres dos Pescadores /ALA-ALA (Associação de Pesca Artesanal Local e Costeira e de Apoio Social aos Pescadores)	04.07.2023	Ikke oppfylte løfter angående renovering av havnen; Mangel på attraktivitet av sektoren
Mário Figueiredo	Associação de Pescadores e Residentes da Fonte da Telha	15.06.2023	Byflytting
António José Azevedo	AAPCS – Associação de Armadores de Pesca do Centro e do Sul (Cabaz do Peixe).	15.06.2023	Havneforhold; I dag mangel på attraktivitet av sektoren; Opprettelse av en marin park.

4.2.2 MediMARE-kurs: Intensivt opplæringsprogram i maritim mekling

I løpet av to uker (19.-30. juni) deltok traineene på MediMARE Course: Intensive Training Program in Maritime Mediation. I løpet av kurset ble de introdusert til hovedaspektene ved meklingsprosessen, et verktøy for alternativ tvisteløsning. Høydepunkter inkluderte de ideelle egenskapene til en mekler, så vel som de forskjellige typene mekling og deres påfølgende faser. Med en sterk praktisk komponent forbereder kurset

studentene på realistiske situasjoner med konfliktløsning, og kulminerer med en praktisk øvelse der studentene utforsket det som ble undervist.

Deltakelse på det to ukers intensive kurset i Leiria ga traineene nødvendig kunnskap til et adekvat utgangspunkt i maritim mekling. Fra det som ble undervist var aspekter som: (a) hovedkarakteristikkene til en vellykket mekler og om meklere skal ha en minimumskunnskap om konfliktinnholdet, praktiske ferdigheter (hvordan styrke mennesker, god lytter, god leder), etisk bevissthet, også, emosjonell sensitivitet; (b) sammekling og når det er hensiktsmessig; (c) spørsmålet om konfidensialitet for to parter og flerpartsmekling.

Elevene fant spesielt interessant klassifiseringen av maritime konflikter: a) Offentlige konflikter (involverer stater og internasjonale organisasjoner; juridiske instrumenter som brukes til å løse konflikters taksonomi); b) Private konflikter (maritime private tvister er iboende kommersielle, når de håndterer kommersielle kontrakter eller med konflikter knyttet til handlinger og fakta innen sjørett, som forsikringskrav, totalhavari, konflikter ved kollisjon, blant andre); c) Sammensatte naturkonflikter (bekymringer: frivillighet, rollen som megler og balansen mellom konfidensialitet/transparens; eksempler: konflikter om privat utnyttelse av miljøvernområder).

Etter å ha vurdert noen nøkkelaspekter før starten av selve prosessen, fant traineene det interessant å nevne de konkrete stadiene ved oppbyggingen av meklingsprosessen: 1) Identifisere problemet (politisk, sosial og økonomisk dynamikk - på ulike nivåer, nasjonalt nivå, regionalt nivå, samfunnsnivå, forretningsnivå; virkninger av selskapet og prosjektet - direkte og indirekte virkninger av bedriften eller prosjektet i en lokal kontekst; utvikling av meklingsprosessen 2) Definer mål (med fokus på konkrete resultater): generering av løsninger på problemene klagen/samfunnet står overfor; stabilisere fremtidig samhandling mellom partene; sikre engasjement for fremtidig utvikling; 3) Identifiser deltakerne (identifiser deltakerne, deres representanter og definer deres roller); 4) Definer roller (for hver involvert part; observatører, parter, eksperter, meklere, blant andre); 5) Design prosessen.

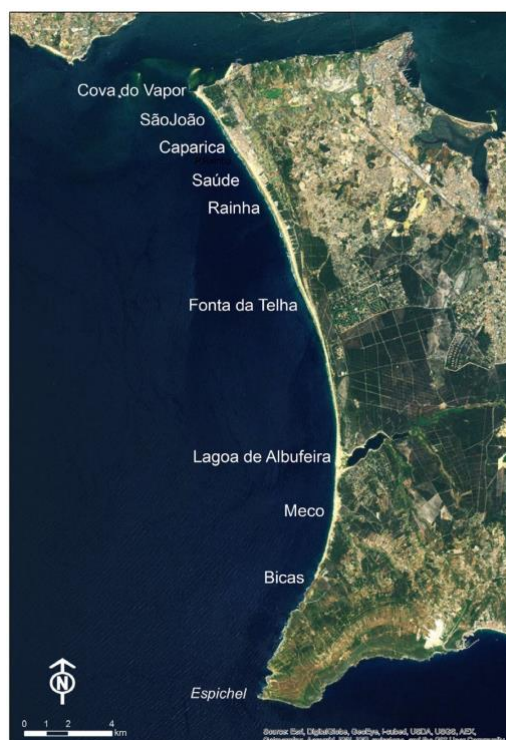
4.2.3 Case studies

Traineeene utviklet en kort geografisk karakterisering av de to valgte casestudiene - Costa da Caparica-Fonte da Telha og Trafaria, for å gi den romlige konteksten for avreise (se figuren nedenfor).

Utviklingen av Troço Trafaria - Costa da Caparica

tilpasset av Rocha (2011) (Oliveira, 2015)

Geografisk avgrensning av Fonte da Telha - Costa da Caparica (2007), i Perfil de Água Balnear da Fonte da Telha (2014)

Målet med casestudiene var å analysere hovedkonfliktene som oppstår i småskala fiskesamfunn, med fokus på Costa da Caparica (Fonte da Telha og Trafaria). For dette ble flere nøkkelpoblemer identifisert:

- De viktigste risikoene og sårbarhetene, som kysterosjon og flom, siden byklyngene er i ekstremt risikoområde. Når det gjelder de viktigste sårbarhetene, har den høye avhengigheten av miljøet allerede begynt å gi negative effekter (som vannforurensning, værforhold, økt vanntemperatur, blant annet);
- Dårlige havneforhold for folk som er avhengig av det, og flere års forsinkelse i byggingen av en ny havn.
- At småskalafiskerier som viser stigende virksomhet, ikke skaper nevneverdig fortjeneste.
- Mangelen på generasjonsfornyelse i fiskeriene.
- Mange konflikter rapportert innenfor disse samfunnene.

Hovedmålet er å oppnå en optimal respons på disse spørsmålene, med tanke på samfunnets perspektiver, men også de mange mulighetene som kan være fordelaktige for dem og de kompetente enhetene å kontakte for å bistå i disse sakene. Meklingen er en måte å oppnå dette på.

Viktige konflikter rapportert av fiskesamfunnet inkluderer:

1. en påstått rett til varighet anmodet overfor mulige tiltak mot et effektivt kystvern som unngår flytting av lokalbefolkningen og dens aktiviteter. Ved behov eller flytting ber de om forholdsregler for å bruke områder nær kystlinjen. De vurderer imidlertid at det finnes alternative tiltak til inngripende løsninger og konvensjonelle konstruksjoner, for å unngå kysterosjon.
2. turisme ble ansett som aktiviteten med sterkere negativ innvirkning på fiske, spesielt Surf/KiteSurf/Bodyboard skoler og leirer, og spesifikt badeaktiviteten i Fonte da Telha (generert av turisme).
3. overdreven mengde tilsyn med småskala fiskerier, dette oppfattes som uforholdsmessig sammenlignet med fritidsfiskere.
4. begrenset deltakelse fra lokalsamfunnene i beslutningsprosessene, på grunn av manglende tilrettelegging fra kompetente myndigheter.

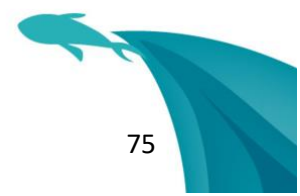
De henviste også til at det ikke er noen konflikter med andre fiskere, og de identifiserte ingen innvirkning på deres aktivitet knyttet til andre sjøaktiviteter (f.eks. akvakultur).

Når det gjelder miljøtiltak, viser i tillegg til kampene på grunn av kysterosjon og følgelig behovet for å flytte befolkningen og dens aktiviteter, at klimaendringer ikke bare i fremtiden, men også nå er en alvorlig utfordring for fiskeriaktiviteten. Faktorer som værforhold, vannforurensning, samt endring av temperaturer i havet, vil påvirke utbredelsen av mange arter.

En annen betydelig konflikt, mangel på juridisk og institusjonell innflytelse og representasjon, vil fortsatt være et hinder for å oppnå harmonisering av mange tiltak, ikke bare innen fiske, men flere ulike aktiviteter der deltakelse fra disse fiskesamfunnene i beslutningsprosesser er avgjørende for å få bedre løsninger.

Til slutt er det nødvendig å vurdere turisme som en kilde til negativ påvirkning i fisket. Økonomisk, en viktig sektor og som viser en økende trend mot fremtiden, er det viktig å takle problemene som oppstår fra den, mer spesifikt, i Fonte da Telha, for å sikre sameksistensen av fiskernes aktiviteter og badeaktiviteter.

Havneforbedring er en betydelig kamp i fiskerisektoren og det er akutt behov for modernisering av anleggene. Samtidig kan forbedring av fiskeproduktiviteten gjennom markedsføringsstrategier og kommersialisering av produkter være et godt alternativ. Småskalafiskerisektoren kan også dra nytte av en endring når det gjelder forvaltningen av fiskeriene, ved å justere dagens ovenfra-og-ned-system. Logisk sett

kan en mer lokal tilnærming (som betyr at ledelse tar blant annet hensyn til lokale forhold og økonomisk og sosial kontekst) bidra til å forbedre effektiviteten av politikk.

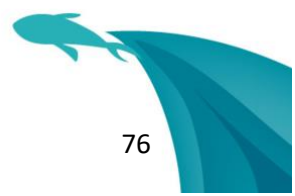
Når man diskuterer disse spørsmålene, er samarbeid mellom partene og upartiskhet avgjørende. Sannsynligvis kunne gjenforening mellom fiskerrepresentantlag og partene ha stor innvirkning på beslutningsprosessen. Også når det gjelder forbudet mot å fange skalldyr, og med tanke på at dette forbudet bare fikk folk til å fortsette å gjøre det, men ulovlig, ville det også være interessant, med det første, å vurdere etableringen av en kompetent forening som kan håndtere de påfølgende problemene med denne ulovlige aktiviteten, for eksempel bøter (kanskje foreningen for skalldyrredere, AABT, ville være en god ressurs).

4.2.4 Erfaringer fra praksisoppholdet

Etter å ha diskutert det vi mener er hovedtemaene om dette emnet, er det fortsatt viktig å legge igjen noen siste, men grunnleggende bemerkninger. Vår hovedoppfatning er at det etter denne analysen gjennom de to månedene av traineeoppholdet er mulig å bekrefte at mekling kan ha en betydelig rolle i løsningen av disse konfliktene.

I disse konkrete fiskesamfunnene i Costa da Caparica og Sesimbra var en av hovedvurderingene vi kan gjøre følelsen av manglende representasjon i beslutningsprosesser. Ideen om å ikke bli konsultert og ikke bli inkludert i prosesser som i stor grad påvirker disse menneskenes jobb og levebrød øker spenningen mellom de flere interessentene som er involvert i prosessen.

Hvis det gjøres på riktig måte, kan en meklingsprosess ha en betydelig positiv innvirkning i disse situasjonene, siden den kan bli den vellykkede ressurs som partene trenger for å komme til en felles avtale og få deres interesser hørt og tatt i betraktning.

V. INTENSIV OPPLÆRINGSKURS OM MARITIM MEGLING

Cátia Marques Cebola og Ana Paula Alves (IPLeiria).

Koordinasjon: IPLeiria

1. Generelle rammer og formål

Det intensive kurset i maritim mekling til MediMARE-prosjektet har til hensikt å gi grunnleggende kunnskap om en maritim meklingsprosess og om spesifisitetene til denne tvisteløsningsmekanismen når den brukes på maritime konflikter. Derfor hadde denne aktiviteten til MediMARE-prosjektet som mål å utvikle et kurs for å lære studenter og fagpersoner som arbeider i det maritime feltet å utvide sine ferdigheter med mekling og å fremme en kultur for fredelig konfliktløsning i deres nåværende og fremtidige arbeid.

Kurset var fokusert på praktiske saker om mekling og ble veiledet av forskere og meklere som hadde jobbet i det maritime feltet. Også eksperter på maritime spørsmål og mekling ble invitert til å delta i dette intensive opplæringsprogrammet.

Modulene hadde ikke bare et teoretisk, men også et praktisk spor, for det meste gjennom mockups, som ble sikret ved deltakelse av aktører og aktører i feltet og ved gjennomføring av meklingsimuleringer i flere maritime meglingskontekster.

Det intensive kurset hadde totalt 55 timer (45 timer kontakttimer og 10 timer aktiviteter) for å tilsvare 2 studiepoeng.

Disse 45 kontakttimene inkluderer:

- Sju moduler med totalt 30 kontakttimer, som inneholder teoretiske og praktiske forelesninger, rollespill, mockups og case-studier.
- Fem seminarer med totalt 15 timer på spesifikke emner.

2. Deltakere

Dette kurset er designet for traineer som ønsker å tilegne seg kunnskap om prosessen med maritim mekling. Det intensive treningsprogrammet ble holdt i nærheten av Leiria, fra 19. til 30. juni 2023, og oppmøtet var begrenset til 24 personer.

Det intensive treningsprogrammet var gratis og det gis finansiering for deltakerne innenfor rammen av Medimare-prosjektet.

3. Læringsmål

Hovedmålet med dette intensivkurset er å gi essensiell kunnskap og å debattere de viktigste verktøyene og instrumentene for maritim mekling for å samle informasjon, kunnskap og god praksis.

Deltakerne på dette intensive kurset bør kunne:

- Lære og identifisere egenskapene til en maritim mekling;
- Forstå grunnleggende begreper om sjørett og mekling;
- Forklare fasene og modellene for maritime meklinger;
- Kategoriser eventuelle maritime tvister innenfor Maritim Taksonomi;
- Kjenne til og utforske ferdighetene til en mekler i det maritime feltet;
- Forklare konkurrerende og samarbeidende forhandlinger og konfliktløsningsmetoder;
- Mekle en maritim tvist i henhold til kunnskapen utviklet i kurset, rollespill og avslutninger.

Under treningen vil et besøk til MAREFOZ, i Figueira da Foz (nær Leiria) finne sted. I disse aktivitetene vil vi samles med spesialister og nasjonale beslutningstakere for å presentere forskningsenhetens fasiliteter og orientere dem om prosjektenes forskningsresultater om styresett og viktigheten av mekling.

4. Trenerne – Veiledere

Det intensive opplæringsprogrammet vil bli forelest av fagfolk og akademikere spesialisert innen det maritime feltet og/eller i mekling, nemlig fra Portugal og Norge. Her følger en kort biografisk oversikt:

- **Cátia Marques Cebolaer** professor, underviser i alternativ tvisteløsning og sivilrett, ved Polytechnic of Leiria i Portugal.
- **Dulce Lopeser** professor i EU-rett, internasjonal privatrett og byplanrett ved det juridiske fakultet ved University of Coimbra.
- **Lia Vasconcelos**, professor ved DCEA, FCT- UNL og forsker ved MARE (www.mare-centre.pt/pt).
- **Roberta Mourão Donatoer** en Ph.D. Kandidat i forretningsjus ved Det juridiske fakultet ved University of Coimbra og samarbeidsforsker ved University of Coimbra Institute for Legal Research (Portugal). og som advokat, lovlig tatt opp til å praktisere advokatvirksomhet i Brasil, New York og Portugal.
- **Kristine Størkersen** har en Ph.D. i organisasjonssosiologi om de praktiske konsekvensene av sjøsikkerhetsstyringsforskriften (“Bureaucracy overload calling for audit implosion: A sociological study of how the International Safety Management Code affects Norwegian coastal transport”, 2018).
- **Ursula Sabine Caser** forsker ved Universitetet i Hamburg, har en Master i Européen en Médiation no Institut Universitaire Kurt Bösch, em Sion, Suíça (2000) og forsker ved MARE.

Seminarene og erfaringene fra nettkurset til Medimare-prosjektet tillot oss også å innse viktigheten av at studentene har grunnleggende kunnskap om sjørett, så en modul på dette området ble også integrert. Kurset har en svært praktisk komponent, så en modul ble lagt til kun for meklingsmodeller. Intensivkurset dekker følgende moduler, som beskrevet nedenfor, og det vil bli holdt flere seminarer med en fokusert tilnærming til mekling og maritime problemstillinger.

5. Moduler

- Sjørett og mekling
- Maritim mekler: egenskaper
- Sentrale begreper og kritiske faktorer for mekling
- Forhandling og konfliktløsning
- Meklingsprosess: Faser og teknikker
- Maritim konflikttaksonomi
- Modeller for mekling
- Maritim mekling: Rollespill og mockups

5.1 Sjørett og mekling

Modulen "Sjørett og mekling" tar for seg grunnleggende begreper innen sjørett, med sikte på å gjøre meklerin oppmerksom på begrepene som kan føre til at tvister skal mekles. Denne modulen ble gitt av instruktørene Dulce Lopes og Roberta Donato. Modulens arbeidsmengde inkluderte 6 timer ansikt-til-ansikt klasser og 2 timer autonomt arbeid.

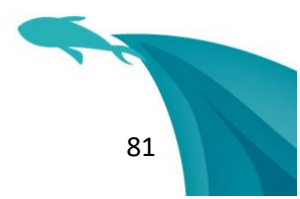
Tabell19: Modulstruktur - Sjørett og mekling

Læringsmål	Kjenne til hovedreglene som gjelder på det maritime feltet; nøkkelterminologien i det maritime feltet; og måtene å løse maritime tvister på.
Modulprogram	<p>Modulprogrammet besto av følgende emner:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kilder til internasjonal sjørett og hovedorganisasjoner 2. Terminologi om sjørett <ul style="list-style-type: none"> • UNCLOS' konsepter: Territorialhavet, kontinental plattform, sammenhengende sone, eksklusiv økonomisk sone, rett til uskyldig passasje. • Kommersiell terminologi: Maritim agent, reder, kabotasje. Kaptein, sjef, container, fartøy og skip, befrakter, internasjonal transport vs. kabotasje, bunkere, etc. • Differensiering mellom skipstyper og underforståtte garantier for deres operasjoner: Kommersielle skip og krigsskip • Fakta og navigasjonsulykker: Kollisjoner, berging, general average, slep, vrakfjerning, losing, etc.

	<p>3. Internasjonal handel, sjøtransport og maritim forsikring</p> <ul style="list-style-type: none"> • Transportkontrakter, charterparter; Bill of Lading; Incoterms, Overliggetid • Maritim forsikring (terminologi, typer og dekning) • P&I-klubber <p>4. Maritime domstoler, voldgift og andre tvisteløsningsmekanismer i maritime tvister.</p>
Undervisningsmetodikk	Undervisningsmetodikken til modulen besto av forelesninger: presentasjon av programinnhold med analyse av juridiske dokumenter og løsning av casestudier; selvstendig arbeid: studie og lesing av hoved- og utfyllende bibliografi.
Bibliografi	<ul style="list-style-type: none"> – AMBROSE, Clare; MAXWELL, Karen; COLLETT, Michael (2018). <i>London maritime arbitration</i>. 4 ed. Oxon: Informa Law from Routledge. – BAATZ, Yvonne (coord.) (2021). <i>Maritime Law</i>. 5. ed. Oxon: Informa Law. – HILL, Christopher (2014). <i>Maritime Law: Lloyd's Practical Shipping Guides</i>. 6 ed. Oxon: Informa law from Routledge, 2014. E-book tilgjengelig her: https://books.google.pt/books?id=ch03DwAAQBAJ&printsec=frontcover&hl=pt-PT#v=onepage&q&f=false – XHELILAJ, Erial (2022). "Legal instruments of the Law of the Sea related to the peaceful resolution of maritime disputes". <i>Scientific Journal of Maritime Research</i> 36, p. 123-127. Tilgjengelig her: https://doi.org/10.31217/p.36.1.14.

5.2 Maritim mekler: Kjennetegn

Modulen "Maritim mekler: Kjennetegn" fokuserte på å lære de spesifikke egenskapene og ferdighetene som kreves for en maritim mekler. Treningen ble ledet av Lia Vasconcelos og Cátia Marques Cebola. Modulen besto av 3 timer med personlige klasser og 1 time autonomt arbeid.

Tabell20: Modulstruktur - Maritim mekler: Kjennetegn

Læringsmål	<ul style="list-style-type: none"> • Å tilegne seg kunnskap om nødvendige ferdigheter for en maritim mekler. • For å forstå hvordan en maritim mekler bør utvikle og tilegne seg disse ferdighetene. • Å lære hvordan man effektivt håndterer personlige konflikter som maritim mekler.
Modulprogram	<p>Programmet for modulen dekker følgende emner:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kjennetegn og spesifikke ferdigheter til den maritime meklere. • Emosjonelle ferdigheter. • Etisk bevissthet. • Materiell kunnskap.
Undervisningsmetodikk	<ul style="list-style-type: none"> • Forelesninger: Presentasjon av programmets innhold, inkludert analyse av juridiske dokumenter og løsning av casestudier. • Autonomt arbeid: Selvstendig studie og lesing av hoved- og tillegglitteraturlisten.
Bibliografi	<ul style="list-style-type: none"> – BROWN, Henry & MARRIOTT, Arthur (2019). ADR: Principles and Practices, 4 ed. Sweet & Maxwell. – SU-MI, Lee (2019). Good Mediator. Relational Characteristics of Effective Mediators. Lexington Books.

5.3 Sentrale begreper og kritiske faktorer for mekling

Modulen "Nøkkelkonsepter og kritiske faktorer for mekling" fokuserer på å forstå de spesifikke mulighetene og utfordringene ved maritim mekling. Treningen ble ledet av Lia Vasconcelos og Úrsula Caser. Modulen besto av 3 timers personlige klasser og 1 time autonomt arbeid.

Tabell21: Modulstruktur - Sentrale begreper og kritiske faktorer for mekling

Læringsmål	<ul style="list-style-type: none"> • Kommunikasjonskompetanser • Kunnskap om gruppedynamikk • Forståelse for interesser og posisjoner • Traineeene bør også få kompetanse til å gjennomføre en rettferdig og inkluderende prosess.
Modulprogram	<p>Programmet for modulen dekket følgende emner:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Nøkkelbegreper som støtter maritim mekling:<ol style="list-style-type: none"> a. Kommunikasjon. b. Gruppedynamikk. c. Interesser og stillinger. 2. Kritiske faktorer:<ol style="list-style-type: none"> a. Antall involverte parter. b. Typer konflikter. c. Status for konfliktdynamikk og eskalering. 3. Faktorer for suksess:<ol style="list-style-type: none"> a. Problemdefinisjon og kollektiv agenda. b. Tillitsbyggende prosesser, kreativitet og fleksibilitet. Inkludering, rettferdighet og åpenhet.
Undervisningsmetodikk	<ul style="list-style-type: none"> • Forelesninger: presentasjon av programmets innhold. • Interaktive øvelser. • Simuleringer og rollespill. • Selvrefleksjon og felles analyse av opplevelser. • Autonomt arbeid: Studie og lesninger.
Bibliografi	<ul style="list-style-type: none"> – BUSH, R.A. B., FOLGER, J. P. (2004). The Promise of Mediation. The Transformative Approach to Conflict. Jossey Bass. – FISHER, R., et al. (2011). Getting to Yes: Negotiating Agreement Without Giving In. Penguin Books. – HARGIE, O. (2018). The Handbook of Communication Skills. Routledge.

5.4 Forhandling og konfliktløsning

Modulen "Forhandling og konfliktløsning" hadde som mål å introdusere grunnleggende kunnskap om forhandlingsteknikker, -metoder og mekanismer for konsensusorientert konfliktløsning i maritim kontekst. Treningen ble ledet av Lia Vasconcelos og Úrsula Caser. Modulen besto av 3 timer online klasser og 1 time selvstendig arbeid.

Tabell22: Modulstruktur – Forhandling og konfliktløsning

Læringsmål	Læringsmålene og kompetansen til denne modulen var: <ul style="list-style-type: none"> • konfliktløsningsstrategier • teknikker for felles problemløsning. • samarbeidsmetoder, kreativitetsverktøy for å støtte parter i beslutningstaking
Modulprogram	Programmet for modulen dekket følgende emner: <ol style="list-style-type: none"> 1) Konfliktanalyse og konfliktkartlegging 2) Interessentanalyse - identifisering av partene som skal involveres og utvelgelse. 3) Sammensetning av meklernes team for å håndtere konflikten på en adekvat måte. 4) Intervensjonsetikk og rettferdighetsspørsmål 5) Generelle rammebetingelser + grunnleggende logistikkkrav. Prosessdesign og strategier for konfliktløsning
Undervisningsmetodikk	<ul style="list-style-type: none"> • Forelesninger: presentasjon av programmets innhold, inkludert analyse av juridiske dokumenter og løsning av casestudier. • Selvstendig arbeid: Selvstendig studie og lesing av hoved- og tillegglitteraturlisten.
Bibliografi	<ul style="list-style-type: none"> - BRESLIN, W. J., et al. (2010). Negotiation Theory and Practice Program on Negotiation Harvard. - FISHER, R., et al. (2011). Getting to Yes: Negotiating Agreement Without Giving In. Penguin Books. - GARCIA, H. Fred (2012). The Art of Negotiation: How to Improve Agreement in a Chaotic World. Pearson. - MOORE, C. (2014). The Mediation Process: Practical Strategies for Resolving Conflict, 4 ed. Jossey-Bass - SIEDEL, G. (2014). Negotiating for Success: Essential Strategies and Skills. Van Rye Publishing.

5.5 Meklingsprosess: Faser og teknikker

Modulen "Meklingsprosess: Faser og teknikker" har til hensikt å gi kunnskap om meklingsprosessen, dens ulike stadier og utfordringene som er involvert. Modulen ble gjennomført gjennom 6 timer med ansikt-til-ansikt klasser og 3 timer med selvstendig arbeid. Trenere for denne modulen var Lia Vasconcelos og Úrsula Caser.

Tabell23: Modulstruktur -Meklingsprosess: Faser og teknikker

Læringsmål	<p>Etter å ha fullført denne modulen skal studentene tilegne seg følgende kompetanse:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hvordan forberede en meklingsprosess. • Hva er stadier og faser i meklingsprosessen. • Hva er meklernes utfordringer med å gjennomføre en meklingsprosess mot avtale.
Modulprogram	<ol style="list-style-type: none"> 1. Utarbeidelse av meklingsprosess 2. Oversikt over temaer som skal tas opp. 3. Utforske partenes perspektiv(er) til konflikten 4. Utforske stillinger, interesser og behov. 5. Utlufting av følelser 6. Generering av alternativer 7. Valg og tilpasning av gjennomførbare alternativer 8. Forhandling og feiring av avtalen 9. Endelige vedtak (overvåking, test av robusthet).
Undervisningsmetodikk	<ul style="list-style-type: none"> • Forelesninger: presentasjon av programmets innhold. • Interaktive øvelser • Simuleringer og rollespill • Selvrefleksjon og felles analyse av opplevelser • Selvstendig arbeid: studier og lesninger.
Bibliografi	<ul style="list-style-type: none"> – ASARE, I. (2019). Mediation Process: Mediation Step by Step. Kindle Edition. – GOLDBERG, S., et. al (2020). Dispute Resolution: Negotiation, Mediation, Arbitration, and Other Processes. 7 ed. Aspen Publishing. – MOORE, C. (2014). The Mediation Process: Practical Strategies for Resolving Conflict. 4 ed., Jossey-Bass.

5.6 Konflikthåndtering i maritim kontekst

Modulen "Konflikthåndtering i maritim kontekst" fokuserer på å gi studentene en forståelse av de viktigste tvistene som oppstår fra maritime problemstillinger, både i offentlig og privat sektor. Trener for denne modulen var Kristine Størkersen.

Tabell24: Modulstruktur – Konflikthåndtering i maritim kontekst

Læringsmål	Etter denne modulen bør traineer ha kunnskap om: -Organisatoriske betingelser for sjøfolk -Eksempler på konflikter og konfliktløsning på ulike nivåer blant sjøfolk og maritime aktører -Et rammeverk for å forstå konflikter som oppstår fra maritime spørsmål (en taksonomi/klassifisering av maritime konflikter)
Modulprogram	1. Organisatoriske betingelser for sjøfolk: Arbeidsforhold. Gruppedynamikk, makt og tillit om bord. Relasjoner til landkontor og samfunn. Regelverk og prosedyrer. Profesjonell kultur og sjømannskap. 2. Eksempler på konfliktløsning blant maritime aktører: Sosiale forhandlinger om bord. Ledelse og lederegenskaper. Opplæring. Interorganisatorisk dialog og flerpartsdialog. 3. Taksonomi for maritime konflikter: Et rammeverk for å forstå konflikter som oppstår fra maritime spørsmål, av både offentlig og privat karakter, formelle og uformelle spørsmål. Relevant for å diskutere aktører, kategori og alvorlighetsgrad for eksisterende eller potensielle konflikter.
Undervisningsmetodikk	- Forelesninger basert på empiriske, kvalitative studier og forskning om maritim næring - Gruppediskusjoner og praktiske øvelser - Individuelt arbeid: litteraturstudier
Bibliografi	-Haavik; Størkersen; Antonsen (2022). A taxonomy of maritime disputes as a foundation for mediation. Rapport fra MediMare-prosjektet -Størkersen, Kristine (2015). "Survival versus safety at sea. Regulators' portrayal of paralysis in safety regulation development". Safety science. -Lamvik; Wahl; Pettersen Buvik (2010). "Professional culture, work practice and reliable operations in shipping". Reliability, Risk and Safety: Theory and Applications. -Wahl, Aud Marit (2017). "Leadership @ sea: Essential nontechnical skills". Safety and Reliability. Theory and Applications

5.7 Meklingsmodeller

Modulen "Meklingsmodeller" har til hensikt å formidle kunnskap om de ulike meklingsmodellene som kan brukes i (eller i perioder med) maritim meklings og som fremfor alt kjennetegnes ved sine strategiske mål. Trenere for denne modulen var Cátia Marques Cebola og Susana Monteiro.

Tabell25: Modulstruktur – Modeller for meklings

Læringsmål	Læringsmålene for denne modulen var: <ul style="list-style-type: none"> • de viktigste meklingsmodellene som brukes på maritime felt. • når du skal bruke hver modell;
Modulprogram	Programinnholdet i modulen inkluderer følgende medieringsmodeller: 1) Modell for Harvard School Principles; 2) Sirkulær narrativ modell; 3) Transformativ modell.
Undervisningsmetodikk	<ul style="list-style-type: none"> • Forelesninger: Presentasjon av programmets innhold med analyse av juridiske dokumenter og løsning av casestudier. • Selvstendig arbeid: Studie og lesing av hoved- og utfyllende bibliografi.
Bibliografi	<ul style="list-style-type: none"> – FISHER, Roger, URY, William, PATTON, Bruce (1999). Getting to Yes: Negotiating an Agreement Without Giving In, 2^a ed., Random House Business Books. – COBB, Sara (1994). "A narrative perspective on mediation: towards the materialization of the "storytelling" metaphor", New Directions in Mediation: Communication Research and Perspectives, Edit. Joseph Folger e Tricia Jones, Sage Publications, pp. 48-66. – SUARES, Marinés (1996). Mediación, conducción de disputas, comunicación y técnicas, 1^a ed., Editorial Paidós. – BUSCH, Robert & FOLGER, Joseph (2004). The Promise of Mediation: The Transformative Approach to Conflict, Jossey Bass.

5.8 Maritim mekling: Rollespill og mockups

Modulen "Maritim mekling: Rollespill og mockups" fokuserer på praktisk anvendelse av maritime meklingsaker. Trenerne for denne modulen var Lia Vasconcelos og Úrsula Caser.

The "Maritime Mediation: Role Play and Mockups" module focuses on the practical application of maritime mediation cases. The trainers for this module were Lia Vasconcelos and Úrsula Caser.

Tabell26: Modulstruktur: Rollespill og Mockups

Læringsmål	Etter denne modulen skal traineene kunne <ul style="list-style-type: none"> - Anvende kunnskap fra kurset - Kjenne til grunnleggende trek ved maritim mekling - Gjennomføre en maritim meklingsprosess
Modulprogram	Denne modulen er praktisk orientert og oppfordrer kursdeltakerne til å anvende kunnskapene i praksis. Modulen vil også forklare og diskutere 'MarGov mediation' fra Portugal.
Læringsmetodologi	<ul style="list-style-type: none"> - Rollespill og mockups

VI. LÆRDOM

Koordinering: MARE-NOVA

Totalt sett hadde MediMARE som mål å bidra til å fremme kunnskap for maritim mekling ved å få mest mulig ut av læringsøyeblikk i trening og annen kursvirksomhet. To kurs ble utviklet gjennom prosjektet, begge replikerbare i ulike sammenhenger. Maritim mekling viste seg å være et mulighetsområde som fortjente full oppmerksomhet.

Strategien fulgt av prosjektforslaget med å utvikle et sett med aktiviteter for å gi støtte til læreplanutviklingen viste seg å være av ytterste viktighet og ga den nødvendige solide støtte til læreplaneneutvikling. Nemlig

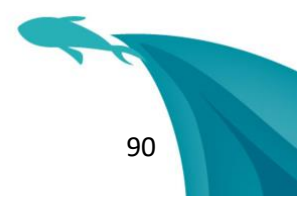
- en taksonomi av maritime tvister som grunnlag for mekling var avgjørende for analysen av maritime meklingsscenarier og deres riktige utforming.
- læreplananalysen for maritim mekling identifiserte et gap i tilbudet av denne typen tilbud, selv om det er bevis på et bredt tilbud innen mekling og miljømekling. For å gi en bredere støtte til læreplanutvikling, beskrives også nøkkelkonsepter, meklingspraksis i det portugisiske ZEE, og casestudier om konflikter i det Atlanterhavet, som viser viktigheten og utfordringen for mekling, og viser den økende etterspørselen etter maritime meklingsferdigheter.
- **intervjuer**- gjennomført med relevante aktører innen det maritime domenet, både i Portugal og i Norge, for bedre å forstå deres oppfatninger og forventninger til maritim mekling.
- **identifisering av relevante aktører** i det maritime domenet – for intervjuene var identifisering og kartlegging av relevante aktører sentralt, og ga et helhetlig syn på aktørene som hovedsakelig befatter seg med de maritime spørsmålene, deres interesser og kompetanse, men mest av alt deres oppfatninger om maritim mekling.

De to kursene utviklet med denne støtten, et nettbasert kurs (med mer enn 100 deltakere) og Intensivt Training Course on Maritime Mediation – ga grunnleggende kunnskap om maritim meklingsprosess og om spesifisitetene til tvisteløsningsmekanismer brukt på maritime konflikter. Begge viste seg å være svært vellykkede og har allsidigheten til å bli replikert andre steder.

Faktisk kan det intensive opplæringskurset på 55 timer strukturert i 7 moduler på 30 kontakttimer, som inneholder teoretiske og praktiske forelesninger, rollespill, mockups og case-studier, og 5 seminarer som legger opp til 15 timer om spesifikke emner, replikeres andre steder siden det viser seg å være vellykket å fremme kunnskap innen maritim mekling.

Intensiteten til kurset og det praktiske preget av meklere som hadde jobbet i det maritime feltet var en betydelig verdiøkning. Dette ble forsterket av at ekspertene på maritime spørsmål og mekling invitert til å delta i dette intensive opplæringsprogrammet.

VII. AVSLUTTENDE KOMMENTARER

Koordinering: MARE-NOVA

Prosjektet utviklet relevante innspill om betydningen av mekling for en konsensusorientert konflikthåndtering i maritime tvister, og ga et betydelig resultat, tilgjengelig på prosjektets nettside - <https://medimare.eu/>.

Deretter presenteres resultatene på en synoptisk måte.

1. Forskning utviklet på maritim mekling

Under prosjektet ble det utviklet en serie forskningsmaterieell og respektive rapporter. En taksonomi av maritime tvister som grunnlag for mekling var avgjørende for analysen av maritime meklingsscenarier og deres riktige utforming. I tillegg ble det gjennomført semistrukturerte intervjuer med relevante aktører innen det maritime domenet, både i Portugal og i Norge, for bedre å forstå deres oppfatninger og forventninger til maritim mekling. Dette førte til et forslag til læreplaner for maritim meklingskurs som kunne brukes innenfor prosjektet og replikeres utover det, og en veiledning som forklarer hovedtrinnene i prosjektet og dets resultater.

2. Kurs i maritim mekling

Selve prosjektet gjennomførte to kurs om maritim mekling: et første kurs ble holdt online med mer enn 100 deltakere som fullførte kurset (en ny utgave kommer snart); og et andre intensivkurs ansikt til ansikt for 24 deltakere ble holdt i Leiria, Portugal. Begge var med på å trene og utvikle kompetanse innen maritim mekling, og er en måte å øke kunnskapen på feltet.

3. Stipend og traineeships på maritim mekling

MediMARE-prosjektet tilbød stipend og traineeships som forsterket prosjektteamet og gjorde det mulig å inkludere nye innspill i den første prosjektsøknaden. Teamet har samarbeidet og har også dratt nytte av eksterne samarbeid som bidro til å gjøre prosjektet til en enda mer vellykket reise.

4. Kommunikasjons- og formidlingsmateriell

Prosjektet har også forfulgt sitt engasjement gjennom et bredt spekter av kommunikasjons- og formidlingsmateriell, for eksempel en rekke nettbaserte workshops, noen av dem tilgjengelige for visning på nettet, med nettspill om maritim mekling og med en åpent tilgjengelig bok om maritim mekling. Det endelige symposiet inkluderte en internasjonal 'call for papers' og involverte advokater, meklere, maritime operatører og beslutningstakere, og markerte åpningen av utstillingen om "Land i havet."

MediMARE-prosjektet er et landemerke i lanseringen av Mediation in Maritime Disputes, og representerer inngangen til et område fullt av potensial og fortsatt i en tidlig fase. Mye ble oppnådd under utviklingen av prosjektet, noe som gjorde det mulig å etablere pilarene for fremtidig konsolidert mekling i maritime tvister. Prosjektet ga en unik mulighet for et bredt samarbeid mellom et mangfold av perspektiver og etablerte hovedstrukturen og innholdet for å øke kapasiteten til nye maritime meklere, noe som er avgjørende for en god forvaltning av denne verdifulle ressursen.

VEDLEGG 1 – INTERVJUGUIDE

Kort informasjon om prosjektet MediMARE, maritime tvister og hva mekling er og hva det ikke er.

Maritime Mediation er et internasjonalt EU-forskningsprosjekt under ledelse av professor Dulce Lopes, University of Coimbra, Portugal, finansiert av EEA Grants. Prosjektet tar sikte på å utvikle kurs og opplæringsverktøy lære studenter og fagfolk som arbeider med maritime emner for å utvide sine ferdigheter, med meklingsverktøy for å fremme en kultur for fredelig og rettferdig tvisteløsning i deres faktiske eller fremtidige arbeid med maritime spørsmål.

Maritime tvister er av stor variasjon og kan variere fra kontraktsmessige til utenomkontraktuelle spørsmål, så vel som fra kommersielle og sivile tvister til de som er knyttet til folkeretten og EU-retten. Her er noen av de mest relevante temaene: sirkulasjon av fartøyer og kysttransport; grensetvister og bruk av marine ressurser av kystland; miljøkatastrofer til sjøs; migrasjonsspørsmål ; kontraktsmessige uenigheter angående levering av tjenester; ansvar for manglende ytelse; arbeids- og disiplinære uenigheter; avgjørelse av fiskekvoter; plassering av oppdrettsanlegg; offshore investeringer konflikter; tvister mellom sjøfolk; sikkerhetsstyring til sjøs; påstander om diskriminering og trakassering mv.

Mekling innebærer involvering av en upartisk tredjepart for å støtte og hjelpe de involverte i en konflikt med å finne en løsning. Det er et alternativ til forhandlinger, voldgift eller rettsaker. Den viktigste forskjellen mellom forhandling og mekling er at i forhandlinger utarbeider de involverte partene sin egen avtale. I mekling får de støtte av en tredjepart, mekleren, for å hjelpe dem med å komme til enighet. Et sentralt aspekt ved mekling er at mekleren verken "ordner opp" eller tar noen beslutninger på vegne av de involverte partene. I stedet oppfordrer han eller hun partene til å samarbeide konsensusorientert mot en avtale langt før tvisten deres eskaleres til søksmål.

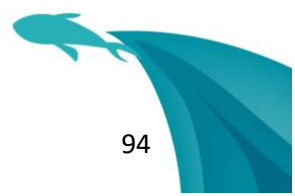
Intervjuguide

Innledende spørsmål: hvilke 3 ord tenker du på når du tenker på konflikter til sjøs?

	Forskningsspørsmål	Intervju spørsmål
1	Hva er de formelle og reelle kompetansene til intervjupersonen?	Fortell oss om din bakgrunn? a) Profesjonell stilling b) Alder, hvis du ønsker å avsløre. c) Kjønn, hvis du ønsker å avsløre d) Utdanning e) Arbeidserfaring f) Hva er din hovedbeskjeftigelse? Hva gjør du? g) Hva er dine viktigste ferdigheter etter din mening?
2	Erfaring med mekling (voldgift / prosedyre) Kunnskap om mekling	Har du så langt erfaring med å løse tvister ved bruk av mekling (eller forhandlinger/forliksbehandling)? Har du meklersutdanning? Er du selv mekler? Har du noen gang vært involvert som en av partene i en mekling for å løse en tvist/konflikt?

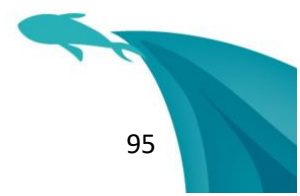

		<p>Har du hatt noen erfaring med voldgift eller rettssaker så langt?</p> <p>Har du opplæring i voldgift eller rettssaker? Er du selv en voldgiftsdommer?</p> <p>Har du noen gang vært involvert som en av partene i en voldgifts- eller rettsprosess?</p>
3	Holdning til mekling	<p>Synes du mekling er en positiv/akseptabel måte/negativ/uakseptabel måte å løse en tvist på?</p> <p>Hvorfor tror du mekling er en positiv/akseptabel måte/negativ/uakseptabel måte å løse en tvist på?</p> <p>Vennligst forklar...</p>
4	Egnethet for mekling 1 Hva slags maritime tvister mener du mekling er best egnet for?	Uten hjelp, vennligst fortell intuitivt hvilke tvister mekling kan være fornuftig.
5	Egnethet for mekling 2 På en skala fra 1 til 5 hvor 1 er uegnet og 5 er sterkt egnet ... for hvilke tvister mekling kan være fornuftig.	<ul style="list-style-type: none"> • Berging • Kollisjon • Skrogskadekrav • Begrunnelse • Charterpartytvister (frakt, leie, overligdag) • Usjøverdige påstander • Tauing • Personlig skade • Sjøforsikringstvister • Cruisepassasjer (kontraktsmessige, skader, dødsfallskrav) • Last (skade, konstruksjon av transport, konnossementer og farlig last) • Skipsbyggingskontrakt eller reparasjonstvister. • Bunkerstvister • Krav angående mannskap, passasjerer, blindpassasjer og landarbeidere. • Havforurensning • Arbeidsforhold til sjøs • Påstander om trakassering • Sikkerhetsproblemer • Fiskekvoter • Bruk av havet til rekreasjonsformål • Bruk av havet til økonomiske formål (for eksempel energi)
6	Egnethet for mekling 3 På en skala fra 1 til 5 hvor 1 er uegnet og 5 er sterkt egnet	<ul style="list-style-type: none"> • Partene har en historie med samarbeid og vellykket felles problemløsning. • Antall parter i en tvist er begrenset. Hvor mange partier maksimalt? • Problemstillingene er ikke overveldende i antall, og partene har kunnet bli enige om noen saker.

	<p>... i hvilke situasjoner kan mekling være fornuftig. Hvor:</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Fiendtligheten blant partiene er moderat. • Partenes ønske om oppgjør er høyt. • Det er et eksternt press for å gjøre opp (tid, penger eller uforutsigbare problemer?) • Det er en eksisterende eller en mulighet for et pågående forhold mellom partene. • Alternativet til å mekle er utilfredsstillende (f.eks. er det nødvendig med en rask løsning, ...) • Kan du forestille deg andre situasjoner? (Åpent spørsmål) <p><i>(Grave, bruke 5W, hvorfor, hvem, når hvor og hvordan...)</i></p>
7	<p>Meklerferdigheter 1 Etter din mening/erfaring; hvilke ferdigheter er avgjørende for en effektiv maritim mekling?</p>	<p>Uten hjelp, vennligst oppgi hvilke ferdigheter som kreves for en mekler å presentere for at en maritim mekling skal være effektiv.</p>
8	<p>Meklerferdigheter 2 På en skala fra 1 til 5 hvor 1 er uviktig og 5 er veldig viktig, hvordan vil du vurdere følgende ferdigheter for en ideell mekler</p>	<p>Viktigheten av meklerferdigheter</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nøytralitet, rettferdighet • Lytteevne • Klar og forståelig kommunikasjon • Selvtillitsbyggende ferdigheter • Goodwill og empati • Selvsikkerhet • Forhandlingsferdigheter • Kunnskap om feltet • Informere partene underveis i prosessen • Observasjonsevne under prosessen • Bosettingsorientert • Forsoningsorientert • Emosjonell intelligens • Tålmodighet • Gode oppsummerings- og omformuleringssevner • God til å stille spørsmål • Troverdighet og omdømme • Evne til å fremme et tillitsfullt miljø <p><i>(Grave, bruke 5W, hvorfor, hvem, når hvor og hvordan...)</i></p>
9	<p>Forberedelse På en skala fra 1 til 5 der 1 er uviktig og 5 er veldig viktig, vennligst vurder hvor viktig meklerens forberedelse er for å....</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ... bestemme om konflikten kan mekles eller ikke (f.eks. overveldende maktforskjeller, voldshistorie mellom parter) • ... avgjøre om megleren selv er «den rette personen». • ... sette opp et kompetent team av meklere (i tilfelle komplekse konflikter) • ... sette opp en adekvat prosessdesign og strategi. • ... skape en atmosfære av tillit og gjensidig tillit. • ... forstå problemstillingene, "fakta" i en sak og partenes posisjoner.

		<ul style="list-style-type: none"> • ... kunne rekonstruere og forstå konflikten. • ... være i stand til å takle uventede situasjoner og/eller vanskelige deltakere (høye følelser, blokkerende holdninger...) • ...kunne hjelpe partene med å oppdage og definere punkter med enighet og uenighet. • ... kunne støtte partene til å skape mangfoldige muligheter for en eventuell avtale. • ... hjelpe partene med å utvikle og utarbeide en avtale (som er SMART: spesifikk, målbar, oppnåelig, realistisk og tidsbestemt)
10	<p>Synes du det er en god idé å utvikle og tilby en utdanning for maritime meklere?</p> <p>I tilfelle svaret er bekreftende: ...hvem bør disse kursene rettes til? ... hvem bør fremme disse treningene. ... hva med et sertifikat og akkreditering (hvor?) ... vil du vurdere å gjennomgå en opplæring/etablere opplæring i din organisasjon/bedrift</p>	<p>Uten hjelp, gir en spesialisert opplæring mening? Hvis ja: hvorfor? Hvis nei: Hvorfor ikke?</p>
11	Avslutning	<ul style="list-style-type: none"> • Hva burde jeg ha spurt deg om i tillegg til det vi har snakket om? • Eventuelle andre kommentarer du ønsker å komme med

